

Marokkaanse Nederlanders in Veenendaal 2011

**De positie op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering
en criminaliteit (meting 2)**

J. de Boom

P. van Wensveen

A. Weltevrede

P. Hermus

Y. Seidler

M. van San

Marokkaanse Nederlanders in Veenendaal 2011
De positie op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering en
criminaliteit (meting 2)

Auteurs: J. de Boom, P. van Wensveen, A. Weltevrede, P. Hermus
Y. Seidler en M. van San
Rotterdam: Risbo, Erasmus Universiteit.

Oktober 2011

Secretariaat Risbo
Erasmus Universiteit Rotterdam
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: 010-4082124
fax: 010-4081141

© Copyright Risbo. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze
uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan
ook zonder voorafgaande toestemming van de Directie van het
Instituut.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Methode	6
1.3	Leeswijzer	7
1.4	Opbouw van het rapport	8
Hoofdstuk 2	Demografie en Migratie	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Bevolkingssamenstelling	9
2.3	Geslacht	11
2.4	Generatie	12
2.5	Leeftijd	13
2.6	Burgerlijke staat	15
2.7	Buitenlandse migratie	16
Hoofdstuk 3	Onderwijs	17
3.1	Inleiding	17
3.2	Gebruikte begrippen en databron	17
3.3	Leerlingen en deelnemers	20
3.4	Nieuwe voortijdig schoolverlaters	23
Hoofdstuk 4	Arbeid en Uitkering	27
4.1	Inleiding	27
4.2	Gebruikte begrippen en databronnen	27
4.3	Werkzoekenden	28
4.4	Uitkeringen	33
Hoofdstuk 5	Criminaliteit	41
5.1	Inleiding	41
5.2	Gebruikte begrippen en databron	41
5.3	Verdachten 2010	43
5.4	Verdachten 2006-2010	50
5.5	Pleegcarrière	51
5.6	Aard van de criminaliteit	52

Bijlage bij hoofdstuk 2	55
Bijlage bij hoofdstuk 3	57
Bijlage bij hoofdstuk 4	61
Bijlage bij hoofdstuk 5	69
Begrippenlijst	77
Technische toelichting	83

1.1 Inleiding

Met een groot deel van de Marokkaans-Nederlandse jongeren gaat het goed, zij boeken goede resultaten in het hoger en wetenschappelijk onderwijs en doen het goed op de arbeidsmarkt. Een ander deel van deze jongeren heeft echter nog steeds met achterstanden te maken. Zij zijn oververtegenwoordigd in de registratie van voortijdig schoolverlaters, werkzoekenden, uitkeringsontvangers en verdachten. Het Rijk en de 22 gemeenten van het samenwerkingsverband 'Aanpak Marokkaans-Nederlandse risicjongeren' werken samen om de problemen aan te pakken en deze oververtegenwoordiging te reduceren. Voor de betrokken gemeenten en het Rijk is het belangrijk dat de ontwikkelingen in hun gemeenten kunnen worden gevolgd, onderling vergeleken en gerelateerd aan de gekozen aanpak. Daarom is besloten om de positie van Marokkaans-Nederlandse jongeren op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering en criminaliteit, jaarlijks in kaart te brengen zodat alle gemeenten over actuele en gelijksoortige cijfers beschikken.

In 2010 heeft Risbo een nulmeting (over het jaar 2009) uitgevoerd voor de gemeenten die zijn aangesloten bij de 'Aanpak Marokkaans-Nederlandse risicjongeren'. In de voorliggende rapportage worden de resultaten van de eerste vervolgmeting over het jaar 2010 beschreven. Voor de kernaspecten voortijdig schoolverlaten, werkloosheid, uitkeringsafhankelijkheid en criminaliteit wordt er tevens ingegaan op de ontwikkeling van deze aspecten ten opzichte van de situatie in 2009.

De monitor geeft een cijfermatig beeld van de positie van Marokkaanse Nederlanders op bovengenoemde aspecten. Om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen wordt er daarnaast ook gerapporteerd over andere grote bevolkingsgroepen.

In dit rapport worden geen verklaringen gegeven voor de vaak achtergestelde positie van Marokkaans-Nederlandse jongeren. Interpretatie van de cijfers vergt echter enige nuance. Zo moet gerealiseerd worden dat de sociaal economische uitgangspositie van Marokkaanse (en andere niet-westerse) migranten en hun kinderen vaak minder gunstig is dan die van westerse migranten en autochtonen. In combinatie met verschillen in de gezinssituatie, opvoeding en taalbeheersing van de ouders kan dit er voor zorgen dat Marokkaans-Nederlandse kinderen ten opzichte van autochtone kinderen met een

achterstand in het basisonderwijs instromen en hier ook in het vervolg van de schoolloopbaan hinder van ondervinden. Ook voor de oververtegenwoordiging van Marokkaanse Nederlanders in de verdachtenregistraties worden in dit rapport geen verklaringen geboden. In diverse onderzoeken is echter aangetoond dat voor criminaliteit onder etnische minderheden (groten)deels algemene verklaringen van toepassing zijn.¹ Zo zijn zowel voor Marokkaanse als voor autochtone Nederlanders sociaaleconomische factoren, opvoeding en gebrek aan sociale controle belangrijke verklarende factoren voor crimineel gedrag. Doordat deze factoren vaker voorkomen bij Marokkaanse dan bij autochtone Nederlanders, komt ook crimineel gedrag bij deze groep vaker voor. Kortom het voorliggende rapport laat alleen de cijfers zien maar gaat niet in op mogelijke interpretaties en verklaringen van de resultaten.

1.2 Methode

Het achterliggende doel van het monitorsysteem is betrouwbare en actuele informatie op te leveren over de maatschappelijke positie van Marokkaanse Nederlanders in de 22 gemeenten behorende tot het samenwerkingsverband 'Aanpak Marokkaans-Nederlandse risicojongeren' om zo de voortgang van de verschillende aanpakken te kunnen monitoren.²

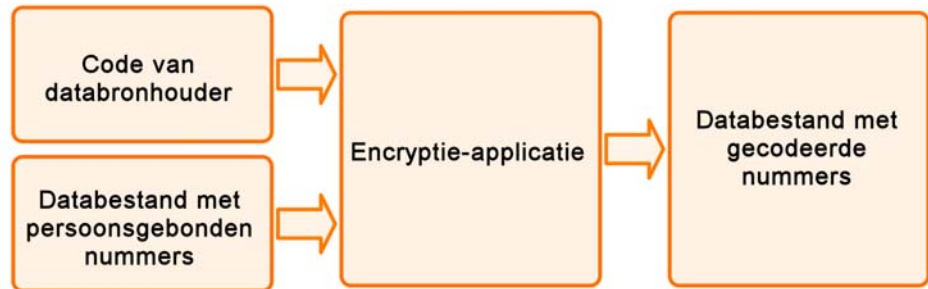
De monitor is gebaseerd op informatie uit bestaande registratiesystemen zoals de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) en het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie. De gegevens zijn opgevraagd bij de bronnen die uit het oogpunt van uniformiteit van de gegevens en haalbaarheid het meest geschikt waren. Essentieel in de monitor is dat de gegevens op persoonsniveau zijn opgevraagd en gekoppeld. Dit maakt het onderzoek flexibel en geeft de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de informatie uit de diverse bronnen. De monitor sluit qua methodiek aan bij de werkwijze die sinds 2007 in Rotterdam wordt gevolgd en bij de werkwijze van de nulmeting van vorig jaar. Met het oog op de privacy van de betrokkenen zijn de persoonsgebonden nummers met behulp van een encryptieprogramma en een unieke code aan de bron versleuteld zodat ze niet meer terug te herleiden zijn naar personen (zie figuur 1.1). Pas na versleuteling van de identificerende persoonsnummers werden de bestanden met persoonsgegevens geleverd aan Risbo. Risbo heeft vervolgens de uit de diverse bronnen afkomstige gegevens op basis van het versleutelde persoonsnummer aan elkaar gekoppeld. Deze gegevens zijn ten

---

¹ Zie bijvoorbeeld SCP (2009). *Jaarrapport integratie 2009*.

² Het betreft de gemeenten: Amersfoort, Amsterdam, Culemborg, Den Haag, Ede, Eindhoven, Gorinchem, Gouda, Helmond, Leiden, Lelystad, Maassluis, Nijmegen, Oosterhout, Roosendaal, Rotterdam, Schiedam, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Utrecht, Veenendaal, Zeist.

slotte omgewerkt tot een voor onderzoeksdoeleinden geschikt onderzoeksbestand waarop de benodigde analyses zijn uitgevoerd.

Figuur 1.1: Versleutelingproces persoonsgebonden nummers

1.3 Leeswijzer

Om de leesbaarheid van het rapport te vergemakkelijken en eventuele onduidelijkheden te voorkomen worden in deze leeswijzer enkele punten toegelicht.

In het rapport gebruiken we in navolging van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) zoveel mogelijk de term Marokkaanse Nederlanders in plaats van Marokkanen. De definitie van Marokkaanse Nederlander sluit echter naadloos aan bij de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gehanteerde definitie voor Marokkaan. Een Marokkaanse Nederlander is een in Marokko geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder in Marokko is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader in Marokko is geboren (de tweede generatie).³ In de tabellen en figuren worden Marokkaanse Nederlanders om praktische reden met de kortere term 'Marokkaans' aangeduid. Dit geldt eveneens voor de overige onderscheiden groepen.

In het rapport wordt nog een groot aantal andere begrippen gebruikt. Voor een volledig overzicht van de in dit rapport gehanteerde begrippen en definities verwijzen we naar de begrippenlijst.

In de figuren in deze rapportage worden niet alleen de resultaten voor de Marokkaanse Nederlanders gepresenteerd maar, om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen, ook van andere herkomstgroepen en de totale bevolking van de gemeente. Naast Marokkaanse Nederlanders onderscheiden

³ Voor uitzonderingen en specificaties zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=315>

we Antilliaanse, Surinaamse en Turkse Nederlanders. De overige migranten en hun nakomelingen worden samengenomen in twee categorieën te weten: 'overig niet-westers' voor migranten (en hun nakomelingen) uit de niet-westerse landen en 'westers' voor migranten (en hun nakomelingen) uit de westerse landen. Ten slotte onderscheiden we autochtone Nederlanders.

In de meeste figuren worden percentages weergegeven en beschreven. Deze moeten echter met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, aangezien ze soms gebaseerd zijn op een klein aantal personen. Dit geldt met name wanneer er voor een kleine gemeente uitgesplitst wordt naar herkomstgroep en verdere achtergrondkenmerken. In de tekst worden op diverse plaatsen ook aantallen genoemd. Voor een volledig overzicht van absolute aantallen, de populatieomvang, verdere uitsplitsingen et cetera wordt verwezen naar de tabellen in de bijlagen bij de hoofdstukken. Aantallen en percentages worden alleen gepresenteerd als de populatie groter is dan 5 personen.

1.4 Opbouw van het rapport

In deze monitor wordt informatie gepresenteerd over migratie en demografische kenmerken (hoofdstuk 2), onderwijspositie en voortijdig schoolverlaten (hoofdstuk 3), arbeid en uitkeringen (hoofdstuk 4) en criminaliteit (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 5 wordt tevens ingegaan op de vraag of en in welke mate factoren zoals voortijdig schoolverlaten en uitkeringsafhankelijkheid, samenhangen met criminaliteit.

Deze monitor gaat in op de situatie van de Marokkaans-Nederlandse bevolking. Samen met voorliggende rapportage verschijnt er een overkoepelend rapport waarin de gegevens van de 22 betrokken gemeenten zijn samengevoegd.

2.1 Inleiding

Om inzicht te krijgen in de omvang en samenstelling van de Marokkaanse Nederlanders in de gemeente Veenendaal zetten we in dit hoofdstuk hun demografische kenmerken en hun migratiegeschiedenis uiteen.

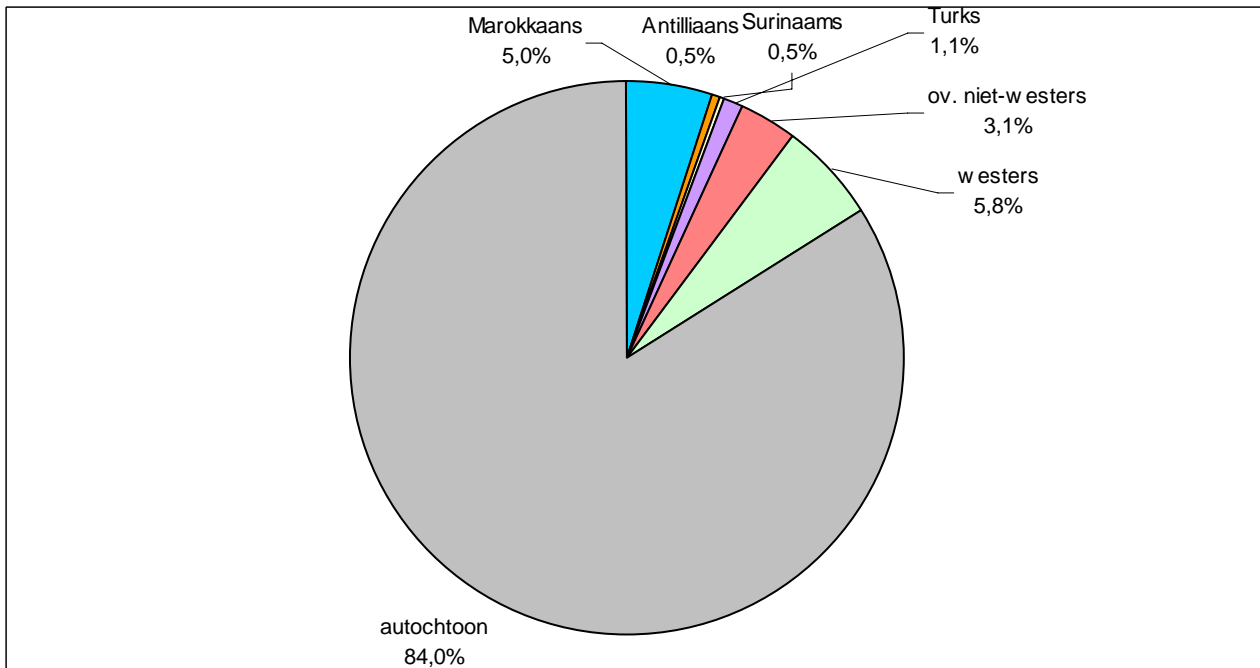
Achtereenvolgens gaan we in op de volgende kenmerken:

bevolkingssamenstelling (paragraaf 2.2), geslacht (paragraaf 2.3), generatie (paragraaf 2.4), leeftijd (paragraaf 2.5), burgerlijke staat (paragraaf 2.6) en buitenlandse migratie (paragraaf 2.7).

2.2 Bevolkingssamenstelling

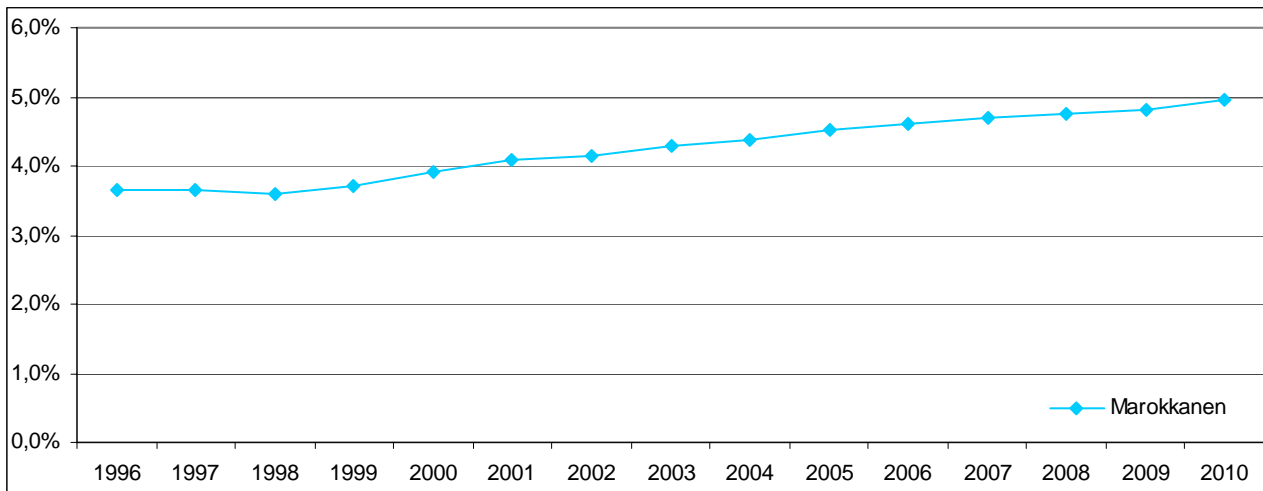
Per 1 januari 2010 telt Veenendaal in totaal 61.943 inwoners (zie tabel b2.1 in de bijlage bij dit hoofdstuk). Hiervan zijn 3.069 inwoners (5,0 procent) van Marokkaanse herkomst. Zij vormen hiermee de grootste herkomstgroep in Veenendaal, gevolgd door de Turkse (1,1 procent), de Antilliaanse (0,5 procent) en de Surinaamse herkomstgroep (0,5 procent).

Nederland heeft per 1 januari 2010 bijna 16,6 miljoen inwoners waarvan zijn er bijna 349.000 (2,1 procent) van Marokkaanse herkomst.

Figuur 2.1: Bevolking naar herkomstgroep, 1 januari 2010 (in procenten van de totale bevolking)

Bron: GBA, bewerking Risbo

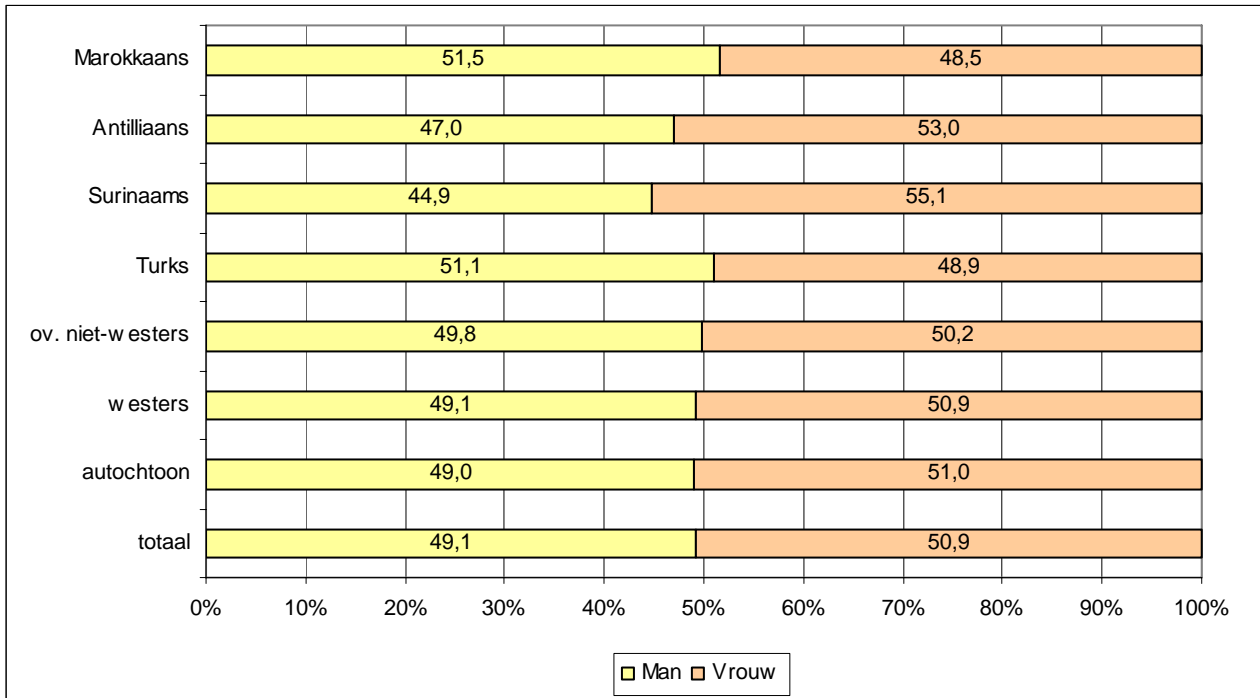
Figuur 2.1a: Aandeel Marokkaanse Nederlanders, 1996-2010 (in procenten van de totale bevolking)

Bron: CBS, statline, bewerking Risbo

Het aandeel Marokkaanse Nederlanders neemt in de afgelopen jaren geleidelijk toe van 3,7 procent in 1996 tot 5,0 procent in 2010.

2.3 Geslacht

Van de Marokkaans-Nederlandse bevolking in Veenendaal is 48,5 procent vrouw (zie figuur 2.2). Hiermee wijkt de groep enigszins af van de totale bevolking van Veenendaal waarvan 50,9 procent vrouw is.

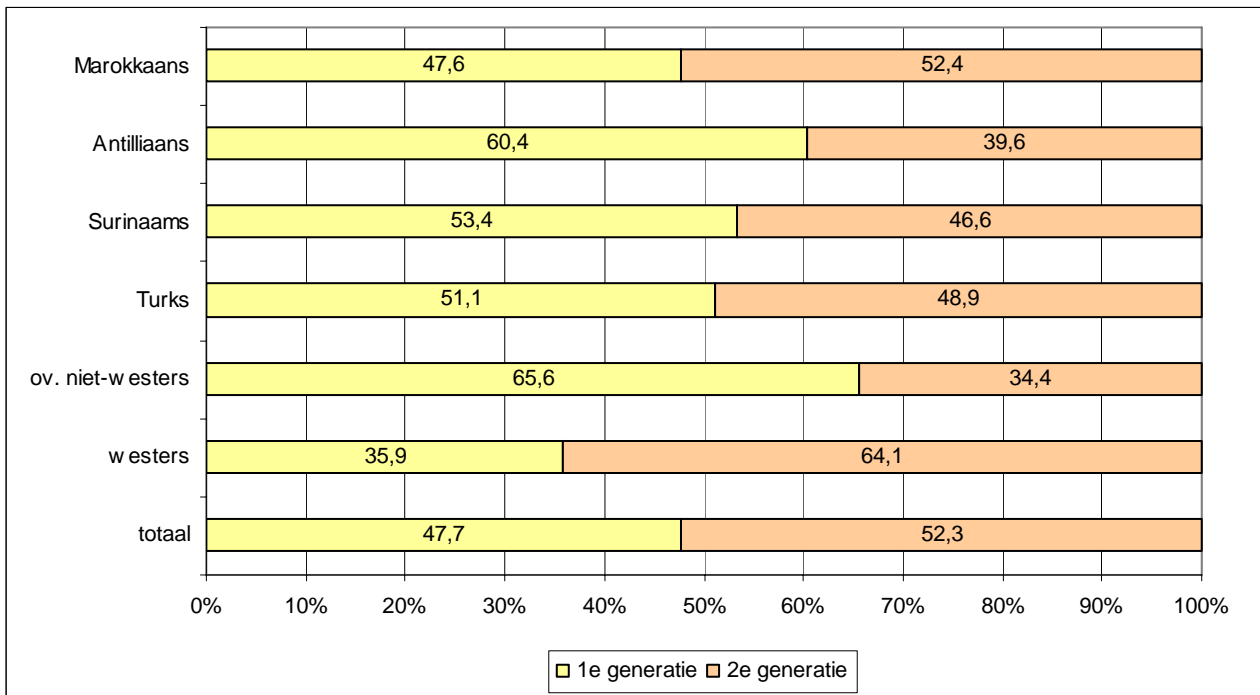
Figuur 2.2: Bevolking naar geslacht, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

2.4 Generatie

In figuur 2.3 wordt de allochtone bevolking uitgesplitst naar eerste en tweede generatie. Allochtonen die niet in Nederland, maar in het herkomstland geboren zijn, worden tot de eerste generatie gerekend. In Nederland geboren personen met één of twee in het herkomstland geboren ouders worden tot de tweede generatie gerekend. Voor een uitgebreide toelichting op de definities verwijzen we naar de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

Van de Marokkaans-Nederlandse inwoners van Veenendaal is 52,4 procent in Nederland geboren. Dit komt overeen met het gemiddelde onder de totale groep allochtonen in Veenendaal waarvan 52,3 procent in Nederland is geboren.

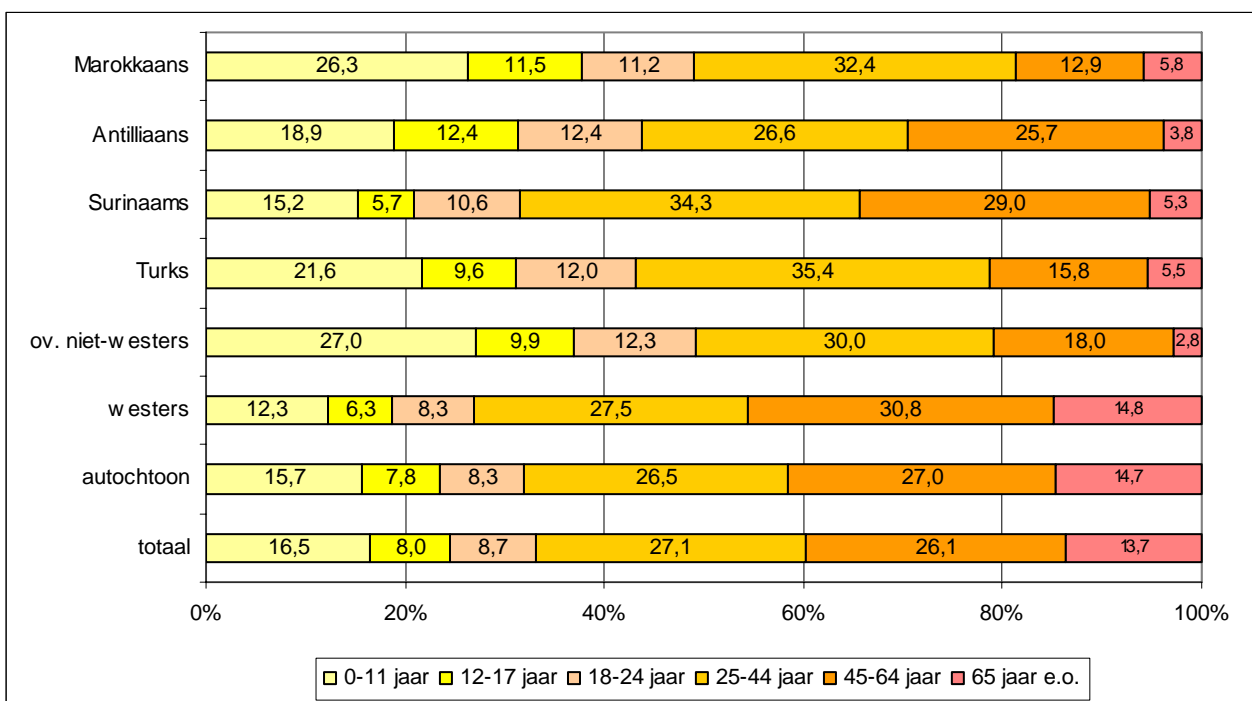

Figuur 2.3: Allochtone bevolking naar generatie, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

2.5 Leeftijd

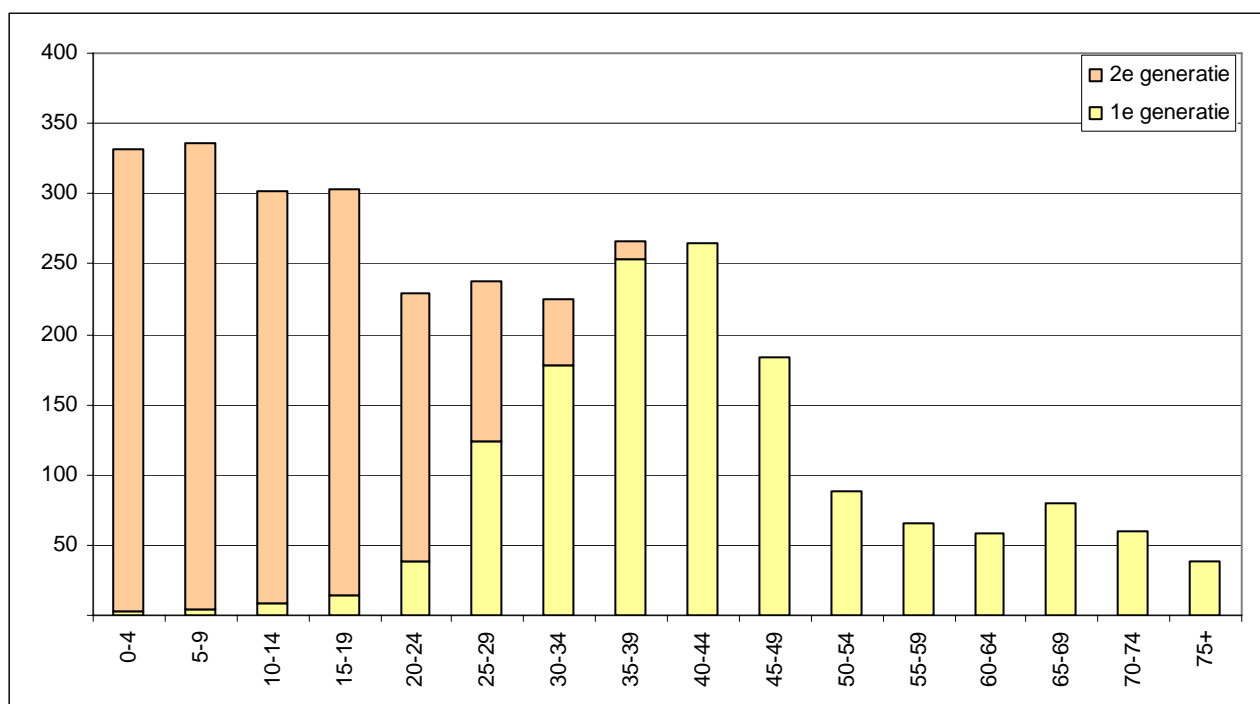
In figuur 2.4 wordt de leeftijdsopbouw van Marokkaans-Nederlandse inwoners van Veenendaal vergeleken met andere herkomstgroepen in Veenendaal. De Marokkaans-Nederlandse bevolking is relatief jong, en bestaat voor een groot deel uit minderjarigen. Ruim een kwart van de Marokkaans-Nederlandse bevolking is jonger dan twaalf jaar (26,3 procent). Dit verschilt sterk van de totale bevolking van Veenendaal waarvan 16,5 procent jonger is dan twaalf jaar. Van de Marokkaans-Nederlandse bevolking is de groep 45-64-jarigen met 12,9 procent relatief klein en slechts een klein deel is 65 jaar of ouder (5,8 procent).

Figuur 2.4: Bevolking naar leeftijd, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

Figuur 2.5 laat zien dat er een sterke samenhang is tussen leeftijd en generatie; hoe hoger de leeftijd, hoe groter het aandeel eerste generatie migranten. Het overgrote deel van de Marokkaans-Nederlandse jeugd is in Nederland geboren (tweede generatie). Vanaf de leeftijdsgroep 25-29 jaar is de eerste generatie groter dan de tweede generatie. Onder de Marokkaanse Nederlanders van 40 jaar en ouder is het aandeel tweede generatie zeer beperkt.

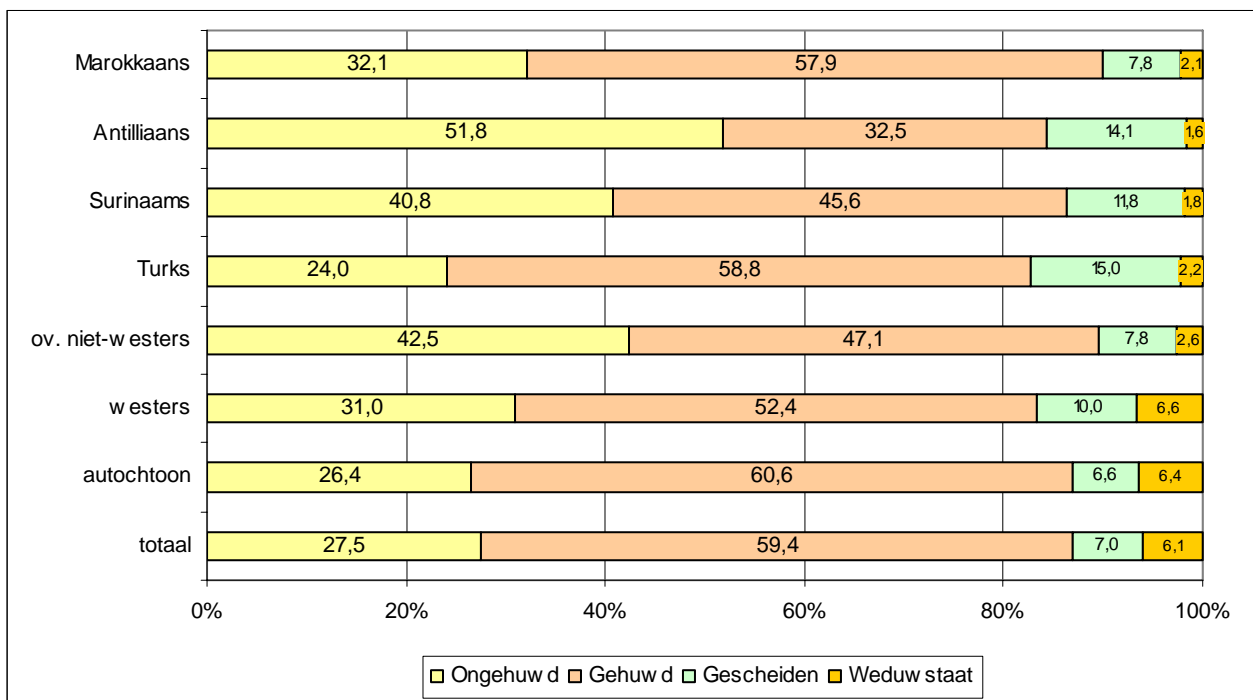
Figuur 2.5: Marokkaanse Nederlanders naar leeftijd en generatie, 1 januari 2010 (in absolute aantallen)

Bron: GBA, bewerking Risbo

2.6 Burgerlijke staat

Van alle inwoners van Veenendaal van 16 jaar en ouder is ruim een kwart ongehuwd (27,5 procent), ongeveer zes op de tien gehuwd (59,4 procent) en de rest gescheiden (7,0 procent) of weduwe/weduwenaar (6,1 procent) (zie figuur 2.6).

Bij de Marokkaans-Nederlandse bevolking zien we een vergelijkbaar beeld. Het aandeel ongehuwden onder Marokkaanse Nederlanders is wel iets groter dan gemiddeld. Bijna een derde van de Marokkaans-Nederlandse bevolking is ongehuwd (32,1 procent), de meerderheid (57,9 procent) is gehuwd. Het aandeel personen dat gescheiden is (7,8 procent) komt nagenoeg overeen met het gemiddelde onder alle inwoners van Veenendaal. Het percentage weduwen/weduwenaars ligt met 2,1 procent wel aanzienlijk lager dan gemiddeld. Dit laatste komt onder andere door de leeftijdsopbouw onder de migrantengroepen (zie figuur 2.4). Aangezien de migrantengroepen relatief minder ouderen kennen dan gemiddeld, is het aandeel weduwen/weduwenaars logischerwijze ook kleiner dan gemiddeld.

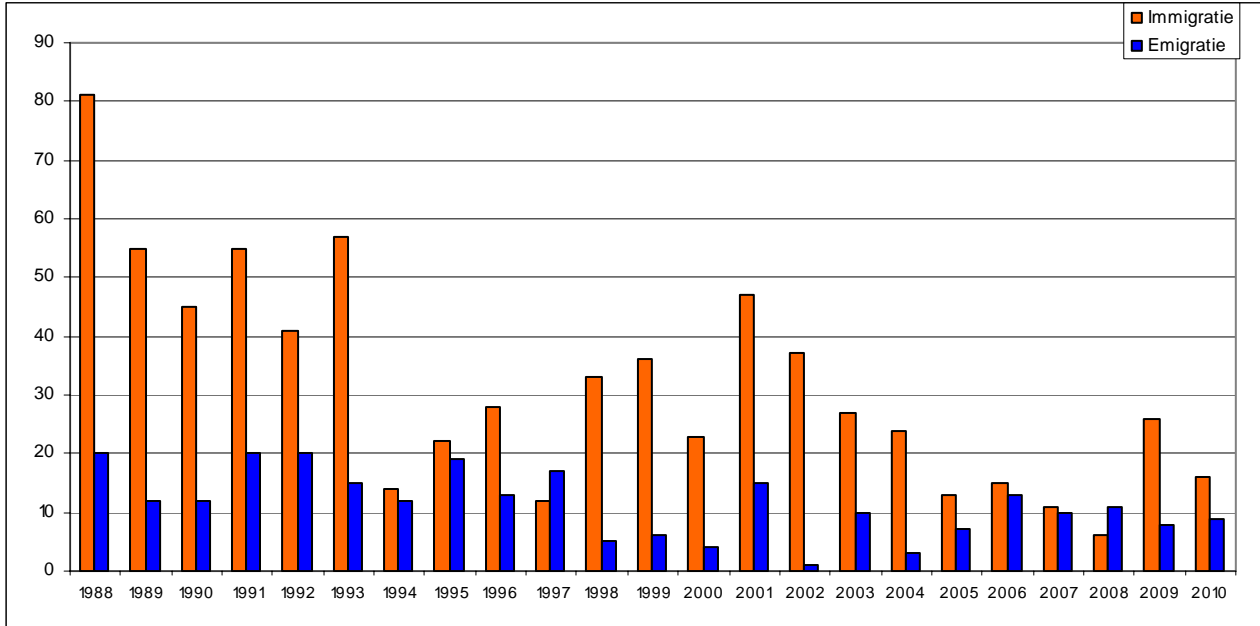
Figuur 2.6: Bevolking (16 jaar en ouder) naar burgerlijke staat, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

2.7 Buitenlandse migratie

In figuur 2.7 wordt de immigratie en emigratie van Marokkanen sinds 1988 weergegeven. Met immigratie bedoelen we hier de vestiging van Marokkanen vanuit het buitenland in Veenendaal, met emigratie het vertrek van Marokkanen vanuit Veenendaal naar het buitenland.

In 1988 komen 81 Marokkanen vanuit het buitenland naar Veenendaal. De immigratie neemt af in de jaren erna en schommelde tot 1993 tussen de 41 en 57 personen. In 1994 neemt de immigratie sterk af, terwijl de emigratie vergelijkbaar is met de jaren ervoor. In 1997 is er een klein vertrekoverschot van 5 personen. Vanaf 1998 stijgt de immigratie weer tot 47 personen in 2001. Na 2001 wordt de immigratie weer wat minder. Vanaf 2005 t/m 2008 houden de immigratie en emigratie elkaar redelijk in evenwicht. De immigratie fluctueert tussen de 6 en 15 personen. In 2009 neemt de immigratie toe naar 26 personen, om vervolgens in 2010 weer te dalen. In 2010 immigreren 16 Marokkanen naar Veenendaal, datzelfde jaar emigreren er 9 Marokkanen.

Figuur 2.7 : Buitenlandse migratie van Marokkanen, 1988-2010 (in absolute aantallen)

Bron: CBS, statline

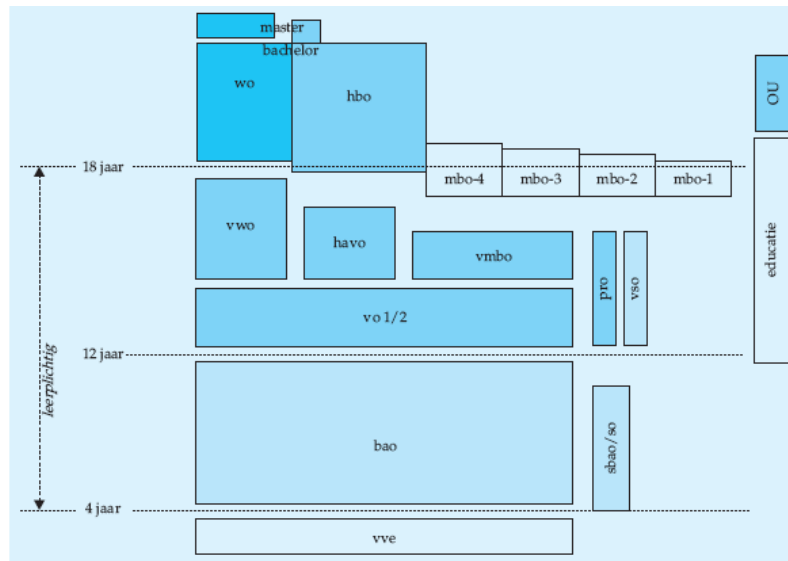
3.1 Inleiding

Een goede opleiding is belangrijk voor de latere positie op de arbeidsmarkt. Een laag opleidingsniveau leidt in het algemeen tot geringere arbeidsmarktkansen, zowel in termen van participatie als het niveau waarop men werkzaam wordt. In paragraaf 3.2 wordt eerst kort ingegaan op de gebruikte begrippen en de databron. Vervolgens staan we in paragraaf 3.3 stil bij de positie van jongeren in de leeftijd 12 t/m 22 jaar in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Een van de hoofddoelstellingen van het beleid is het terugdringen van voortijdig schoolverlaten onder Marokkaanse Nederlanders. In paragraaf 3.4 presenteren we cijfers over nieuwe voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2009/2010. We bekijken of (en zo ja in welke mate) er een oververtegenwoordiging is van Marokkaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente en of zich hierin ten opzichte van het schooljaar 2008/2009 veranderingen hebben voorgedaan.

3.2 Gebruikte begrippen en databron

Leerlingen, deelnemers en voortijdig schoolverlaters

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. In paragraaf 3.3 rapporteren we over jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in het voortgezet onderwijs (vo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en hoger onderwijs (ho). De cijfers hebben uitsluitend betrekking op het bekostigde onderwijs. Jongeren die particulier onderwijs volgen blijven buiten beschouwing. In dit hoofdstuk gebruiken we voor jongeren die onderwijs volgen in het algemeen de term leerlingen. Leerlingen die een mbo-opleiding volgen worden ook wel aangeduid als deelnemers. In schema 3.1 is, ter verduidelijking van de gebruikte termen en de niveaus, het Nederlandse onderwijsstelsel schematisch weergegeven.

Bron: OCW.

bao	basisonderwijs	so	speciaal onderwijs
bbl	beroepsbegeleidende leerweg	vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
bol	beroepsopleidende leerweg	vo	voortgezet onderwijs
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs	vso	voortgezet speciaal onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs	vve	voor- en vroegschoolse educatie
mbo	middelbaar beroepsonderwijs	wvo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
OU	Open Universiteit	wo	wetenschappelijk onderwijs
pro	praktijkonderwijs		
sbao	speciaal basisonderwijs		

Schema 3.1: Het Nederlandse onderwijsstelsel

Bron: CBS

In paragraaf 3.4 gaan we in op nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). Onder de nieuwe vsv-ers worden alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar verstaan, die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv-ers is het aantal nieuwe vsv-ers in het schooljaar 2009/2010 gedeeld door het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in de gemeente per 1 januari 2010 en vermenigvuldigd met 100.

Data

De in dit hoofdstuk gepresenteerde onderwijsgegevens zijn gebaseerd op registraties in de Basisregistratie Onderwijs (BRON) en aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Alle leerlingen in het bekostigde voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs staan in BRON geregistreerd.

Voorlopige cijfers

In maart is het aantal voortijdig schoolverlaters van voorgaand schooljaar bekend. Deze gegevens hebben de status 'voorlopig' omdat het gaat om gegevens die zijn aangeleverd door de onderwijsinstellingen, maar nog niet zijn gecontroleerd door een accountant. Door de accountantscontrole en door inschrijfmutaties die met terugwerkende kracht worden verwerkt, kunnen er verschillen ontstaan tussen de voorlopige en definitieve cijfers. De definitieve cijfers zijn steeds in oktober bekend. Een voorbeeld: de voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2009/2010 zijn in maart 2011 bekend en worden in oktober 2011 definitief vastgesteld.⁴ In dit rapport presenteren we de voorlopige cijfers. Dit geldt zowel voor de cijfers van het schooljaar 2008/2009 als die van het schooljaar 2009/2010.

Koppeling

Nieuwe voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2008/2010 en 2009/2010 zijn op basis van het versleutelde burgerservicenummer (BSN) gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2009 en 2010. Indien het nummer in een van de bestanden niet bekend is, kan er geen koppeling worden gemaakt. Jongeren waarvan geen nummer bekend is, zijn in onderstaande tabellen dus niet opgenomen. Ook jongeren die in de loop van 2010 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeente zijn komen wonen, vallen buiten onderstaande analyses. De in dit hoofdstuk gepresenteerde cijfers kunnen daardoor licht afwijken van eerder door DUO gepresenteerde cijfers.

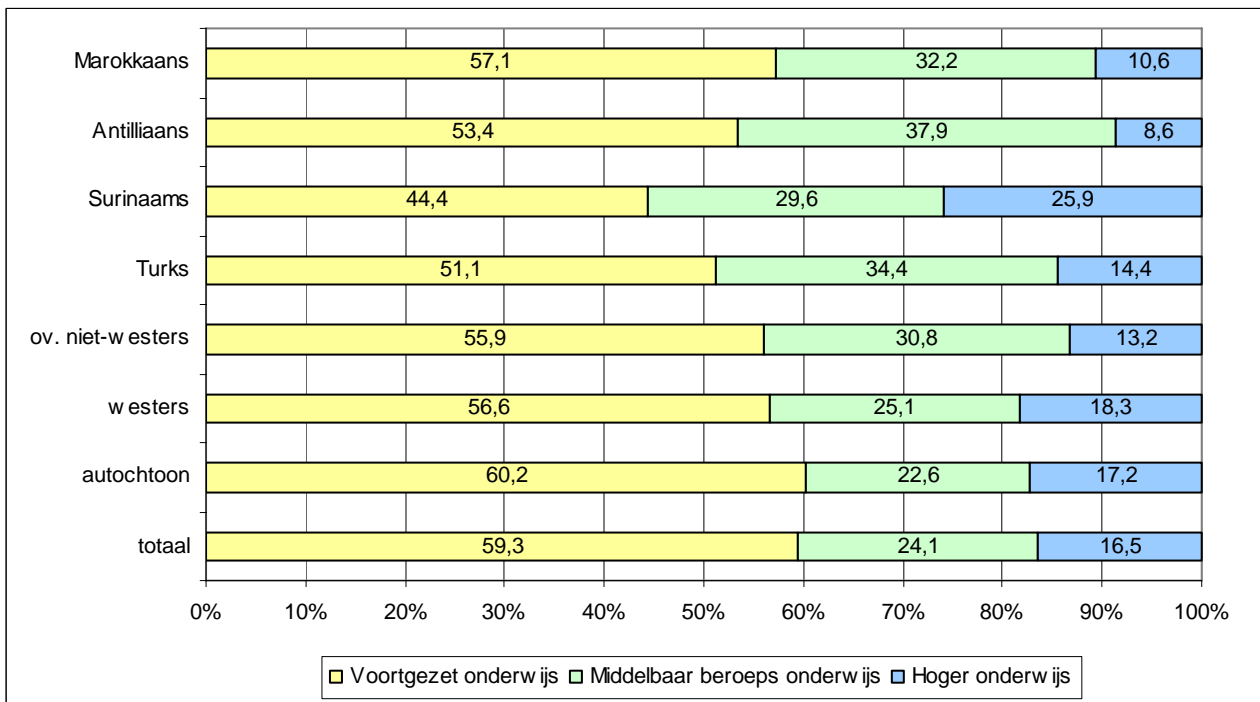
---

⁴ OCW (2010). *Handleiding vsv-cijferproducten*, p. 17

3.3 Leerlingen en deelnemers

Figuur 3.1 gaat in op de positie van 12 t/m 22-jarige leerlingen in het bekostigde onderwijs. In de figuur zien we dat bijna zes op de tien van de 12 t/m 22-jarige leerlingen uit Veenendaal voortgezet onderwijs volgt (59,3 procent) en 24,1 procent middelbaar beroepsonderwijs (mbo).⁵ Verder volgt 16,5 procent hoger beroepsonderwijs (hbo) of wetenschappelijk onderwijs (wo).

Onder de Marokkaans-Nederlandse bevolking zien we een iets ander beeld. Een relatief groot deel volgt een mbo-opleiding (32,2 procent) en een relatief klein deel van de Marokkaanse Nederlanders van 12 t/m 22 jaar volgt hoger onderwijs (10,6 procent).

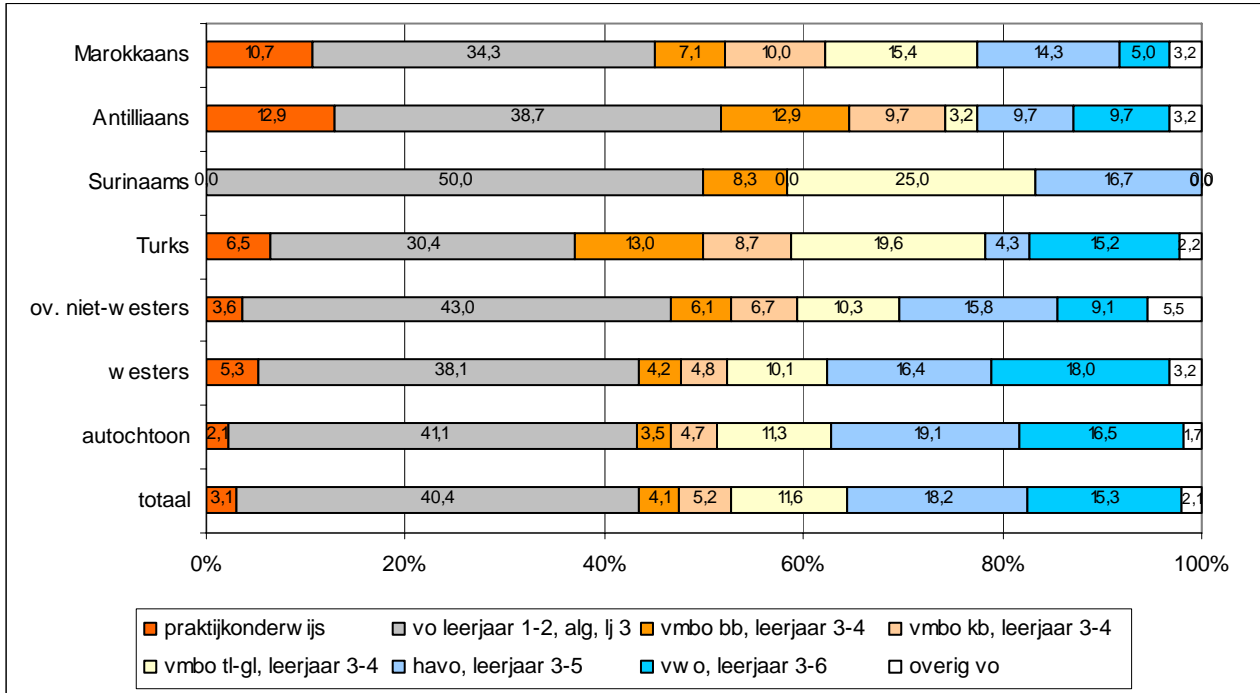
Figuur 3.1: Leerlingen in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

⁵ Een deel van de 12-jarigen (en ook 13-jarigen) volgt nog basisonderwijs. Hierover is in de monitor geen informatie beschikbaar.

3.3.1 Marokkaans-Nederlandse leerlingen in het voortgezet onderwijs

In deze paragraaf gaan we in op 12 t/m 22-jarige leerlingen in het voortgezet onderwijs. In figuur 3.2 wordt per herkomstgroep aangegeven welk deel van de leerlingen praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo volgt.⁶

Figuur 3.2: Leerlingen in het voortgezet onderwijs naar onderwijsniveau en etnische herkomst, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

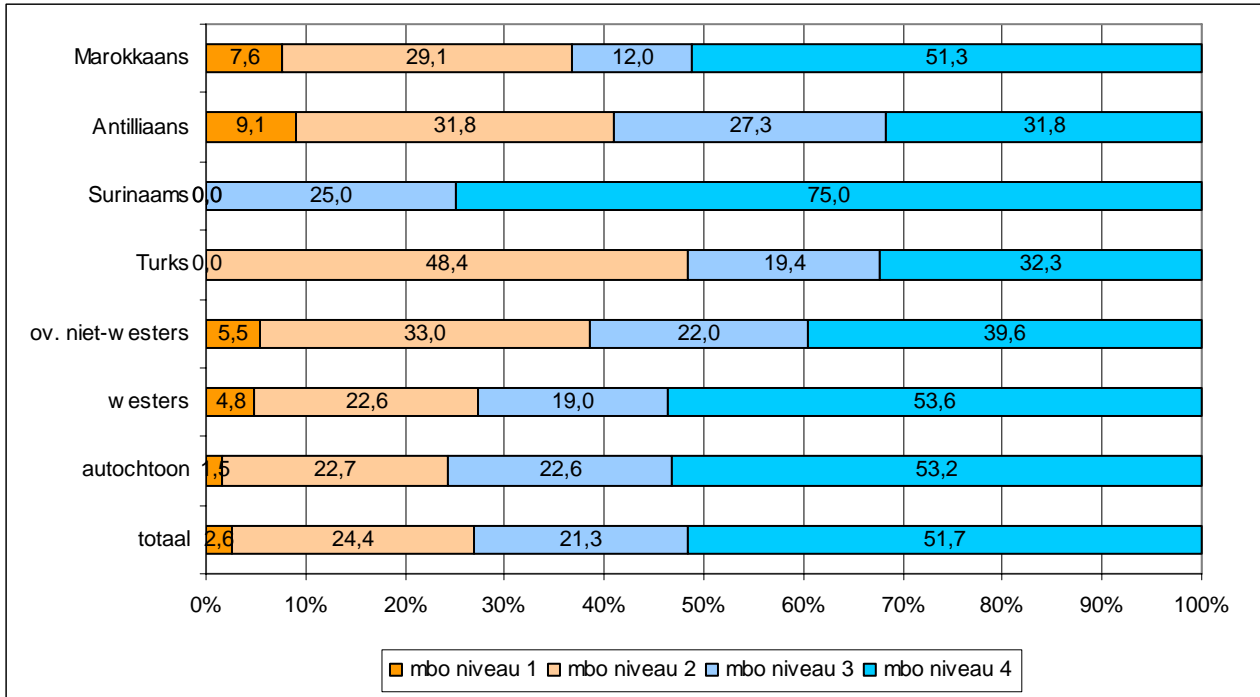
Uit figuur 3.2 wordt duidelijk dat de Marokkaans-Nederlandse jongeren in Veenendaal oververtegenwoordigd zijn in het praktijkonderwijs (10,7 procent versus 3,1 procent gemiddeld). Het praktijkonderwijs is bestemd voor leerlingen die niet in staat zijn om een diploma te behalen in het vmbo. Het beoogt de leerlingen op te leiden voor zeer eenvoudig werk op de arbeidsmarkt. Stages zijn daarbij een essentieel onderdeel.

We zien dat van de totale groep vo-leerlingen van 12 t/m 22 jaar uit Veenendaal 15,3 procent in de bovenbouw van het vwo zit. Onder Marokkaans-Nederlandse jongeren ligt het percentage in het vwo lager, namelijk op 5,0 procent.

⁶ Leerlingen in het speciaal onderwijs zijn in deze figuur buiten beschouwing gelaten. Het speciaal onderwijs is voor leerlingen met een functiebeperking (zie schema 3.1). Hierover is in de monitor geen informatie beschikbaar.

3.3.2 Marokkaans-Nederlandse deelnemers in het mbo

Figuur 3.3 heeft betrekking op 12 t/m 22-jarige leerlingen in het mbo. Het mbo kent met name in de beroepsbegeleidende leerweg een aanzienlijk aantal leerlingen dat ouder is dan 22 jaar. Deze blijven hier buiten beschouwing omdat er geen gegevens over beschikbaar zijn.

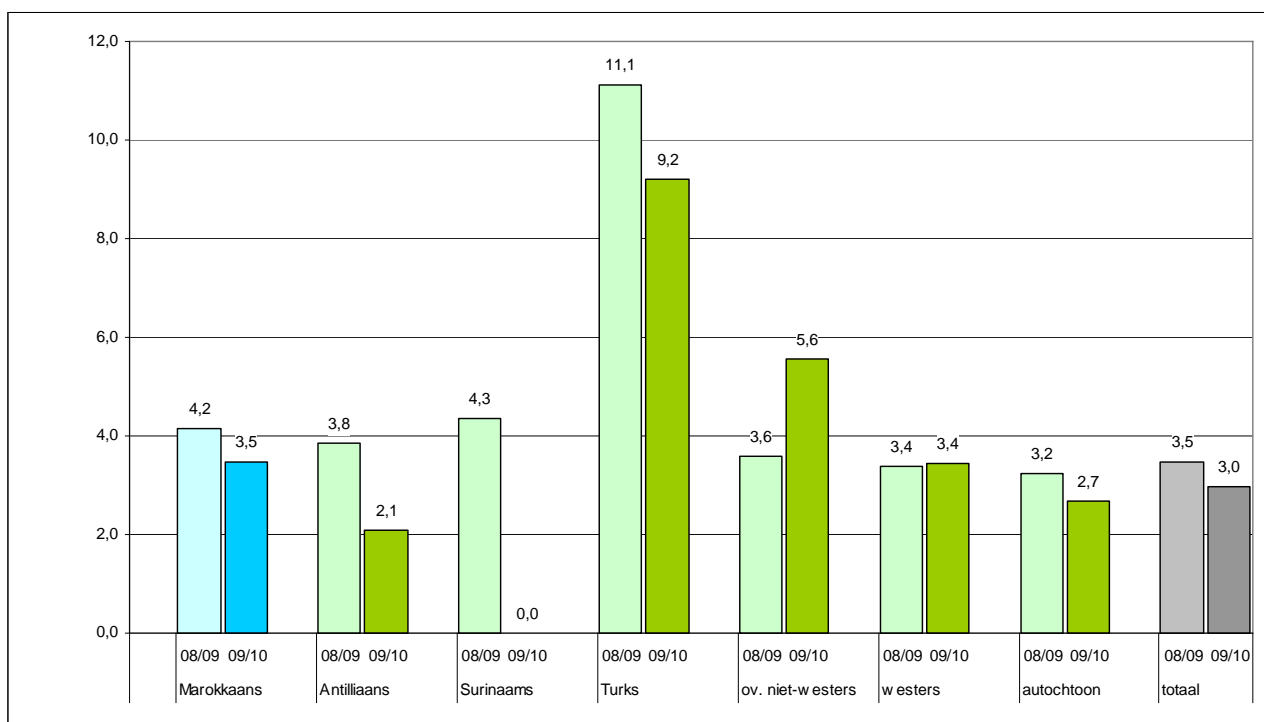
Figuur 3.3: Deelnemers (12-22 jaar) aan het mbo naar niveau en etnische herkomstgroep, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

In figuur 3.3 zien we dat het niveau waarop Marokkaans-Nederlandse deelnemers mbo onderwijs volgen iets afwijkt van het niveau van alle deelnemers in het mbo in Veenendaal. Van de Marokkaans-Nederlandse deelnemers aan het mbo volgt 7,6 procent een assistent-opleiding, dat wil zeggen een opleiding op het laagste niveau binnen het mbo. Verder volgt het grootste deel (51,3 procent) van de Marokkaans-Nederlandse deelnemers een mbo-opleiding op niveau 4. Marokkaans-Nederlandse leerlingen zijn oververtegenwoordigd binnen de lagere niveaus van het mbo.

3.4 Nieuwe voortijdig schoolverlaters

In deze paragraaf gaan we in op nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). We bekijken het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters onder Marokkaans-Nederlandse jongeren en relateren dit aan het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters onder alle jongeren in Veenendaal. We maken daarbij tevens een vergelijking tussen het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de schooljaren 2008/2009 en 2009/2010. In figuur 3.4 is het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar per schooljaar opgenomen.

Figuur 3.4: Nieuwe voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) naar etnische herkomst, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Per 1 januari 2010 wonen er in Veenendaal 5.514 jongeren van 12 t/m 22 jaar die voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs volgen (zie tabel 3.1). In het schooljaar 2009/2010 hebben er hiervan 164 (3,0 procent) de school voortijdig verlaten. Het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters is gedaald ten opzichte van het schooljaar 2008/2009 toen 3,5 procent van de jongeren zonder startkwalificatie uitstroomde.

Van de 405 Marokkaans-Nederlandse jongeren hebben er 14 (3,5 procent) de school voortijdig verlaten. Het aandeel Marokkaans-Nederlandse jongeren dat de school voortijdig verlaat is afgenomen ten opzichte van het schooljaar 2008/2009 waarin 4,2 procent de school voortijdig verliet.

Oververtegenwoordiging

Een belangrijke doelstelling van het beleid is het terugdringen van de oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de totale groep en de groep van Marokkaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.⁷ In tabel 3.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters en de oververtegenwoordiging weergegeven. Van alle jongeren die voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs volgen is 3,0 procent een nieuwe voortijdig schoolverlater.

Van de Marokkaans-Nederlandse jongeren heeft 3,5 procent de school voortijdig verlaten. De oververtegenwoordiging van de Marokkaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters komt daarmee uit op 16 procent.⁸ In het vorige schooljaar was de oververtegenwoordiging 4 procentpunten hoger (20 procent). Onder Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters gaat het om een afname van 3 personen. Onder de totale groep schoolverlaters gaat het om een afname van 30 personen.

Tabel 3.1: Nieuwe voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) naar etnische herkomst, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010

	Marokkaans			totaal		
	08/09	09/10	verschil	08/09	09/10	verschil
leerlingen vo/mbo 12 t/m 22 jaar	409	405		5.594	5.514	
nieuw voortijdig schoolverlaten (N)	17	14	-3	194	164	-30
nieuw voortijdig schoolverlaten (%)	4,2	3,5	-0,7	3,5	3,0	-0,5
oververtegenwoordiging (%)	20	16	-4	nvt	nvt	nvt

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

In tabel b3.3 in de bijlage wordt het aantal, het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters en de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor alle 22 gemeenten van het samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders.

⁷ Een rekenvoorbeeld: als van alle jongeren in de gemeente 5% de school voortijdig verlaat en van de jongeren in de herkomstgroep 7,5% dan is de oververtegenwoordiging: $((7,5-5)/5)*100=50\%$

⁸ Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

3.4.1 Marokkaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters naar achtergrondkenmerken

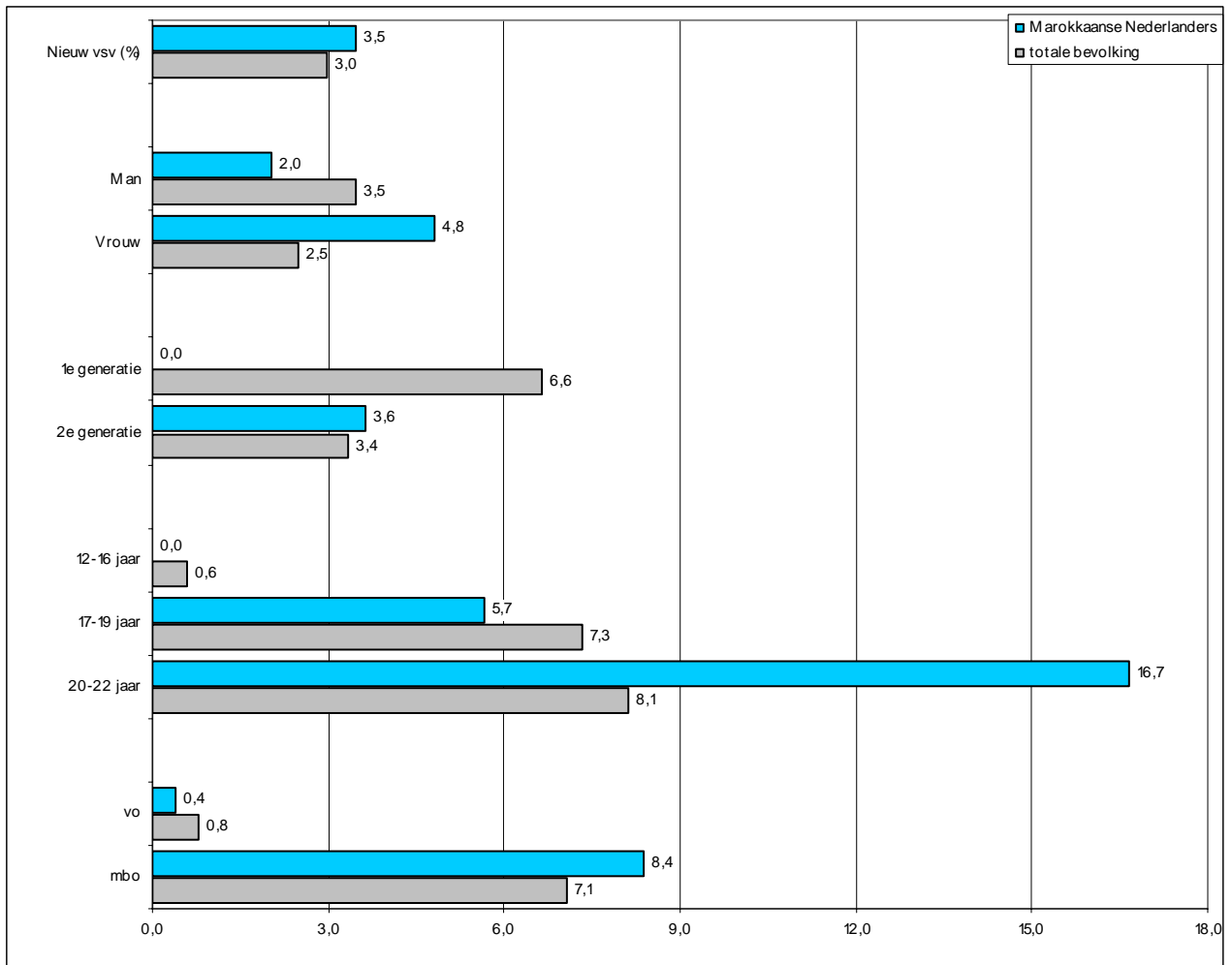
In figuur 3.5 splitsen we de vsv-cijfers uit naar geslacht, generatie, leeftijd en onderwijssoort. In het algemeen is het aandeel voortijdig schoolverlaters onder jongens groter dan onder meisjes. In Veenendaal gaat dit echter niet op. Zowel onder de Marokkaanse Nederlanders als onder de totale bevolking van Veenendaal is het aandeel vsv-ers hoger onder meisjes dan onder jongens. Het aandeel voortijdig schoolverlaters onder Marokkaans-Nederlandse meisjes is 4,8 procent. Van de Marokkaans-Nederlandse jongens is 2,0 procent vsv-er. Dit is minder dan het aandeel mannelijke vsv-ers onder de totale bevolking van Veenendaal (3,5 procent).

Onder eerste generatie Marokkaans-Nederlandse leerlingen waren er in 2010 geen die school voortijdig verlaten hebben. Het percentage vsv-ers onder tweede generatie Marokkaanse Nederlanders ligt op 3,6 procent.

In de leeftijdsgroep 12 t/m 16 jaar is het aandeel voortijdig schoolverlaters zowel in de totale groep jongeren als onder Marokkaans-Nederlandse jongeren erg laag. Onder 20 t/m 22-jarige Marokkaans-Nederlandse leerlingen is het aandeel schoolverlaters relatief hoog (16,7 procent).

Ten slotte zien we dat voortijdig schoolverlaten met name in het mbo relatief vaak voorkomt. Opgemerkt wordt dat het aantal Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (zeer) beperkt is en dat de resultaten van deze analyses daarom voorzichtig moeten worden geïnterpreteerd. Voor absolute aantallen wordt verwezen naar tabel b3.2 in de bijlage.

Hoofdstuk 3

Figuur 3.5: Aandeel nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) onder Marokkaanse Nederlanders naar achtergrondkenmerken, in schooljaar 2009/2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Hoofdstuk 4 **Arbeid en Uitkering**

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de arbeids- en uitkeringsituatie van de Marokkaans-Nederlandse bevolking. In paragraaf 4.2 wordt allereerst kort ingegaan op de gebruikte begrippen en databronnen. Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 gerapporteerd over het aandeel niet-werkende werkzoekenden. Het aandeel werkzoekenden onder Marokkaanse Nederlanders is landelijk gezien hoger dan in de totale bevolking. Het reduceren van de oververtegenwoordiging van Marokkaanse Nederlanders op dit terrein is een belangrijke doelstelling van het beleid gericht op Marokkaanse Nederlanders. We bekijken of er ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente een oververtegenwoordiging is van Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden en of zich hierin ten opzichte van 2009 veranderingen hebben voorgedaan. In paragraaf 4.4 doen we een soortgelijke analyse voor het aandeel uitkeringsontvangers onder Marokkaanse Nederlanders.

4.2 Gebruikte begrippen en databronnen

Niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. In paragraaf 4.3 rapporteren we over niet-werkende werkzoekenden (NWW) in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar. Een niet-werkende werkzoekende is gedefinieerd als een persoon die bij een vestiging van het UWV WERKbedrijf is ingeschreven als een werkzoekende zonder werk of als werkzoekende die minder dan twaalf uur per week werkt met een inschrijfdatum en geen uitschrijfdatum. In paragraaf 4.4 gaan we in op personen die een uitkering ontvangen in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet investeren in jongeren (WIJ) en/of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze

werknemers, respectievelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAW en IOAZ).⁹

Veelal wordt gerapporteerd over het percentage niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers. Deze percentages zijn berekend door het aantal NWW-ers (respectievelijk het aantal uitkeringsontvangers) te delen door het aantal personen in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar (de potentiële beroepsbevolking) en te vermenigvuldigen met 100.

Data

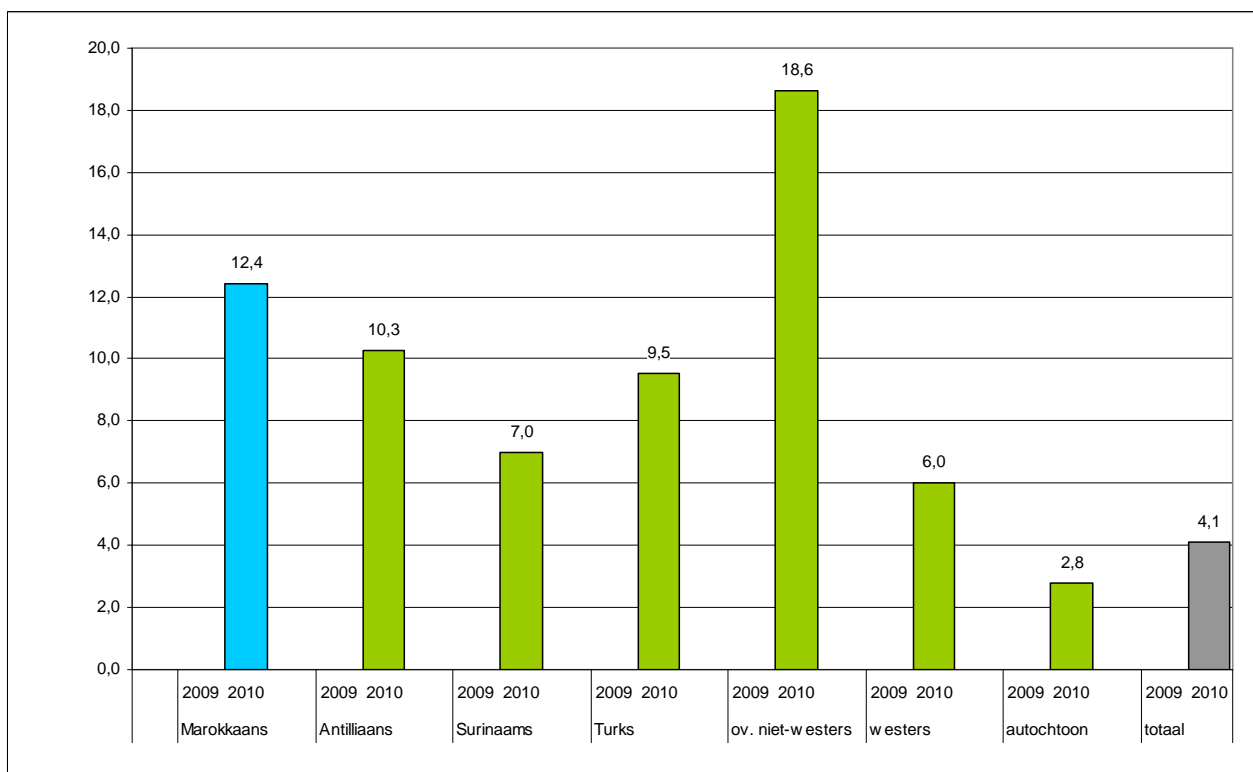
De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens over niet-werkende werkzoekenden zijn gebaseerd op registraties afkomstig van het UWV WERKbedrijf. Het UWV WERKbedrijf levert aan veel gemeenten jaarlijks een databestand met niet-werkende werkzoekenden per 31 december. Dit databestand is, met toestemming van UWV WERKbedrijf, door de gemeenten aan Risbo doorgeleverd. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het bestand met werkzoekenden die per 31-12-2009 bij het UWV WERKbedrijf stonden ingeschreven. De cijfers over uitkeringen zijn afkomstig van de gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties. De cijfers hebben 1-1-2010 als peildatum.

4.3 Werkzoekenden

In figuur 4.1a is het aandeel werkzoekenden in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar in 2010 opgenomen. Gegevens over werkzoekenden voor het jaar 2009 zijn voor Veenendaal niet beschikbaar. Per 1 januari 2010 wonen in Veenendaal 40.768 personen van 15 t/m 64 jaar. Daarvan staan er 1.668 (4,1 procent) als niet-werkende werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven (zie ook tabel 4.1). Van de 1.921 Marokkaanse Nederlanders van 15 t/m 64 jaar zijn er 239 (12,4 procent) als niet-werkende werkzoekende geregistreerd.

---

⁹ In een paar gemeenten zijn ook enkele personen die een uitkering ontvangen in het kader van de Wet inkomensvoorziening kunstenaars (WIK) in het bestand opgenomen. Deze blijven in de navolgende analyses buiten beschouwing.

Figuur 4.1a: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

Het aandeel niet-werkende werkzoekenden onder Marokkaanse Nederlanders is hoger dan in de totale bevolking van Veenendaal. Een doelstelling van het beleid is het terugdringen van de oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse niet-werkende werkzoekenden. De oververtegenwoordiging geeft aan in hoeverre het percentage Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden afwijkt van dat onder de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel werkzoekenden in de totale groep en de groep van Marokkaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.¹⁰ In tabel 4.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel werkzoekenden onder 15 t/m 64-jarigen en het percentage oververtegenwoordiging weergegeven. Van alle 15 t/m 64-jarigen is 4,1 procent werkzoekend. Van de 15 t/m 64-jarige Marokkaanse Nederlanders is 12,4 procent werkzoekend. De oververtegenwoordiging van de Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden ten opzichte van de totale bevolking is 204 procent.¹¹

¹⁰ Een rekenvoorbeeld: als van alle 15-64 jarigen in de gemeente 8% al werkzoekende staat ingeschreven en van de 15-64 jarigen in de herkomstgroep 10% dan is de oververtegenwoordiging: $((10-8)/8) \cdot 100 = 25\%$

¹¹ Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Tabel 4.1: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010

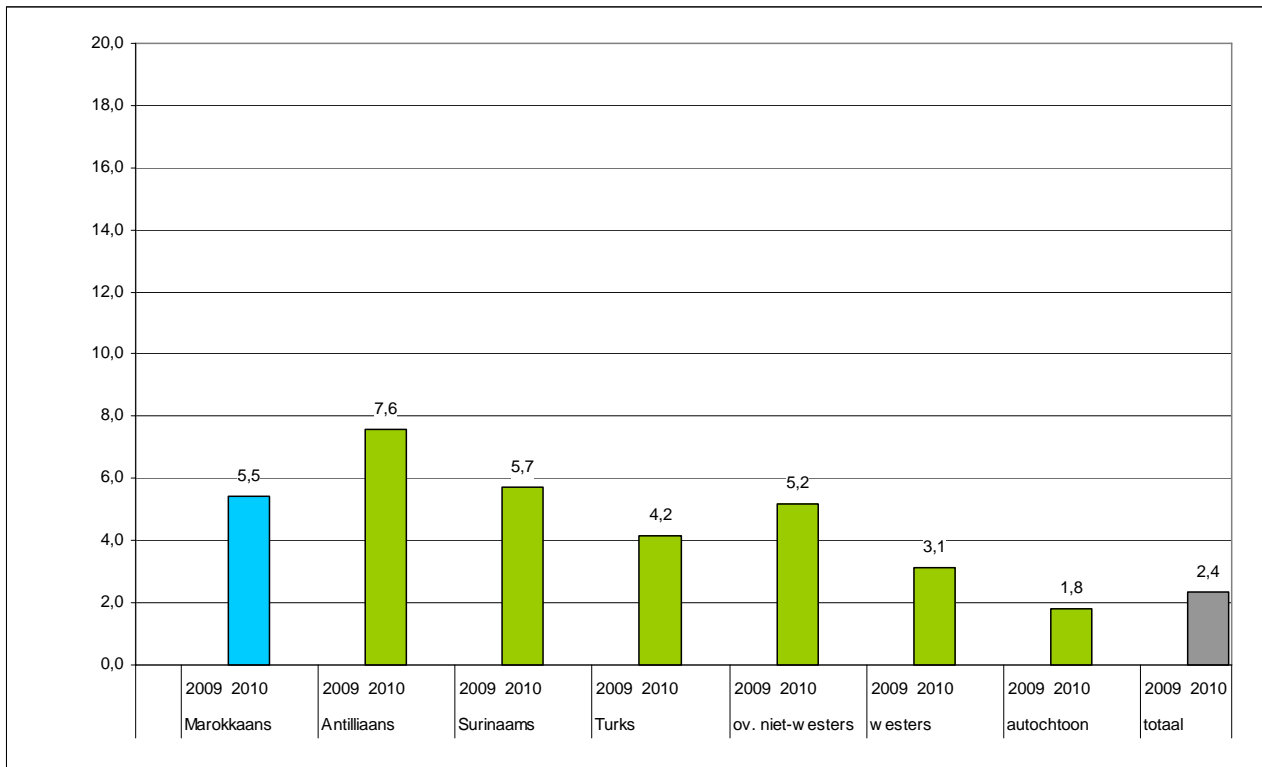
	Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
bevolking van 15 t/m 64 jaar	1.844	1.921		40.866	40.768	
werkzoekenden (N)	-	239	-	-	1.668	-
werkzoekenden (%)	-	12,4	-	-	4,1	-
oververtegenwoordiging (%)	-	204	-	nvt	nvt	nvt

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Jongeren

In deze paragraaf kijken we naar het aandeel werkzoekenden onder Marokkaans-Nederlandse jongeren in vergelijking met het aandeel werkzoekenden onder alle jongeren in Veenendaal. Als we figuur 4.1a vergelijken met figuur 4.1b zien we dat het aandeel werkzoekenden onder jongeren van 15 t/m 24 jaar lager is dan onder ouderen.

Er wonen 7.848 jongeren van 15 t/m 24 jaar in Veenendaal (zie ook tabel 4.2). Daarvan staan er 185 (2,4 procent) als werkzoekende geregistreerd. Van de 532 Marokkaanse Nederlanders van 15 t/m 24 jaar zijn er 29 (5,5 procent) werkzoekend.

Figuur 4.1b: Werkzoekenden (15-24 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

In tabel 4.2 is per herkomstgroep het aantal en aandeel werkzoekenden onder 15 t/m 24-jarigen en het oververtegenwoordigingpercentage weergegeven. De oververtegenwoordiging van de 15 t/m 24-jarige Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden ten opzichte van de totale bevolking komt voor Veenendaal uit op 131 procent.

Tabel 4.2: Werkzoekenden (15-24 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010

	Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
jongeren van 15 t/m 24 jaar	507	532		7.923	7.848	
werkzoekenden (N)	-	29	-	-	185	-
werkzoekenden (%)	-	5,5	-	-	2,4	-
<u>oververtegenwoordiging (%)</u>	-	131	-	nvt	nvt	nvt

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

In tabel b4.5 in de bijlage wordt het aantal en het percentage werkzoekenden en de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor alle 22 gemeenten van het samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders.

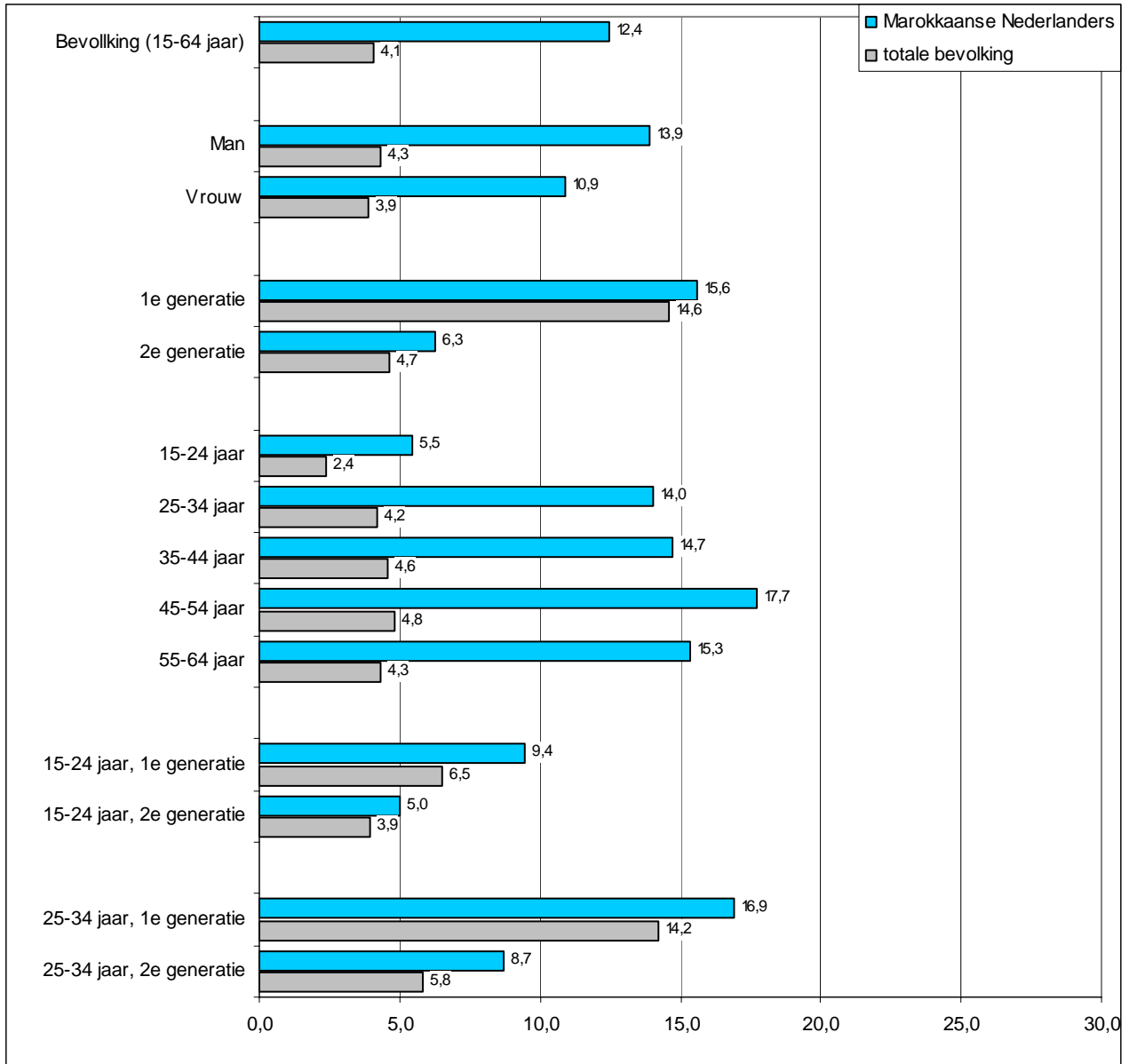
4.3.1 Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden naar achtergrondkenmerken

In figuur 4.2 wordt het aandeel werkzoekenden uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en generatie (zie ook b4.1 in de bijlage).

We zien dat het percentage werkzoekenden onder Marokkaans-Nederlandse mannen hoger is dan het percentage werkzoekenden onder Marokkaans-Nederlandse vrouwen (respectievelijk 13,9 procent en 10,9 procent).

Bij de Marokkaanse Nederlanders is het percentage werkzoekenden, net als bij de totale allochtone bevolking van Veenendaal, onder de eerste generatie veel hoger dan onder de tweede generatie (respectievelijk 15,6 procent en 6,3 procent). Dit kan voor een deel het gevolg zijn van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie Marokkaanse Nederlanders is gemiddeld genomen veel jonger (zie figuur 2.5) en het aandeel werkzoekenden onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. We corrigeren hiervoor door generaties te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen. Na correctie is het verschil tussen de generaties relatief gezien kleiner geworden. In de leeftijdsgroep 25 t/m 34 jaar van de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders is 9,4 procent werkzoekend en van de tweede generatie Marokkaanse Nederlanders 5,0 procent.

Verder zien we dat met het stijgen van de leeftijd het aandeel werkzoekenden toeneemt. Van de 55 t/m 64-jarige Marokkaanse Nederlanders is 15,3 procent werkzoekend. Bij de totale bevolking is 4,3 procent binnen deze leeftijdscategorie werkzoekend.

Figuur 4.2: Aandeel Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar) naar achtergrondkenmerken, per 1 januari 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Kenmerken van werkzoekenden

In tabel b4.3 in de bijlage wordt stilgestaan bij enkele andere kenmerken van de werkzoekenden, namelijk; duur, opleidingsniveau en beroepsniveau.

We zien hier dat van de Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden 15,9 procent al meer dan 5 jaar werkzoekend is. Dit komt overeen met het gemiddelde van

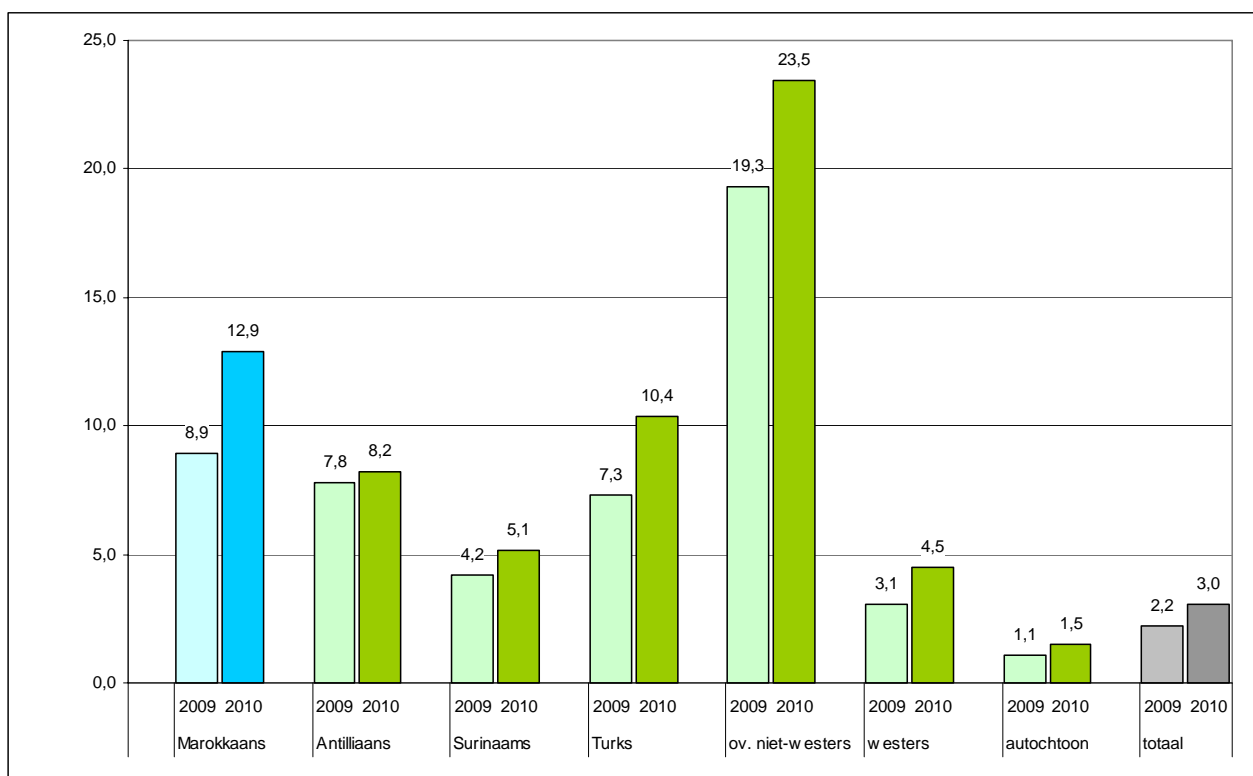

de totale groep werkzoekenden in Veenendaal waarvan 11,3 procent al langer dan 5 jaar werk zoekt. Van de Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden heeft 39,7 procent geen of lager onderwijs genoten. Hiermee zijn ze vaak lager opgeleid dan de gemiddelde werkzoekende in Veenendaal (24,1 procent). Ook zoeken Marokkaanse Nederlanders veel vaker werk op een elementair niveau dan de gemiddelde werkzoekende (55,5 procent tegenover 28,1 procent gemiddeld).

4.4 Uitkeringen

In deze paragraaf staan personen die afhankelijk zijn van een uitkering centraal. Van de 40.768 inwoners in Veenendaal in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar zijn er 1.241 (3,0 procent) afhankelijk van een uitkering in het kader van de WWB, WIJ of de IOA (zie figuur 4.3a en tabel 4.3). In 2009 was 2,2 procent van de 15 t/m 64-jarigen afhankelijk van een uitkering. Het aandeel personen dat afhankelijk is van een uitkering is dus gestegen ten opzichte van 2009.

Van de 1.921 Marokkaanse Nederlanders krijgen er 248 (12,9 procent) een uitkering. De uitkeringsafhankelijkheid van Marokkaanse Nederlanders is gestegen ten opzichte van 2009, toen 8,9 procent afhankelijk was van een uitkering.

Figuur 4.3a: Personen (15-64 jaar) met een WVB, WIJ of IOA uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

Het aandeel Marokkaanse Nederlanders dat afhankelijk is van een uitkering is groter dan van de totale bevolking van Veenendaal. Een doelstelling van het beleid is om deze oververtegenwoordiging te verminderen.

De oververtegenwoordiging geeft aan in hoeverre het percentage Marokkaanse Nederlanders met een uitkering afwijkt van dat onder de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel uitkeringsontvangers in de totale groep en de groep van Marokkaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.¹² In tabel 4.3 is per herkomstgroep het aantal en aandeel uitkeringsontvangers onder 15 t/m 64-jarigen en de oververtegenwoordiging weergegeven. Van alle 15 t/m 64-jarigen is in 2010 3,0 procent afhankelijk van een uitkering. In 2010 ontvangt 12,9 procent van de 15 t/m 64-jarige Marokkaanse Nederlanders een uitkering. De oververtegenwoordiging komt in 2010 uit op 324 procent, dat is 24 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 300 procent in 2009.¹³

¹² Een rekenvoorbeeld: als van alle 15-64 jarigen in de gemeente 6% afhankelijk is van een uitkering en van de 15-64 jarigen in de herkomstgroep 12% dan is de oververtegenwoordiging: $((12-6)/6)*100=100\%$

¹³ Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Onder de Marokkaanse Nederlanders met een uitkering gaat het om een toename van 83 personen, onder de totale groep om een toename van 327 personen.

Tabel 4.3: Personen (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010

	Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
bevolking van 15 t/m 64 jaar	1.844	1.921		40.866	40.768	
uitkeringen (N)	165	248	83	914	1.241	327
uitkeringen (%)	8,9	12,9	4,0	2,2	3,0	0,8
oververtegenwoordiging (%)	300	324	24	nvt	nvt	nvt

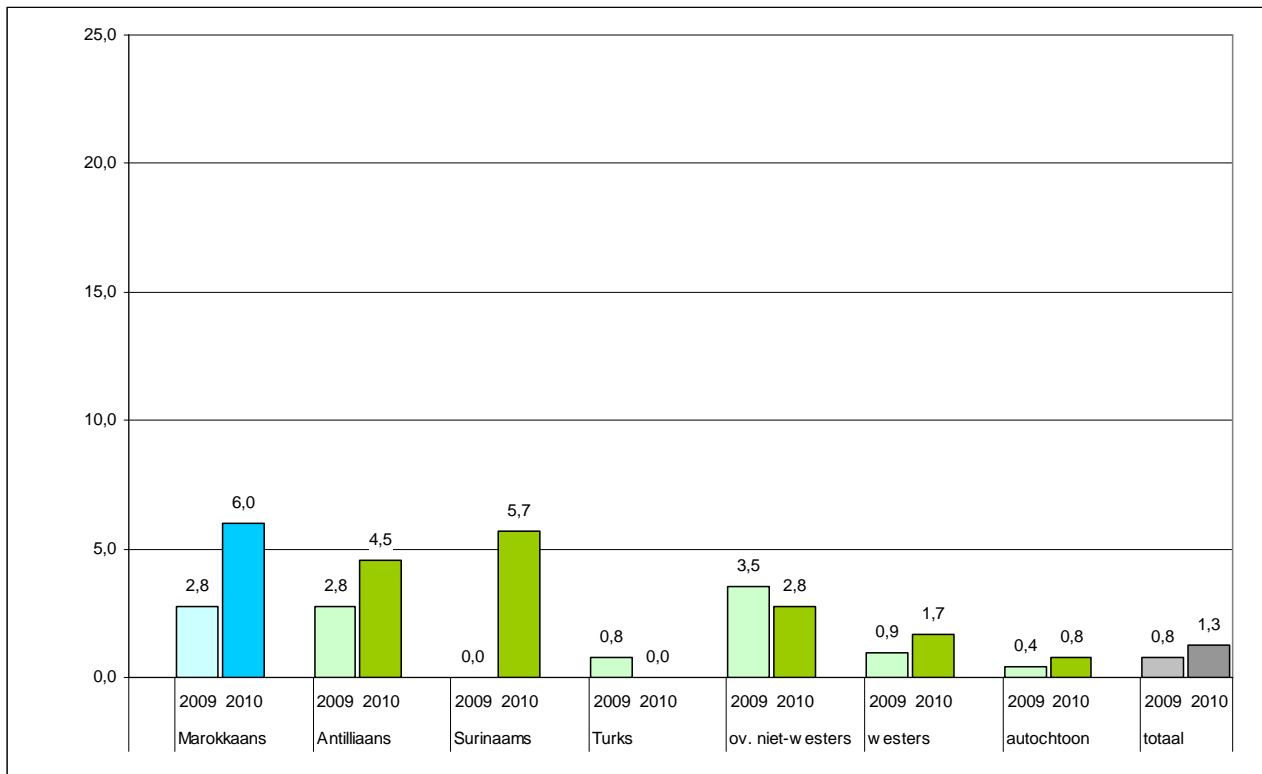
Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Jongeren

In deze paragraaf kijken we naar de mate van uitkeringsafhankelijkheid van Marokkaans-Nederlandse jongeren in vergelijking met de uitkeringsafhankelijkheid van alle jongeren in Veenendaal.

Als we figuur 4.3b vergelijken met figuur 4.3a, blijkt dat de uitkeringsafhankelijkheid van 15 t/m 24 jarige jongeren veel kleiner is dan van 15 t/m 64 jarigen. Er zijn in Veenendaal 7.848 jongeren. Daarvan ontvangen er 101 (1,3 procent) een uitkering. Dit betekent een toename in vergelijking met 2009 toen 0,8 procent van de jongeren een uitkering ontving.

Van de 532 Marokkaans-Nederlandse jongeren krijgen 32 (6,0 procent) een uitkering. We zien dat het percentage Marokkaans-Nederlandse jongeren ten opzichte van 2009 toegenomen is. Toen ontving 2,8 procent van de Marokkaans-Nederlandse jongeren een uitkering.

Figuur 4.3b: Personen (15-24 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

In tabel 4.4 is het aantal en aandeel uitkeringsontvangers en het oververtegenwoordigingpercentage onder 15 t/m 24-jarigen weergegeven. Voor de 15 t/m 24-jarige Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers is de oververtegenwoordiging 367 procent, dat is 108 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 259 procent in 2009. Onder jonge Marokkaanse Nederlanders met een uitkering gaat het om een toename van 18 personen, onder de totale groep jongeren om een toename van 40 personen.

Tabel 4.4: Personen (15-24 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010

	Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
jongeren van 15 t/m 24 jaar	507	532		7.923	7.848	
uitkeringen (N)	14	32	18	61	101	40
uitkeringen (%)	2,8	6,0	3,2	0,8	1,3	0,5
oververtegenwoordiging (%)	259	367	108	nvt	nvt	nvt

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

In tabel b4.6 in de bijlage wordt het aantal en het percentage uitkeringsontvangers en de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor alle 22 gemeenten van het samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders.

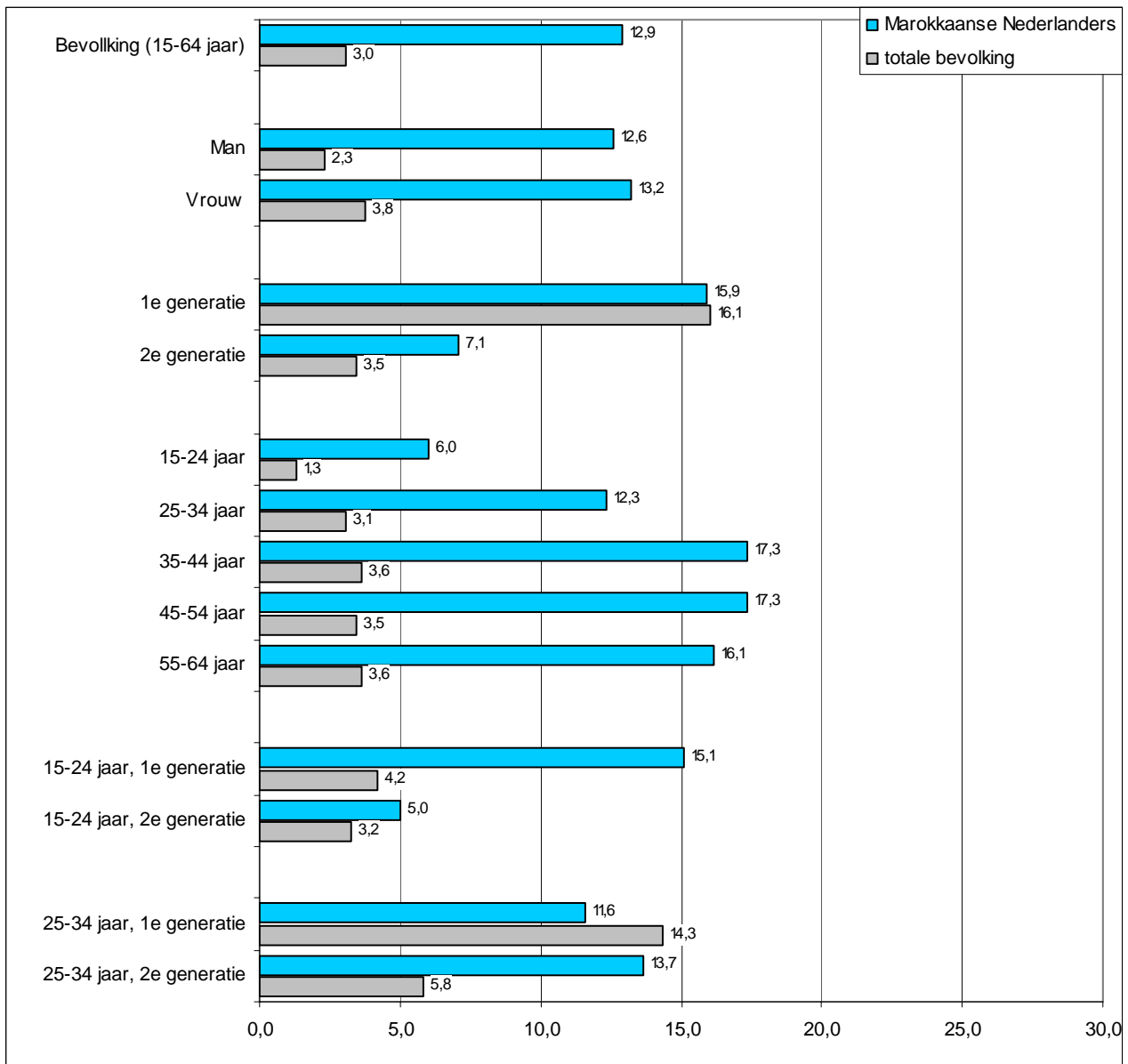
4.4.1 Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers naar achtergrondkenmerken

Uit figuur 4.2 blijkt dat Marokkaans-Nederlandse vrouwen vaker afhankelijk zijn van een uitkering dan Marokkaans-Nederlandse mannen (13,2 procent versus 12,6 procent).

Over het algemeen geldt dat het percentage uitkeringsontvangers tot het 54^e levensjaar toeneemt. Dit zien we zowel onder de totale bevolking van Veenendaal als onder Marokkaanse Nederlanders. Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers zijn echter binnen elke onderscheiden leeftijdscategorie oververtegenwoordigd. Het hoogste aandeel uitkeringsontvangers vinden we onder de 45 t/m 54-jarige Marokkaanse Nederlanders (17,3 procent). Dit percentage ligt boven het gemiddelde. Van de totale groep 45 t/m 54-jarigen in Veenendaal ontvangt gemiddeld 3,5 procent een uitkering.

Verder blijkt de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders uit Veenendaal ongeveer twee keer zo vaak afhankelijk van een uitkering als de tweede generatie (15,9 procent versus 7,1 procent). Dit kan deels het gevolg zijn van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie Marokkaanse Nederlanders. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en het aandeel uitkeringsontvangers onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. We corrigeren hiervoor door generaties te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen.

In de leeftijdsgroep 15 t/m 24 jaar is het verschil tussen uitkeringsontvangers onder de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders (15,1 procent) na correctie nog groter geworden dan onder de tweede generatie Marokkaanse Nederlanders (5,0 procent). In de opvolgende leeftijdsgroep van 25 t/m 34 jaar is het aandeel uitkeringsontvangers in de eerste generatie (11,6 procent) kleiner dan onder de tweede generatie (13,7 procent).

Figuur 4.4: Aandeel Marokkaanse Nederlanders (15–64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar achtergrondkenmerken, per 1 januari 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties

Kenmerken van uitkeringsontvangers

In tabel b4.4 in de bijlage worden ook cijfers gepresenteerd over de uitkeringsduur. We zien daar dat van de Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers een groot gedeelte al langdurig afhankelijk is van een uitkering. Iets minder dan een derde (32,3 procent) van de Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers is 5 jaar of langer afhankelijk van een uitkering. Dat percentage is iets lager dan dat van de totale groep uitkeringsontvangers in Veenendaal (35,7 procent). Ongeveer een kwart van de Marokkaanse Nederlanders is 6 maanden of korter afhankelijk van een uitkering (24,6 procent). Onder de totale groep uitkeringsontvangers ligt dit percentage op 18,5 procent.

5.1 Inleiding

Het huidige beleid richt zich tevens op het verminderen van criminaliteit. In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de omvang en aard van criminaliteit onder de Marokkaans-Nederlandse bevolking in Veenendaal. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met het aandeel verdachten onder andere grote herkomstgroepen en onder de totale bevolking van Veenendaal.

In paragraaf 5.2 wordt kort ingegaan op de gebruikte begrippen en de databron. In paragraaf 5.3 wordt aandacht geschonken aan de omvang van de criminaliteit onder de Marokkaans-Nederlandse bevolking van Veenendaal in het jaar 2010. We bekijken of er ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente een oververtegenwoordiging is van Marokkaans-Nederlandse verdachten en of zich hierin ten opzichte van 2009 veranderingen hebben voorgedaan. Vervolgens gaan we in op de achtergrondkenmerken en de oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse verdachten in de bevolking van Veenendaal. In paragraaf 5.4 worden verdachtencijfers gepresenteerd voor de periode 2006-2010. Het gaat hier om welk deel van de per 1 januari 2010 in Veenendaal ingeschreven bevolking op enig moment in de periode 2006-2010 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van betrokkenheid bij een misdrijf. Vervolgens komt in paragraaf 5.5 de pleegcarrière aan de orde en wordt in paragraaf 5.6 ingegaan op het type misdrijven waar Marokkaanse Nederlanders van verdacht worden.

5.2 Gebruikte begrippen en databron

Verdachten, antecedenten en misdrijven

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. We maken onderscheid tussen verdachten, antecedenten en misdrijven. Er wordt eerst gerapporteerd over (het percentage) verdachten. Een persoon staat als verdachte geregistreerd indien tegen hem proces-verbaal is opgemaakt ter zake van één of meer misdrijven/delicten. Zo'n proces-verbaal wordt een antecedent genoemd. In een proces-verbaal of antecedent kunnen meerdere

misdrijven worden geregistreerd. Men kan hierbij denken aan een winkeldiefstal waarbij ook mishandeling heeft plaatsgevonden. Indien van deze gebeurtenis proces-verbaal wordt opgemaakt, zullen hierin meerdere wetsartikelen worden vermeld. Uiteraard komt het ook voor dat in een bepaald jaar een persoon meer dan één keer met de politie in aanraking komt op verdenking van een misdrijf. Van een persoon die in een bepaald jaar drie keer is opgepakt door de politie voor een misdrijf en waartegen evenzoveel keer proces-verbaal is opgemaakt staan dan drie antecedenten geregistreerd. Het totaal aantal geregistreerde antecedenten en misdrijven in een bepaalde periode is dus bijna per definitie groter dan het totaal aantal geregistreerde verdachten. In paragraaf 5.5 wordt nagegaan of een verdachte eenmalig of vaker verdacht is geweest van een misdrijf. Hiervoor wordt de term pleegcarrière gebruikt. Verdachten worden onderscheiden naar beginners, meerplegers en veelplegers. Voor verdere uitleg zie paragraaf 5.5 en de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

Databron

Voor dit hoofdstuk maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het zogenaamde Herkenningsdienstsysteem (HKS). De gegevens zijn afkomstig van de Dienst IPOL van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). De Dienst IPOL verzamelt jaarlijks data vanuit het HKS. In het HKS worden verdachten geregistreerd tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. Het is de overtuiging van de politie dat het daders zijn. Voor deze personen is proces-verbaal van opsporing gemaakt en verstuurd naar het Openbaar Ministerie. De rechter moet zich er nog over uitspreken. We rapporteren dus over verdachten en niet over veroordeelden.

Cijfers 2010

De cijfers over het meest recent verlopen jaar (hier dus 2010) zijn altijd voorlopige cijfers. Deze cijfers worden in het eerste kwartaal van het komende jaar (2012) pas definitief. De daderaantallen lopen in vrijwel alle korpsen sinds 2008 terug. Dit wordt mogelijk mede veroorzaakt door de invoering van het nieuwe bedrijfsprocessensysteem BVH (Basisvoorziening Handhaving). De invoering van dit systeem heeft de administratieve druk bij de korpsen opgevoerd waardoor in sommige regio's ook de registratie in HKS onder tijdsdruk kwam te staan met als gevolg registratieachterstanden in HKS. In de technische toelichting is hier nader op ingegaan. Dit geldt echter voor alle bevolkingsgroepen zodat het vergelijken van percentages wel mogelijk is.

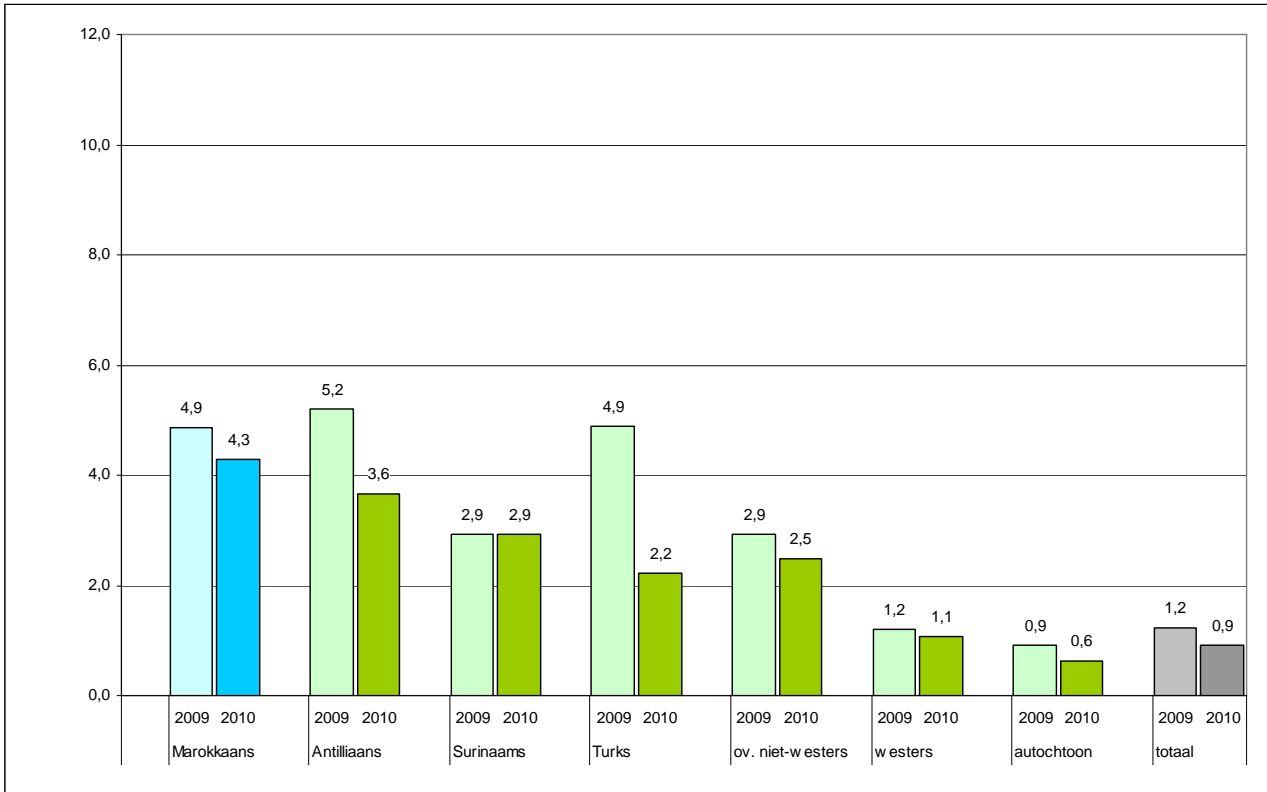
Koppeling

Geregistreerde verdachten in 2010 zijn op basis van het versleutelde persoonsnummer gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2010. Indien het persoonsnummer in de verdachtenregistratie niet bekend is, kan er per definitie geen koppeling worden gemaakt met het bevolkingsbestand. Verdachten zonder valide persoonsnummer zijn in onderstaande tabellen dus niet opgenomen. Ook verdachten die in de loop van 2010 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten is komen wonen, vallen buiten onderstaande analyses. De gepresenteerde verdachtenpercentages en aantallen kunnen daardoor verschillen van de door de Dienst IPOL gepresenteerde cijfers. Voor meer informatie over het HKS verwijzen we naar de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

5.3 Verdachten 2010

In deze paragraaf gaan we in op verdachten van 12 jaar en ouder. Per 1 januari 2010 telt Veenendaal 51.734 inwoners van 12 jaar of ouder. In het jaar 2010 komen er hiervan 474 (0,9 procent) in aanraking met de politie op verdenking van een misdrijf en worden als verdachte in het HKS geregistreerd (zie figuur 5.1a en tabel 5.1). Het percentage verdachten is ten opzichte van 2009 (1,2 procent) gedaald.

Van de 2.262 Marokkaanse Nederlanders van 12 jaar en ouder worden 97 (4,3 procent) personen verdacht. Het percentage verdachten onder Marokkaanse Nederlanders is lager dan in 2009, toen 4,9 procent werd verdacht van een misdrijf.

Figuur 5.1a: Verdachten (12 jaar en ouder), in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep per 1 januari)
Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging

De oververtegenwoordiging geeft aan in welke mate het verdachtenpercentage van Marokkaanse Nederlanders afwijkt van dat van de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel verdachten in de totale groep en het aandeel Marokkaans-Nederlandse verdachten te delen door het aandeel verdachten in de totale groep.¹⁴ In tabel 5.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel verdachten van 12 jaar en ouder en het percentage oververtegenwoordiging weergegeven. Van alle personen van 12 jaar en ouder staat 0,9 procent geregistreerd als verdachte. Van Marokkaanse Nederlanders van 12 jaar en ouder staat 4,3 procent geregistreerd als verdachte. De oververtegenwoordiging voor de Marokkaans-Nederlandse verdachten van 12 jaar en ouder is 368 procent, dat is 74 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 294 procent in 2009.¹⁵ Onder Marokkaans-Nederlandse verdachten ging het om een afname van 10 personen, onder de totale groep om een afname van 164 personen.

¹⁴ Een rekenvoorbeeld: als van alle personen van 12 jaar en ouder in de gemeente 3% wordt verdacht en van de personen van 12 jaar en ouder in de herkomstgroep 6% dan is de oververtegenwoordiging: $((6-3)/3)*100=100\%$

¹⁵ Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Tabel 5.1: Personen (12 jaar en ouder) verdacht van een misdrijf, naar etnische herkomst, 2009 en 2010

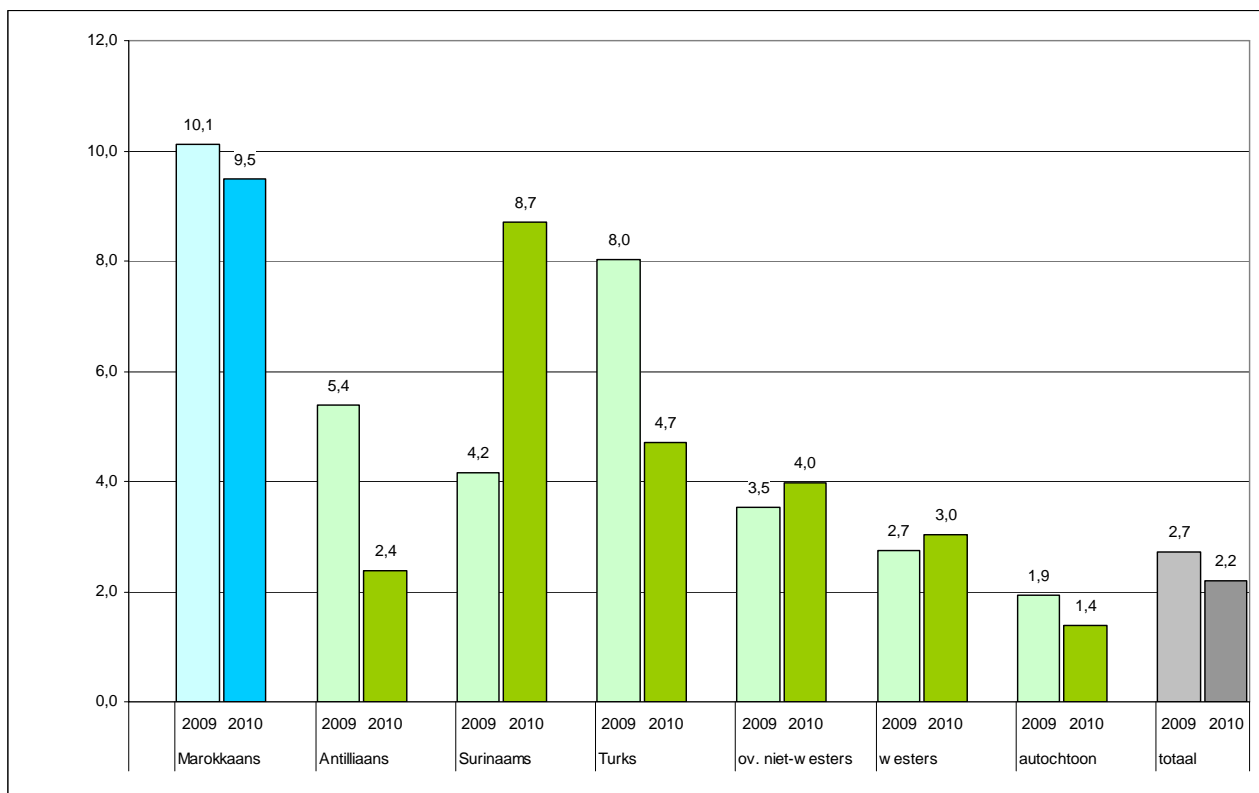
	Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
bevolking van 12 jaar en ouder	2.201	2.262		51.661	51.734	
verdacht (N)	107	97	-10	638	474	-164
verdacht (%)	4,9	4,3	-0,6	1,2	0,9	-0,3
oververtegenwoordiging (%)	294	368	74	nvt	nvt	nvt

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Jongeren

In figuur 5.1b is het percentage verdachten onder jongeren opgenomen. Als we deze figuur vergelijken met figuur 5.1a zien we dat het percentage verdachten onder jongeren in het algemeen groter is dan onder ouderen. Er wonen in Veenendaal 10.341 jongeren in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar (zie ook tabel 5.2). In 2010 worden er daarvan 228 verdacht, dat is 2,2 procent. Het aandeel verdachte jongeren is kleiner dan in 2009. Toen werd 2,7 procent van alle 12 t/m 24-jarige jongeren verdacht van een misdrijf.

Van de 695 Marokkaans-Nederlandse jongeren worden er 66 (9,5 procent) verdacht. Dat is minder dan het percentage in 2009 (10,1 procent).

Figuur 5.1b: Verdachten (12-24 jaar), in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep per 1 januari)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging

In tabel 5.2 is per herkomstgroep het aantal en aandeel verdachten onder 12 t/m 24-jarigen en het oververtegenwoordigingpercentage weergegeven voor de afgelopen twee jaar.

De oververtegenwoordiging voor de Marokkaans-Nederlandse verdachten van 12 t/m 24 jaar bedraagt 331 procent. Dat is 58 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 273 procent in 2009. Onder de jonge Marokkaans-Nederlandse verdachten ging het om een afname van 4 personen, onder de totale groep om een afname van 55 personen.

Tabel 5.2: Personen (12-24 jaar) verdacht van een misdrijf, naar etnische herkomst, 2009 en 2010

	Marokkaans			totaal		
	2009	2010	verschil	2009	2010	verschil
jongeren van 12 t/m 24 jaar	691	695		10.430	10.341	
verdacht (N)	70	66	-4	283	228	-55
verdacht (%)	10,1	9,5	-0,6	2,7	2,2	-0,5
oververtegenwoordiging (%)	273	331	58	nvt	nvt	nvt

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

In tabel b5.4 in de bijlage wordt ook het aantal en het percentage verdachten en de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor alle 22 gemeenten van het samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders.

5.3.1 Marokkaans-Nederlandse verdachten naar achtergrondkenmerken

In figuur 5.2 wordt het aandeel verdachten uitgesplitst naar subgroepen.

Verdachten naar geslacht

Mannen worden veel vaker verdacht dan vrouwen. Dit geldt ook voor de Marokkaanse Nederlanders. Van alle vrouwen van 12 jaar en ouder in Veendam wordt in 2010 0,3 procent verdacht. Van de mannen wordt 1,6 procent verdacht van een misdrijf (zie figuur 5.2). Het percentage verdachten onder Marokkaans-Nederlandse mannen (7,1 procent) ligt ruim vijf keer zo hoog als onder Marokkaans-Nederlandse vrouwen (1,3 procent).

Verdachten naar leeftijd en generatie

Van de Marokkaans-Nederlandse minderjarigen (12 t/m 17-jarigen) wordt 9,9 procent verdacht, van de jongvolwassenen (18 t/m 24-jarigen) 9,0 procent. Onder de groep 25 t/m 44-jarige Marokkaanse Nederlanders is het percentage

verdachten 2,8 procent. Dat is aanzienlijk lager dan onder de Marokkaans-Nederlandse minderjarigen en jongvolwassenen (zie figuur 5.2).

Onder Marokkaanse Nederlanders lijkt het verschil tussen de eerste en tweede generatie in het percentage verdachten op het eerste gezicht groot. Van de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders is 1,7 procent verdacht, van de tweede generatie 9,0 procent. Een en ander hangt echter samen met het verschil in leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie Marokkaanse Nederlanders. De tweede generatie is gemiddeld genomen veel jonger en, zoals eerder werd aangegeven, het aandeel verdachten onder jongeren is in het algemeen groter dan onder ouderen. Om te voorkomen dat verschillen in verdachtenpercentages tussen generaties onterecht worden toegeschreven aan een generatie-effect, terwijl er eigenlijk sprake is van een leeftijdseffect, is in figuur 5.2 de analyse opnieuw gemaakt, maar nu voor Marokkaans-Nederlandse jongeren in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar. We zien dat het verschil tussen de generaties na de correctie voor leeftijd blijft bestaan maar wel kleiner is geworden (5,2 procent onder 12 t/m 24-jarige eerste generatie Marokkaanse Nederlanders, 9,9 procent onder 12 t/m 24-jarige tweede generatie Marokkaanse Nederlanders).

Verdachten naar onderwijsniveau en voortijdig schoolverlaten

Schoolgaande jongeren die onderwijs volgen op een laag niveau, hebben een grotere kans om in aanraking te komen met de politie op verdenking van een misdrijf dan jongeren die onderwijs volgen op een hoog niveau.¹⁶ Deze samenhang zien we zowel bij de totale groep als bij Marokkaans-Nederlandse jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar.

Onder de totale groep leerlingen in Veenendaal is het aandeel verdachten groter onder voortijdig schoolverlaters dan onder niet voortijdig schoolverlaters (zie ook tabel b5.1 in de bijlage). Van de Marokkaans-Nederlandse niet voortijdig schoolverlaters wordt 10,1 procent verdacht. Onder Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters is het verdachtenpercentage 7,1 procent. Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters komen dus minder vaak in aanraking met de politie dan Marokkaans-Nederlandse jongeren die de school niet voortijdig hebben verlaten. Bij de genoemde percentages moet echter de kanttekening geplaatst worden dat het om kleine aantallen gaat en de resultaten dus met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden. Wat betreft Marokkaans-Nederlandse vsv-ers gaat het om 1 verdachte op de 14 Marokkaans-Nederlandse jongeren die de school voortijdig hebben verlaten.

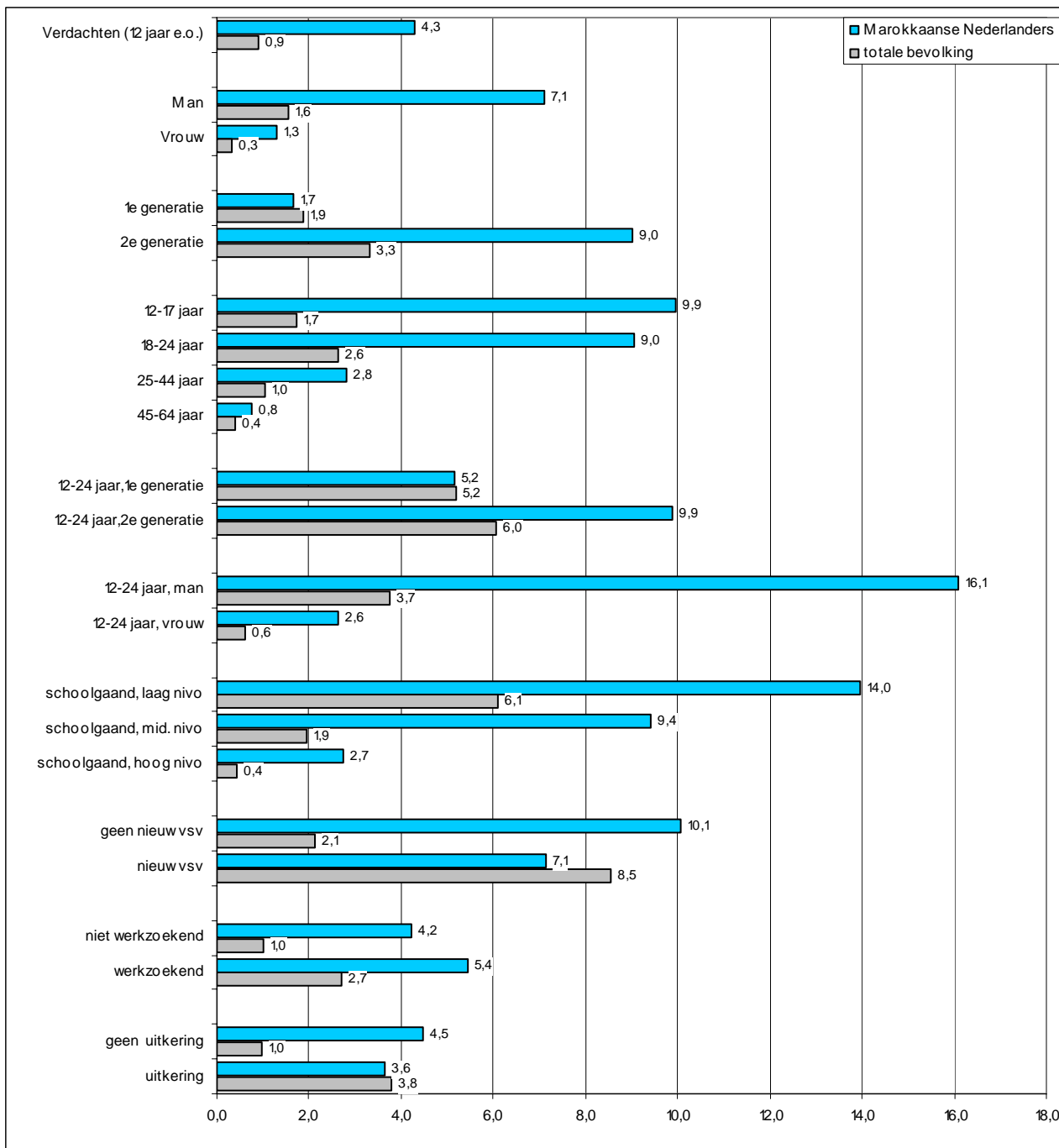
¹⁶ De opleidingen zijn gecodeerd in drie onderwijsniveaus. Praktijkonderwijs, vmbo bb, vmbo kb, mbo 1 en mbo 2 zijn gecategoriseerd als laag niveau; onderbouw vo, vmbo-tl, vmbo gl, mbo 3 en mbo 4 als middelbaar niveau; havo, vwo, hbo en wo als hoog niveau.

Verdachten naar werk en uitkeringsafhankelijkheid

Onder zowel de totale bevolking als Marokkaanse Nederlanders van Veenendaal zien we dat werkzoekenden vaker worden verdacht dan niet werkzoekenden. Het percentage verdachten onder Marokkaans-Nederlandse niet werkzoekenden ligt op 4,2 procent, onder Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden op 5,4 procent. Personen met een uitkering worden vaker verdacht dan personen zonder uitkering. Dit beeld zien we niet terug bij de Marokkaans-Nederlandse bevolking. Van de Marokkaanse Nederlanders met een uitkering wordt 3,6 procent verdacht, van de Marokkaanse Nederlanders zonder uitkering 4,5 procent. Onder de totale bevolking van Veenendaal zijn de percentages respectievelijk 3,8 procent en 1,0 procent.

Criminaliteit

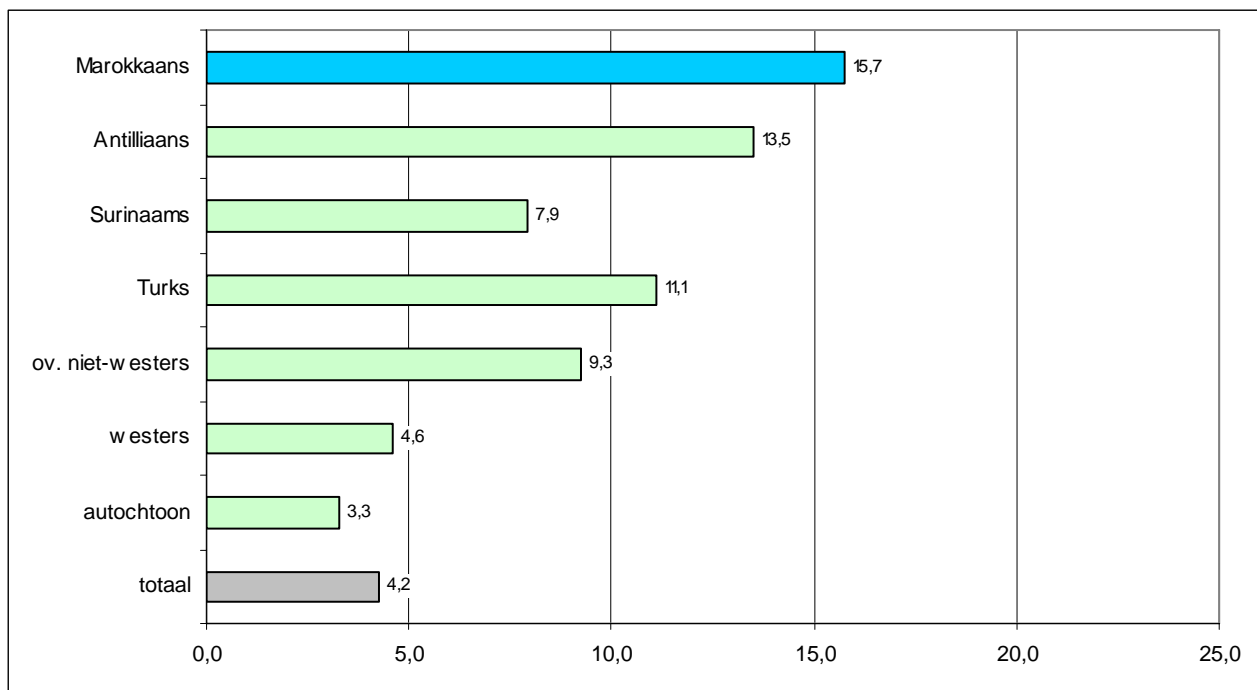

Figuur 5.2: Aandeel Marokkaans-Nederlandse verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

5.4 Verdachten 2006-2010

Tot op heden is ingegaan op de betrokkenheid bij criminaliteit in een specifiek onderzoeksjaar. Er is dus gekeken naar welk deel van de bevolking van Veenendaal in 2010 werd verdacht van een delict. In deze paragraaf gaan we na welk deel van de per 1 januari 2010 ingeschreven bevolking op enig moment in de gehele periode 2006-2010 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van een misdrijf.

Figuur 5.3: Verdachten 12 jaar en ouder in de periode 2006-2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep per 1 januari 2010)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

In figuur 5.3 zien we dat van de gehele bevolking van twaalf jaar en ouder die per 1 januari 2010 in Veenendaal woont in de periode 2006-2010 4,2 procent minimaal één keer in aanraking gekomen is met de politie op verdenking van een misdrijf. Dit percentage ligt onder Marokkaanse Nederlanders veel hoger. Van de Marokkaanse Nederlanders van twaalf jaar en ouder die per 1 januari 2010 in Veenendaal wonen, is in de periode 2006-2010 15,7 procent minimaal één keer in aanraking gekomen met de politie op verdenking van een misdrijf (zie figuur 5.3).

Uitsplitsing van dit gegeven naar leeftijd en geslacht laat zien dat voor bepaalde subgroepen dit cijfer nog aanzienlijk hoger ligt (zie tabel b5.2 in de bijlage). Zo

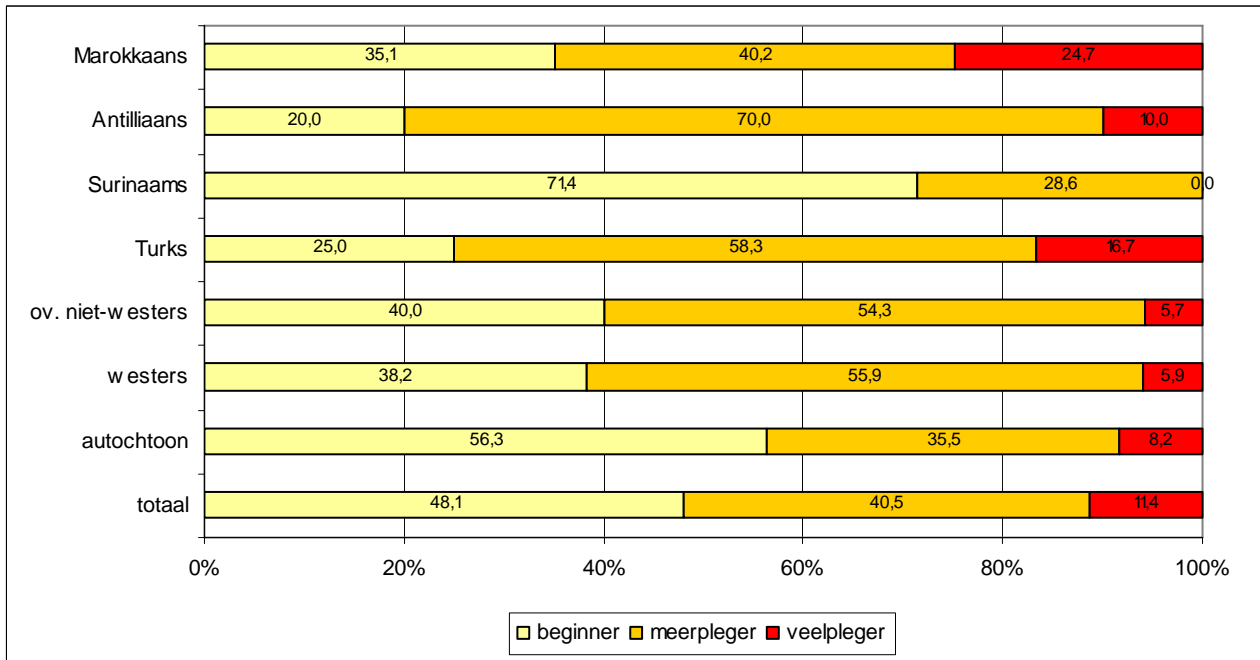
is bijvoorbeeld van de 12 t/m 24-jarige Marokkaans-Nederlandse mannen in de periode 2006-2010 44,9 procent één keer of meer in aanraking gekomen met de politie. Gemiddeld is in Veenendaal 12,9 procent van de 12 t/m 24-jarige mannen in dezelfde periode in aanraking geweest met de politie.

5.5 Pleegcarrière

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de pleegcarrière van verdachten. Hierbij gaat het erom of een verdachte eenmalig of vaker verdacht is geweest van een misdrijf. Verdachten worden onderscheiden naar beginners, meerplegers en veelplegers. Het indelen van verdachten in deze categorieën gebeurt aan de hand van het aantal processen-verbaal van aanhouding dat tegen hen is opgemaakt. Een beginner is een verdachte tegen wie niet eerder een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt.¹⁷ Een meerpleger is een verdachte tegen wie 2-5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of 2-10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt en een veelpleger is een verdachte tegen wie meer dan 5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of meer dan 10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt.

---

¹⁷ Wanneer iemand in een bepaald kalenderjaar voor het eerst als verdachte wordt aangehouden en in hetzelfde jaar nogmaals, dan wordt hij in de jaarcijfers als meerpleger gecategoriseerd.

Figuur 5.4: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière in 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

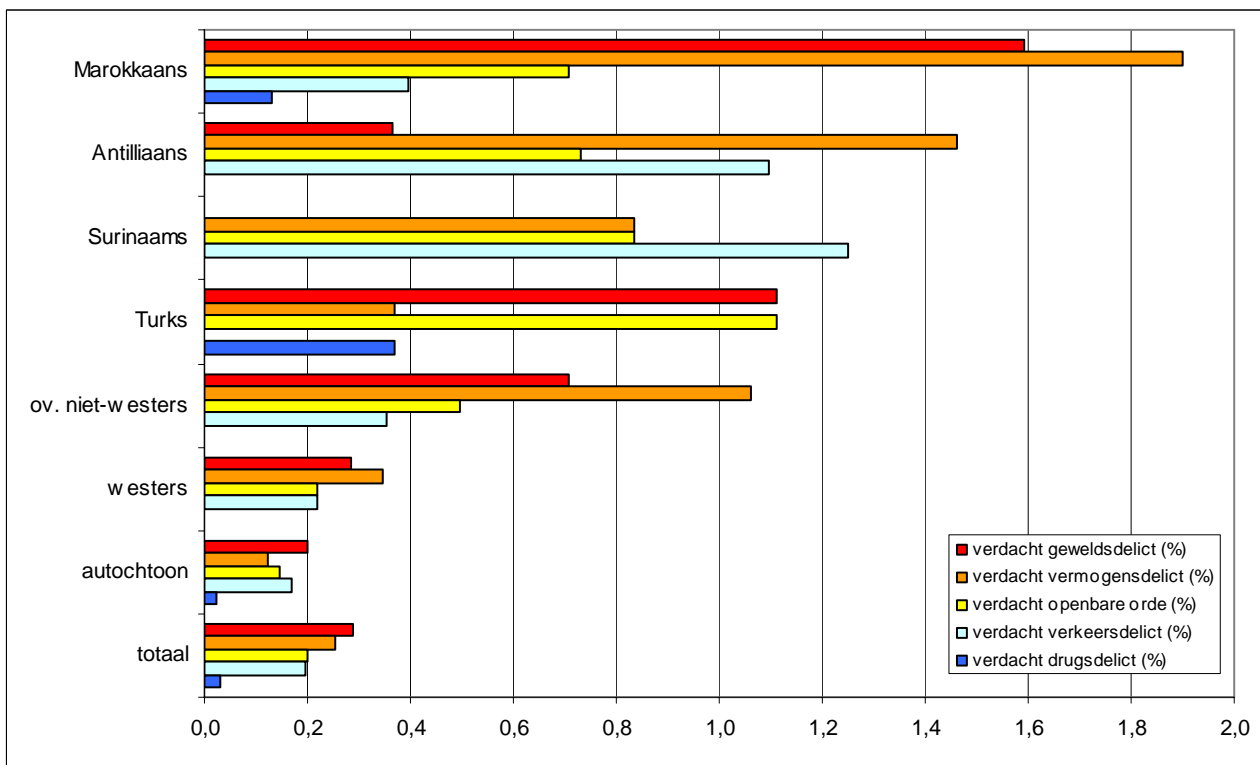
Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Wanneer we in figuur 5.4 de pleegcarrière van alle verdachten uit Veenendaal bekijken zien we dat iets minder dan de helft beginner is (48,1 procent), vier op de tien (40,5 procent) meerpleger en 11,4 procent veelpleger. Voor de Marokkaans-Nederlandse verdachten valt op dat bijna een kwart veelpleger (24,7 procent) is. Een relatief kleiner deel van de Marokkaans-Nederlandse verdachten is beginner (35,1 procent) en een vergelijkbaar deel is meerpleger (40,2 procent).

5.6 Aard van de criminaliteit

Tot op heden is ingegaan op de vraag of en in welke mate personen worden verdacht van criminaliteit. In paragraaf 5.1 is het verschil uitgelegd tussen verdachten, antecedenten en misdrijven. Het gegeven dat van één verdachte meerdere misdrijven kunnen worden geregistreerd, maakt de analyse en de interpretatie van de aard van de criminaliteit aanzienlijk complexer dan de analyse van de omvang van de criminaliteit. Er zijn verschillende mogelijkheden om de aard van de criminaliteit in kaart te brengen. Vaak wordt dit gedaan op het niveau van het delict. Daarbij wordt de omvang van een bepaald type delict gerelateerd aan het totale aantal gepleegde delicten. Omdat een dergelijke analyse op het niveau van het delict uitsluitend ingaat op de door de verdachten

gepleegde delicten raakt de relatie met de relatieve omvang van de criminaliteit uit beeld. We presenteren daarom een analyse van de aard van de criminaliteit waarin ook deze relatieve omvang van de criminaliteit is verdisconteerd. In deze analyse wordt het aantal verdachten van een bepaald type delict gerelateerd aan de bevolking. Daarbij wordt een uitsplitsing gemaakt naar herkomstgroep. In figuur 5.5 is deze analyse grafisch weergegeven. Ten opzichte van de totale bevolking zijn Marokkaanse Nederlanders oververtegenwoordigd binnen elke onderscheiden delicttype. In vergelijking met de andere groepen komen onder de Marokkaans-Nederlandse bevolking opvallend veel vermogens- en geweldsdelicten voor.

Figuur 5.5: Verdachten (12 jaar e.o.) en delicttype in 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Bijlage bij hoofdstuk 2

Tabel b2.1: Demografische kerncijfers bevolking, 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en absolute aantallen)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Bevolkingsomvang (N)	3.069		338		283		689		1.938		3.612		52.014		61.943	
Aandeel in de bevolking (%)		5,0		0,5		0,5		1,1		3,1		5,8		84,0		100,0
Geslacht																
Man	1.581	51,5	159	47,0	127	44,9	352	51,1	965	49,8	1.774	49,1	25.478	49,0	30.436	49,1
Vrouw	1.488	48,5	179	53,0	156	55,1	337	48,9	973	50,2	1.838	50,9	26.536	51,0	31.507	50,9
Generatie																
1e generatie	1.462	47,6	204	60,4	151	53,4	352	51,1	1.272	65,6	1.296	35,9	-	-	4.737	47,7
2e generatie	1.607	52,4	134	39,6	132	46,6	337	48,9	666	34,4	2.316	64,1	-	-	5.192	52,3
Leeftijd																
0-11 jaar	807	26,3	64	18,9	43	15,2	149	21,6	524	27,0	444	12,3	8.178	15,7	10.209	16,5
12-17 jaar	352	11,5	42	12,4	16	5,7	66	9,6	191	9,9	229	6,3	4.067	7,8	4.963	8,0
18-24 jaar	343	11,2	42	12,4	30	10,6	83	12,0	238	12,3	300	8,3	4.342	8,3	5.378	8,7
25-44 jaar	994	32,4	90	26,6	97	34,3	244	35,4	581	30,0	994	27,5	13.760	26,5	16.760	27,1
45-64 jaar	395	12,9	87	25,7	82	29,0	109	15,8	349	18,0	1.111	30,8	14.027	27,0	16.160	26,1
65 jaar e.o.	178	5,8	13	3,8	15	5,3	38	5,5	55	2,8	534	14,8	7.640	14,7	8.473	13,7
Leeftijd, generatie																
0-11 jaar, 1e generatie	10	1,2	10	15,6	1	2,3	5	3,4	39	7,4	44	9,9	-	-	109	5,4
0-11 jaar, 2e generatie	797	98,8	54	84,4	42	97,7	144	96,6	485	92,6	400	90,1	-	-	1.922	94,6
12-17 jaar, 1e generatie	14	4,0	21	50,0	1	6,3	3	4,5	114	59,7	41	17,9	-	-	194	21,7
12-17 jaar, 2e generatie	338	96,0	21	50,0	15	93,8	63	95,5	77	40,3	188	82,1	-	-	702	78,3
18-24 jaar, 1e generatie	44	12,8	23	54,8	4	13,3	20	24,1	185	77,7	90	30,0	-	-	366	35,3
18-24 jaar, 2e generatie	299	87,2	19	45,2	26	86,7	63	75,9	53	22,3	210	70,0	-	-	670	64,7
25-44 jaar, 1e generatie	821	82,6	55	61,1	60	61,9	177	72,5	540	92,9	386	38,8	-	-	2.039	68,0
25-44 jaar, 2e generatie	173	17,4	35	38,9	37	38,1	67	27,5	41	7,1	608	61,2	-	-	961	32,0
45-64 jaar, 1e generatie	395	100,0	82	94,3	72	87,8	109	100,0	339	97,1	517	46,5	-	-	1.514	71,0
45-64 jaar, 2e generatie	0	0,0	5	5,7	10	12,2	0	0,0	10	2,9	594	53,5	-	-	619	29,0
65 jaar e.o., 1e generatie	178	100,0	13	100,0	13	86,7	38	100,0	55	100,0	218	40,8	-	-	515	61,8
65 jaar e.o., 2e generatie	0	0,0	0	0,0	2	13,3	0	0,0	0	0,0	316	59,2	-	-	318	38,2
Burgerlijke staat																
Ongehuwd	652	32,1	129	51,8	93	40,8	120	24,0	549	42,5	932	31,0	10.856	26,4	13.331	27,5
Gehuwd	1.175	57,9	81	32,5	104	45,6	294	58,8	609	47,1	1.576	52,4	24.888	60,6	28.727	59,4
Gescheiden	159	7,8	35	14,1	27	11,8	75	15,0	101	7,8	302	10,0	2.701	6,6	3.400	7,0
Weduwstaats	43	2,1	4	1,6	4	1,8	11	2,2	34	2,6	200	6,6	2.642	6,4	2.938	6,1

Bron: GBA, bewerking Risbo

Tabel b2.1a: Demografische kerncijfers bevolking, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Aandeel in de bevolking (%)	4,8	5,0	0,6	0,5	0,5	0,5	1,1	1,1	3,0	3,1	5,8	5,8	84,2	84,0	100,0	100,0
Geslacht																
Man	51,6	51,5	47,3	47,0	46,2	44,9	51,0	51,1	50,1	49,8	48,9	49,1	48,9	49,0	49,1	49,1
Vrouw	48,4	48,5	52,7	53,0	53,8	55,1	49,0	48,9	49,9	50,2	51,1	50,9	51,1	51,0	50,9	50,9
Generatie																
1e generatie	48,5	47,6	61,3	60,4	53,4	53,4	50,6	51,1	65,9	65,6	35,8	35,9	0,0	-	47,9	47,7
2e generatie	51,5	52,4	38,7	39,6	46,6	46,6	49,4	48,9	34,1	34,4	64,2	64,1	0,0	-	52,1	52,3
Leeftijd																
0-11 jaar	26,2	26,3	19,0	18,9	14,3	15,2	22,1	21,6	27,7	27,0	11,9	12,3	16,0	15,7	16,7	16,5
12-17 jaar	12,3	11,5	12,6	12,4	6,1	5,7	10,3	9,6	10,8	9,9	6,6	6,3	7,8	7,8	8,1	8,0
18-24 jaar	10,9	11,2	13,4	12,4	11,1	10,6	12,5	12,0	11,8	12,3	8,6	8,3	8,4	8,3	8,7	8,7
25-44 jaar	32,8	32,4	27,2	26,6	34,1	34,3	35,9	35,4	29,2	30,0	27,9	27,5	26,8	26,5	27,4	27,1
45-64 jaar	12,0	12,9	24,6	25,7	29,7	29,0	15,1	15,8	17,9	18,0	30,3	30,8	26,6	27,0	25,8	26,1
65 jaar e.o.	5,8	5,8	3,1	3,8	4,7	5,3	4,1	5,5	2,5	2,8	14,6	14,8	14,4	14,7	13,4	13,7
Leeftijd, generatie																
0-11 jaar, 1e generatie	1,2	1,2	17,6	15,6	2,5	2,3	3,8	3,4	8,2	7,4	8,4	9,9	-	-	5,4	5,4
0-11 jaar, 2e generatie	98,8	98,8	82,4	84,4	97,5	97,7	96,2	96,6	91,8	92,6	91,6	90,1	-	-	94,6	94,6
12-17 jaar, 1e generatie	4,4	4,0	48,9	50,0	0,0	6,3	2,7	4,5	63,2	59,7	19,7	17,9	-	-	22,9	21,7
12-17 jaar, 2e generatie	95,6	96,0	51,1	50,0	100,0	93,8	97,3	95,5	36,8	40,3	80,3	82,1	-	-	77,1	78,3
18-24 jaar, 1e generatie	16,6	12,8	54,2	54,8	12,9	13,3	25,8	24,1	80,2	77,7	30,4	30,0	-	-	37,0	35,3
18-24 jaar, 2e generatie	83,4	87,2	45,8	45,2	87,1	86,7	74,2	75,9	19,8	22,3	69,6	70,0	-	-	63,0	64,7
25-44 jaar, 1e generatie	85,4	82,6	64,9	61,1	62,1	61,9	75,3	72,5	93,6	92,9	38,3	38,8	-	-	68,8	68,0
25-44 jaar, 2e generatie	14,6	17,4	35,1	38,9	37,9	38,1	24,7	27,5	6,4	7,1	61,7	61,2	-	-	31,2	32,0
45-64 jaar, 1e generatie	100,0	100,0	96,6	94,3	88,0	87,8	100,0	100,0	97,0	97,1	46,7	46,5	-	-	70,7	71,0
45-64 jaar, 2e generatie	0,0	0,0	3,4	5,7	12,0	12,2	0,0	0,0	3,0	2,9	53,3	53,5	-	-	29,3	29,0
65 jaar e.o., 1e generatie	100,0	100,0	100,0	100,0	92,3	86,7	100,0	100,0	100,0	100,0	41,6	40,8	-	-	61,4	61,8
65 jaar e.o., 2e generatie	0,0	0,0	0,0	0,0	7,7	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0	58,4	59,2	-	-	38,6	38,2
Burgerlijke staat																
Ongehuwd	31,3	32,1	54,8	51,8	41,2	40,8	24,9	24,0	41,2	42,5	31,0	31,0	26,4	26,4	27,5	27,5
Gehuwd	59,2	57,9	30,0	32,5	45,6	45,6	57,3	58,8	49,2	47,1	52,6	52,4	60,7	60,6	59,6	59,4
Gescheiden	7,4	7,8	13,7	14,1	11,4	11,8	16,0	15,0	6,9	7,8	9,9	10,0	6,5	6,6	6,9	7,0
Weduwstaats	2,1	2,1	1,5	1,6	1,8	1,8	1,8	2,2	2,7	2,6	6,5	6,6	6,4	6,4	6,1	6,1

Bron: GBA, bewerking Risbo

Bijlage bij hoofdstuk 3

Tabel b3.1: Leerlingen (12-22 jaar) in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, per 1 januari 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en absolute aantallen)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Schoolsoort																
vo	280	57,1	31	53,4	12	44,4	46	51,1	165	55,9	189	56,6	3.286	60,2	4.009	59,3
mbo	158	32,2	22	37,9	8	29,6	31	34,4	91	30,8	84	25,1	1.236	22,6	1.630	24,1
ho	52	10,6	5	8,6	7	25,9	13	14,4	39	13,2	61	18,3	939	17,2	1.116	16,5
Voortgezet onderwijs																
praktijkonderwijs	30	10,7	4	12,9	0	0,0	3	6,5	6	3,6	10	5,3	70	2,1	123	3,1
vo leerjaar 1-2, alg, lj 3	96	34,3	12	38,7	6	50,0	14	30,4	71	43,0	72	38,1	1.349	41,1	1.620	40,4
vmbo bb, leerjaar 3-4	20	7,1	4	12,9	1	8,3	6	13,0	10	6,1	8	4,2	114	3,5	163	4,1
vmbo kb, leerjaar 3-4	28	10,0	3	9,7	0	0,0	4	8,7	11	6,7	9	4,8	155	4,7	210	5,2
vmbo tl-gl, leerjaar 3-4	43	15,4	1	3,2	3	25,0	9	19,6	17	10,3	19	10,1	372	11,3	464	11,6
havo, leerjaar 3-5	40	14,3	3	9,7	2	16,7	2	4,3	26	15,8	31	16,4	627	19,1	731	18,2
vwo, leerjaar 3-6	14	5,0	3	9,7	0	0,0	7	15,2	15	9,1	34	18,0	542	16,5	615	15,3
overig vo	9	3,2	1	3,2	0	0,0	1	2,2	9	5,5	6	3,2	57	1,7	83	2,1
Mbo																
mbo niveau 1	12	7,6	2	9,1	0	0,0	0	0,0	5	5,5	4	4,8	19	1,5	42	2,6
mbo niveau 2	46	29,1	7	31,8	0	0,0	15	48,4	30	33,0	19	22,6	281	22,7	398	24,4
mbo niveau 3	19	12,0	6	27,3	2	25,0	6	19,4	20	22,0	16	19,0	279	22,6	348	21,3
mbo niveau 4	81	51,3	7	31,8	6	75,0	10	32,3	36	39,6	45	53,6	657	53,2	842	51,7
Hoger onderwijs																
hbo	45	86,5	5	100,0	6	85,7	13	100,0	30	76,9	42	68,9	733	78,1	874	78,3
wo	7	13,5	0	0,0	1	14,3	0	0,0	9	23,1	19	31,1	206	21,9	242	21,7

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

Tabel b3.1a: Leerlingen (12-22 jaar) in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Schoolsoort																
vo	56,5	57,1	57,6	53,4	42,9	44,4	51,9	51,1	59,4	55,9	59,8	56,6	60,1	60,2	59,6	59,3
mbo	32,9	32,2	37,3	37,9	39,3	29,6	36,8	34,4	31,9	30,8	23,1	25,1	23,5	22,6	24,9	24,1
ho	10,6	10,6	5,1	8,6	17,9	25,9	11,3	14,4	8,7	13,2	17,1	18,3	16,4	17,2	15,5	16,5
Voortgezet onderwijs																
praktijkonderwijs	11,5	10,7	8,8	12,9	0,0	0,0	7,3	6,5	5,3	3,6	5,0	5,3	1,9	2,1	2,9	3,1
vo leerjaar 1-2, alg, lj 3	41,0	34,3	35,3	38,7	75,0	50,0	32,7	30,4	35,7	43,0	35,7	38,1	40,5	41,1	40,1	40,4
vmbo bb, leerjaar 3-4	7,9	7,1	8,8	12,9	0,0	8,3	18,2	13,0	6,4	6,1	4,5	4,2	3,7	3,5	4,3	4,1
vmbo kb, leerjaar 3-4	6,1	10,0	8,8	9,7	0,0	0,0	5,5	8,7	5,3	6,7	4,0	4,8	5,3	4,7	5,3	5,2
vmbo tl-gl, leerjaar 3-4	10,4	15,4	5,9	3,2	16,7	25,0	12,7	19,6	15,8	10,3	8,0	10,1	11,7	11,3	11,6	11,6
havo, leerjaar 3-5	14,4	14,3	11,8	9,7	0,0	16,7	9,1	4,3	14,0	15,8	17,1	16,4	18,8	19,1	17,9	18,2
vwo, leerjaar 3-5	5,0	5,0	11,8	9,7	8,3	0,0	9,1	15,2	10,5	9,1	21,6	18,0	16,5	16,5	15,6	15,3
overig vo	3,6	3,2	8,8	3,2	0,0	0,0	5,5	2,2	7,0	5,5	4,0	3,2	1,7	1,7	2,3	2,1
Mbo																
mbo niveau 1	3,7	7,6	0,0	9,1	0,0	0,0	5,1	0,0	3,3	5,5	1,3	4,8	2,2	1,5	2,4	2,6
mbo niveau 2	25,3	29,1	31,8	31,8	9,1	0,0	41,0	48,4	44,6	33,0	28,6	22,6	22,5	22,7	24,7	24,4
mbo niveau 3	19,8	12,0	40,9	27,3	18,2	25,0	20,5	19,4	18,5	22,0	15,6	19,0	20,8	22,6	20,5	21,3
mbo niveau 4	51,2	51,3	27,3	31,8	72,7	75,0	33,3	32,3	33,7	39,6	54,5	53,6	54,6	53,2	52,4	51,7
Hoger onderwijs																
hbo	88,5	86,5	66,7	100,0	100,0	85,7	91,7	100,0	60,0	76,9	71,9	68,9	79,4	78,1	79,2	78,3
wo	11,5	13,5	33,3	0,0	0,0	14,3	8,3	0,0	40,0	23,1	28,1	31,1	20,6	21,9	20,8	21,7

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

Tabel b3.2: Nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) naar achtergrondkenmerken, in schooljaar 2009/2010 (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Marokkaans			Antilliaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.		vsv 09/10	pop.		vsv 09/10	pop.		vsv 09/10	pop.		vsv 09/10	pop.		vsv 09/10	pop.		vsv 09/10	pop.		vsv 09/10	pop.		vsv 09/10
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Leerlingen vo/mbo	405	14	3,5	48	1	2,1	20	0	0,0	76	7	9,2	252	14	5,6	261	9	3,4	4452	119	2,7	5514	164	3,0
Geslacht																								
Man	197	4	2,0	22	1	4,5	11	0	0,0	38	6	15,8	117	7	6,0	147	5	3,4	2274	74	3,3	2806	97	3,5
Vrouw	208	10	4,8	26	0	0,0	9	0	0,0	38	1	2,6	135	7	5,2	114	4	3,5	2178	45	2,1	2708	67	2,5
Generatie																								
1e generatie	20	0	0,0	24	0	0,0	-	-	-	6	0	0,0	174	14	8,0	62	5	8,1	-	-	-	286	19	6,6
2e generatie	385	14	3,6	24	1	4,2	-	-	-	70	7	10,0	98	0	0,0	199	4	2,0	-	-	-	776	26	3,4
Leeftijd																								
12-16 jaar	228	0	0,0	22	0	0,0	-	-	-	37	1	2,7	138	0	0,0	153	3	2,0	3029	17	0,6	3607	21	0,6
17-19 jaar	141	8	5,7	20	1	5,0	-	-	-	29	5	17,2	92	9	9,8	77	5	6,5	1141	82	7,2	1500	110	7,3
20-22 jaar	36	6	16,7	6	0	0,0	-	-	-	10	1	10,0	42	5	11,9	31	1	3,2	282	20	7,1	407	33	8,1
Schoolsoort																								
vo	250	1	0,4	27	0	0,0	12	0	0,0	43	1	2,3	159	1	0,6	178	4	2,2	3216	24	0,7	3885	31	0,8
mbo	155	13	8,4	21	1	4,8	8	0	0,0	30	3	10,0	91	11	12,1	83	5	6,0	1222	81	6,6	1610	114	7,1

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.2a: Nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) naar achtergrondkenmerken, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	percentage vsv		percentage vsv		percentage vsv		percentage vsv		percentage vsv		percentage vsv		percentage vsv		percentage vsv	
	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10
Leerlingen vo/mbo	4,2	3,5	3,8	2,1	4,3	0,0	11,1	9,2	3,6	5,6	3,4	3,4	3,2	2,7	3,5	3,0
Geslacht																
Man	6,7	2,0	5,0	4,5	0,0	0,0	12,2	15,8	3,2	6,0	2,6	3,4	4,0	3,3	4,2	3,5
Vrouw	1,9	4,8	3,1	0,0	8,3	0,0	10,2	2,6	3,9	5,2	4,4	3,5	2,4	2,1	2,7	2,5
Generatie																
1e generatie	4,3	0,0	7,7	0,0	.	-	25,0	0,0	2,8	8,0	3,5	8,1	-	-	4,1	6,6
2e generatie	4,1	3,6	0,0	4,2	4,3	-	9,8	10,0	5,6	0,0	3,4	2,0	-	-	4,5	3,4
Leeftijd																
12-16 jaar	0,0	0,0	3,3	0,0	9,1	-	2,2	2,7	3,2	0,0	1,3	2,0	0,9	0,6	1,0	0,6
17-19 jaar	9,8	5,7	0,0	5,0	0,0	-	21,2	17,2	4,3	9,8	6,1	6,5	7,2	7,2	7,3	7,3
20-22 jaar	8,8	16,7	16,7	0,0	0,0	-	16,7	10,0	3,0	11,9	8,7	3,2	10,5	7,1	9,8	8,1
Schoolsoort																
vo	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	2,3	3,1	0,6	1,6	2,2	0,9	0,7	1,0	0,8
mbo	7,5	8,4	9,1	4,8	9,1	0,0	17,9	10,0	4,4	12,1	7,9	6,0	8,3	6,6	8,3	7,1

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.3: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 22 gemeenten, in schooljaar 2009/2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	12 t/m 22 jaar						
	totaal			Marokkaans			
	populatie	voortijdig schoolverlaters		populatie	voortijdig schoolverlaters		ovvt
N	N	%	N	N	%	%	
Amsterdam	45.362	2.391	5,3	8.738	528	6,0	15
Rotterdam	43.607	2.371	5,4	5.036	307	6,1	12
Utrecht	16.565	722	4,4	3.241	214	6,6	51
Den Haag	32.867	1.415	4,3	3.303	178	5,4	25
Gouda	5.925	216	3,6	791	58	7,3	101
Eindhoven	14.155	637	4,5	668	50	7,5	66
Tilburg	14.704	605	4,1	639	38	5,9	45
Leiden	7.319	305	4,2	623	38	6,1	46
's-Hertogenbosch	10.122	392	3,9	542	38	7,0	81
Amersfoort	11.630	403	3,5	479	25	5,2	51
Roosendaal	6.242	200	3,2	462	29	6,3	96
Helmond	6.729	292	4,3	375	20	5,3	23
Nijmegen	10.396	416	4,0	455	24	5,3	32
Zeist	4.447	155	3,5	391	24	6,1	76
Veenendaal	5.514	164	3,0	405	14	3,5	16
Ede	9.611	295	3,1	341	20	5,9	91
Lelystad	5.915	308	5,2	255	15	5,9	13
Schiedam	5.866	249	4,2	247	15	6,1	43
Culemborg	2.527	79	3,1	255	16	6,3	101
Gorinchem	2.794	104	3,7	222	20	9,0	142
Oosterhout	4.461	130	2,9	182	9	4,9	70
Maassluis	2.505	86	3,4	210	9	4,3	25
Totaal 22 MG	269.263	11.935	4,4	27.860	1.689	6,1	37

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.3a: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 22 gemeenten, schooljaar 2008/2009 en 2009/2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	12 t/m 22 jaar						
	totaal		Marokkaans		oververtegenwoordiging		
	2008/2009	2009/2010	08/09	09/10	08/09	09/10	verschil
Amsterdam	4,7	5,3	5,0	6,0	6	15	9
Rotterdam	5,8	5,4	6,4	6,1	11	12	1
Utrecht	4,9	4,4	6,8	6,6	40	51	11
Den Haag	4,8	4,3	5,4	5,4	12	25	13
Gouda	3,5	3,6	6,0	7,3	73	101	28
Eindhoven	4,0	4,5	6,8	7,5	70	66	-4
Tilburg	5,1	4,1	5,8	5,9	15	45	30
Leiden	4,5	4,2	4,4	6,1	-2	46	48
's-Hertogenbosch	4,5	3,9	9,2	7,0	105	81	-24
Amersfoort	3,4	3,5	6,7	5,2	99	51	-48
Roosendaal	3,9	3,2	6,1	6,3	56	96	40
Helmond	4,2	4,3	4,4	5,3	5	23	18
Nijmegen	4,1	4,0	7,6	5,3	84	32	-52
Zeist	3,9	3,5	8,7	6,1	123	76	-47
Veenendaal	3,5	3,0	4,2	3,5	20	16	-4
Ede	3,4	3,1	7,5	5,9	118	91	-27
Lelystad	5,1	5,2	5,3	5,9	4	13	9
Schiedam	4,5	4,2	6,9	6,1	54	43	-11
Culemborg	3,4	3,1	5,6	6,3	64	101	37
Gorinchem	4,0	3,7	3,7	9,0	-8	142	150
Oosterhout	3,9	2,9	6,9	4,9	75	70	-5
Maassluis	3,3	3,4	2,4	4,3	-28	25	53
Totaal 22 MG	4,6	4,4	5,8	6,1	27	37	10

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Bijlage bij hoofdstuk 4

Tabel b4.1: Personen (15-64 jaar), die per 1 januari 2010 in de gemeente wonen en als werkzoekende staan geregistreerd (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Marokkaans			Antilliaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW	
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Totale bevolking (15-64)	1921	239	12,4	243	25	10,3	214	15	7,0	473	45	9,5	1257	234	18,6	2522	152	6,0	34138	958	2,8	40768	1668	4,1
Geslacht																								
Man	977	136	13,9	113	11	9,7	95	9	9,5	241	24	10,0	614	108	17,6	1239	62	5,0	16976	526	3,1	20255	876	4,3
Vrouw	944	103	10,9	130	14	10,8	119	6	5,0	232	21	9,1	643	126	19,6	1283	90	7,0	17162	432	2,5	20513	792	3,9
Generatie																								
1e generatie	1269	198	15,6	172	20	11,6	136	9	6,6	308	38	12,3	1128	230	20,4	1016	94	9,3	-	-	-	4029	589	14,6
2e generatie	652	41	6,3	71	5	7,0	78	6	7,7	165	7	4,2	129	4	3,1	1506	58	3,9	-	-	-	2601	121	4,7
Leeftijd																								
15-24 jaar	532	29	5,5	66	5	7,6	35	2	5,7	120	5	4,2	327	17	5,2	417	13	3,1	6351	114	1,8	7848	185	2,4
25-34 jaar	463	65	14,0	45	2	4,4	46	3	6,5	118	7	5,9	294	52	17,7	494	28	5,7	6095	161	2,6	7555	318	4,2
35-44 jaar	531	78	14,7	45	7	15,6	51	3	5,9	126	11	8,7	287	60	20,9	500	35	7,0	7665	227	3,0	9205	421	4,6
45-54 jaar	271	48	17,7	58	9	15,5	43	6	14,0	63	15	23,8	231	76	32,9	548	42	7,7	7312	217	3,0	8526	413	4,8
55-64 jaar	124	19	15,3	29	2	6,9	39	1	2,6	46	7	15,2	118	29	24,6	563	34	6,0	6715	239	3,6	7634	331	4,3
Leeftijd, generatie																								
15-24 jaar,1e generatie	53	5	9,4	35	3	8,6	-	-	-	22	1	4,5	253	15	5,9	113	7	6,2	-	-	-	476	31	6,5
15-24 jaar,2e generatie	479	24	5,0	31	2	6,5	-	-	-	98	4	4,1	109	4	3,7	304	6	2,0	-	-	-	1021	40	3,9
25-34 jaar,1e generatie	302	51	16,9	27	0	0,0	22	0	0,0	60	4	6,7	256	50	19,5	192	17	8,9	-	-	-	859	122	14,2
25-34 jaar,2e generatie	161	14	8,7	18	2	11,1	24	3	12,5	58	3	5,2	38	2	5,3	302	11	3,6	-	-	-	601	35	5,8
35-44 jaar,1e generatie	519	75	14,5	28	7	25,0	38	2	5,3	117	11	9,4	284	60	21,1	194	19	9,8	-	-	-	1180	174	14,7
35-44 jaar,2e generatie	12	3	25,0	17	0	0,0	13	1	7,7	9	0	0,0	3	0	0,0	306	16	5,2	-	-	-	360	20	5,6

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.1a: Personen (15-64 jaar) die als werkzoekende staan geregistreerd, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)		werkzoekend (%)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Totale bevolking (15-64)	-	12,4	-	10,3	-	7,0	-	9,5	-	18,6	-	6,0	-	2,8	-	4,1
Geslacht																
Man	-	13,9	-	9,7	-	9,5	-	10,0	-	17,6	-	5,0	-	3,1	-	4,3
Vrouw	-	10,9	-	10,8	-	5,0	-	9,1	-	19,6	-	7,0	-	2,5	-	3,9
Generatie																
1e generatie	-	15,6	-	11,6	-	6,6	-	12,3	-	20,4	-	9,3	-	-	-	14,6
2e generatie	-	6,3	-	7,0	-	7,7	-	4,2	-	3,1	-	3,9	-	-	-	4,7
Leeftijd																
15-24 jaar	-	5,5	-	7,6	-	5,7	-	4,2	-	5,2	-	3,1	-	1,8	-	2,4
25-34 jaar	-	14,0	-	4,4	-	6,5	-	5,9	-	17,7	-	5,7	-	2,6	-	4,2
35-44 jaar	-	14,7	-	15,6	-	5,9	-	8,7	-	20,9	-	7,0	-	3,0	-	4,6
45-54 jaar	-	17,7	-	15,5	-	14,0	-	23,8	-	32,9	-	7,7	-	3,0	-	4,8
55-64 jaar	-	15,3	-	6,9	-	2,6	-	15,2	-	24,6	-	6,0	-	3,6	-	4,3
Leeftijd, generatie																
15-24 jaar, 1e generatie	-	9,4	-	8,6	-	-	-	4,5	-	5,9	-	6,2	-	-	-	6,5
15-24 jaar, 2e generatie	-	5,0	-	6,5	-	-	-	4,1	-	3,7	-	2,0	-	-	-	3,9
25-34 jaar, 1e generatie	-	16,9	-	0,0	-	0,0	-	6,7	-	19,5	-	8,9	-	-	-	14,2
25-34 jaar, 2e generatie	-	8,7	-	11,1	-	12,5	-	5,2	-	5,3	-	3,6	-	-	-	5,8
35-44 jaar, 1e generatie	-	14,5	-	25,0	-	5,3	-	9,4	-	21,1	-	9,8	-	-	-	14,7
35-44 jaar, 2e generatie	-	25,0	-	0,0	-	7,7	-	0,0	-	0,0	-	5,2	-	-	-	5,6

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.2: Personen (15-64 jaar), die per 1 januari 2010 in de gemeente wonen met een WWB- of IOA uitkering naar achtergrondkenmerken, 1 januari 2010 (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Marokkaans			Antilliaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop. WWB/IOA			pop. WWB/IOA			pop. WWB/IOA			pop. WWB/IOA			pop. WWB/IOA			pop. WWB/IOA			pop. WWB/IOA			pop. WWB/IOA		
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Totale bevolking (15-64)	1921	248	12,9	243	20	8,2	214	11	5,1	473	49	10,4	1257	295	23,5	2522	114	4,5	34138	504	1,5	40768	1241	3,0
Geslacht																								
Man	977	123	12,6	113	4	3,5	95	3	3,2	241	18	7,5	614	116	18,9	1239	38	3,1	16976	169	1,0	20255	471	2,3
Vrouw	944	125	13,2	130	16	12,3	119	8	6,7	232	31	13,4	643	179	27,8	1283	76	5,9	17162	335	2,0	20513	770	3,8
Generatie																								
1e generatie	1269	202	15,9	172	18	10,5	136	5	3,7	308	47	15,3	1128	294	26,1	1016	81	8,0	-	-	-	4029	647	16,1
2e generatie	652	46	7,1	71	2	2,8	78	6	7,7	165	2	1,2	129	1	0,8	1506	33	2,2	-	-	-	2601	90	3,5
Leeftijd																								
15-24 jaar	532	32	6,0	66	3	4,5	35	2	5,7	120	0	0,0	327	9	2,8	417	7	1,7	6351	48	0,8	7848	101	1,3
25-34 jaar	463	57	12,3	45	3	6,7	46	4	8,7	118	8	6,8	294	67	22,8	494	19	3,8	6095	76	1,2	7555	234	3,1
35-44 jaar	531	92	17,3	45	4	8,9	51	2	3,9	126	17	13,5	287	91	31,7	500	20	4,0	7665	108	1,4	9205	334	3,6
45-54 jaar	271	47	17,3	58	4	6,9	43	1	2,3	63	16	25,4	231	86	37,2	548	34	6,2	7312	108	1,5	8526	296	3,5
55-64 jaar	124	20	16,1	29	6	20,7	39	2	5,1	46	8	17,4	118	42	35,6	563	34	6,0	6715	164	2,4	7634	276	3,6
Leeftijd, generatie																								
15-24 jaar,1e generatie	53	8	15,1	35	2	5,7	-	-	-	22	0	0,0	253	9	3,6	113	1	0,9	-	-	-	476	20	4,2
15-24 jaar,2e generatie	479	24	5,0	31	1	3,2	-	-	-	98	0	0,0	109	2	1,8	304	6	2,0	-	-	-	1021	33	3,2
25-34 jaar,1e generatie	302	35	11,6	27	2	7,4	22	1	4,5	60	7	11,7	256	66	25,8	192	12	6,3	-	-	-	859	123	14,3
25-34 jaar,2e generatie	161	22	13,7	18	1	5,6	24	3	12,5	58	1	1,7	38	1	2,6	302	7	2,3	-	-	-	601	35	5,8
35-44 jaar,1e generatie	519	92	17,7	28	4	14,3	38	1	2,6	117	16	13,7	284	91	32,0	194	15	7,7	-	-	-	1180	219	18,6
35-44 jaar,2e generatie	12	0	0,0	17	0	0,0	13	1	7,7	9	1	11,1	3	0	0,0	306	5	1,6	-	-	-	360	7	1,9

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.2a: Personen (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Marokkaans uitkering (%)		Antilliaans uitkering (%)		Surinaams uitkering (%)		Turks uitkering (%)		ov. niet-westers uitkering (%)		westers uitkering (%)		autochtoon uitkering (%)		totaal uitkering (%)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Totale bevolking (15-64)	8,9	12,9	7,8	8,2	4,2	5,1	7,3	10,4	19,3	23,5	3,1	4,5	1,1	1,5	2,2	3,0
Geslacht																
Man	10,0	12,6	4,9	3,5	2,0	3,2	4,7	7,5	19,4	18,9	2,2	3,1	0,7	1,0	1,8	2,3
Vrouw	7,8	13,2	10,4	12,3	6,1	6,7	10,0	13,4	19,2	27,8	3,9	5,9	1,5	2,0	2,6	3,8
Generatie																
1e generatie	11,4	15,9	10,3	10,5	4,4	3,7	10,5	15,3	21,3	26,1	5,6	8,0	-	-	12,3	16,1
2e generatie	3,7	7,1	1,4	2,8	3,8	7,7	1,2	1,2	0,8	0,8	1,3	2,2	-	-	1,9	3,5
Leeftijd																
15-24 jaar	2,8	6,0	2,8	4,5	0,0	5,7	0,8	0,0	3,5	2,8	0,9	1,7	0,4	0,8	0,8	1,3
25-34 jaar	9,4	12,3	9,1	6,7	8,2	8,7	3,1	6,8	15,3	22,8	1,6	3,8	1,0	1,2	2,1	3,1
35-44 jaar	11,2	17,3	9,4	8,9	2,2	3,9	14,1	13,5	25,3	31,7	3,3	4,0	1,0	1,4	2,7	3,6
45-54 jaar	12,3	17,3	3,3	6,9	4,2	2,3	10,9	25,4	32,6	37,2	4,4	6,2	1,2	1,5	2,7	3,5
55-64 jaar	17,1	16,1	25,0	20,7	5,7	5,1	13,5	17,4	33,3	35,6	4,4	6,0	1,8	2,4	2,9	3,6
Leeftijd, generatie																
15-24 jaar, 1e generatie	4,8	15,1	5,4	5,7	0,0	-	0,0	0,0	4,6	3,6	0,8	0,9	-	-	3,5	4,2
15-24 jaar, 2e generatie	2,5	5,0	0,0	3,2	0,0	-	0,9	0,0	0,0	1,8	1,0	2,0	-	-	1,5	3,2
25-34 jaar, 1e generatie	9,8	11,6	10,3	7,4	4,2	4,5	5,6	11,7	17,0	25,8	3,4	6,3	-	-	9,9	14,3
25-34 jaar, 2e generatie	8,3	13,7	6,7	5,6	12,0	12,5	0,0	1,7	3,2	2,6	0,7	2,3	-	-	3,2	5,8
35-44 jaar, 1e generatie	11,4	17,7	14,7	14,3	2,9	2,6	14,0	13,7	25,7	32,0	5,8	7,7	-	-	14,0	18,6
35-44 jaar, 2e generatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,7	14,3	11,1	0,0	0,0	1,6	1,6	-	-	1,7	1,9

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.3: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar duur, opleidings- en beroepsniveau en etnische herkomst, per 1 januari 2010 (absolute aantallen en procenten)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Werkloosheidsduur																
0-6 maanden	71	29,7	13	52,0	8	53,3	13	28,9	55	23,5	66	43,4	475	49,6	701	42,0
7-12 maanden	42	17,6	5	20,0	4	26,7	12	26,7	32	13,7	25	16,4	189	19,7	309	18,5
1-2 jaar	49	20,5	2	8,0	2	13,3	2	4,4	45	19,2	20	13,2	112	11,7	232	13,9
2-5 jaar	39	16,3	4	16,0	0	0,0	6	13,3	50	21,4	24	15,8	114	11,9	237	14,2
meer dan 5 jaar	38	15,9	1	4,0	1	6,7	12	26,7	52	22,2	17	11,2	68	7,1	189	11,3
Opleidingsniveau (NWW)																
<vmbo	95	39,7	11	44,0	4	26,7	18	40,0	107	45,9	38	25,0	128	13,4	401	24,1
vmbo	72	30,1	7	28,0	2	13,3	13	28,9	59	25,3	35	23,0	270	28,2	458	27,5
havo/vwo/mbo	58	24,3	6	24,0	9	60,0	14	31,1	42	18,0	58	38,2	402	42,0	589	35,4
hbo/wo	14	5,9	1	4,0	0	0,0	0	0,0	25	10,7	21	13,8	157	16,4	218	13,1
Beroepsniveau (NWW)																
Elementair	131	55,5	9	36,0	3	20,0	26	59,1	122	54,0	52	34,4	120	12,6	463	28,1
Lager	57	24,2	11	44,0	5	33,3	11	25,0	53	23,5	46	30,5	354	37,2	537	32,6
Middelbaar	39	16,5	5	20,0	7	46,7	6	13,6	43	19,0	38	25,2	319	33,5	457	27,7
Hoger/wetenschappelijk	9	3,8	0	0,0	0	0,0	1	2,3	8	3,5	15	9,9	159	16,7	192	11,6

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.4: Personen (15-64 jaar) met een WWB, WIJ of IOA uitkering naar uitkeringsduur, per 1 januari 2010 (absolute aantallen en procenten)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Uitkeringsduur																
0-6 maanden	61	24,6	2	10,0	3	27,3	3	6,1	36	12,2	19	16,7	106	21,0	230	18,5
7-12 maanden	20	8,1	5	25,0	1	9,1	4	8,2	23	7,8	16	14,0	46	9,1	115	9,3
1-2 jaar	39	15,7	3	15,0	1	9,1	4	8,2	57	19,3	16	14,0	66	13,1	186	15,0
2-5 jaar	48	19,4	4	20,0	3	27,3	11	22,4	71	24,1	17	14,9	113	22,4	267	21,5
meer dan 5 jaar	80	32,3	6	30,0	3	27,3	27	55,1	108	36,6	46	40,4	173	34,3	443	35,7

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.5: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal			Marokkaans				totaal			Marokkaans			
	populatie	werkzoekend		populatie	werkzoekend	ovvt	populatie	werkzoekend		populatie	werkzoekend	ovvt		
	N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%
Amsterdam	561.854	41.084	7,3	45.489	6.648	14,6	100	98.963	2.478	2,5	12.268	503	4,1	64
Rotterdam	410.714	32.636	7,9	24.773	3.946	15,9	100	82.198	2.416	2,9	6.930	313	4,5	54
Utrecht	225.209	9.326	4,1	16.701	1.726	10,3	150	51.354	654	1,3	4.482	152	3,4	166
Den Haag	339.986	17.962	5,3	17.391	1.826	10,5	99	60.553	1.632	2,7	4.801	225	4,7	74
Gouda	47.436	2.275	4,8	4.144	599	14,5	201	8.720	136	1,6	1.165	36	3,1	98
Eindhoven	147.249	9.013	6,1	3.502	450	12,8	110	28.205	676	2,4	894	34	3,8	59
Tilburg	143.257	6.697	4,7	3.455	362	10,5	124	30.832	918	3,0	880	58	6,6	121
Leiden	85.375	4.018	4,7	3.242	536	16,5	251	18.922	324	1,7	822	42	5,1	198
's-Hertogenbosch	96.628	4.430	4,6	2.979	327	11,0	139	16.390	347	2,1	815	39	4,8	126
Amersfoort	97.575	3.613	3,7	2.771	247	8,9	141	16.299	287	1,8	702	27	3,8	118
Roosendaal	51.374	2.047	4,0	2.302	222	9,6	142	8.883	159	1,8	660	16	2,4	35
Helmond	59.495	4.315	7,3	2.225	355	16,0	120	9.742	423	4,3	544	28	5,1	19
Nijmegen	117.667	8.464	7,2	2.250	443	19,7	174	28.278	916	3,2	618	54	8,7	170
Zeist	38.677	1.230	3,2	2.159	156	7,2	127	7.143	80	1,1	647	12	1,9	66
Veenendaal	40.768	1.668	4,1	1.921	239	12,4	204	7.848	185	2,4	532	29	5,5	131
Ede	70.418	2.191	3,1	1.450	206	14,2	357	14.722	194	1,3	452	23	5,1	286
Lelystad	51.745	2.875	5,6	1.419	162	11,4	105	8.943	266	3,0	352	13	3,7	24
Schiedam	51.549	3.217	6,2	1.359	183	13,5	116	9.097	254	2,8	374	13	3,5	24
Culemborg	18.388	835	4,5	1.134	200	17,6	288	3.204	59	1,8	286	9	3,1	71
Gorinchem	23.020	910	4,0	1.080	88	8,1	106	3.933	91	2,3	329	14	4,3	84
Oosterhout	35.946	1.516	4,2	778	76	9,8	132	5.984	142	2,4	210	10	4,8	101
Maassluis	20.972	879	4,2	799	105	13,1	214	3.573	68	1,9	252	12	4,8	150
Totaal 22 MG	2.735.302	161.201	5,9	143.323	19.102	13,3	126	523.786	12.705	2,4	39.015	1.662	4,3	76

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.5a: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal		Marokkaans					totaal		Marokkaans				
			oververtegenwoordiging							oververtegenwoordiging				
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	verschil	2009	2010	2009	2010	2009	2010	verschil
Amsterdam	6,9	7,3	14,8	14,6	115	100	-15	2,4	2,5	3,8	4,1	61	64	3
Rotterdam	7,2	7,9	15,9	15,9	122	100	-22	1,7	2,9	2,6	4,5	54	54	0
Utrecht	3,3	4,1	9,3	10,3	179	150	-29	1,0	1,3	2,6	3,4	177	166	-11
Den Haag	4,6	5,3	10,0	10,5	119	99	-20	1,8	2,7	3,6	4,7	97	74	-23
Gouda	4,4	4,8	14,7	14,5	235	201	-34	1,1	1,6	2,5	3,1	119	98	-21
Eindhoven	4,1	6,1	10,1	12,8	146	110	-36	1,2	2,4	2,1	3,8	82	59	-23
Tilburg	3,6	4,7	9,0	10,5	147	124	-23	1,9	3,0	4,2	6,6	126	121	-5
Leiden	4,0	4,7	15,6	16,5	286	251	-35	1,0	1,7	3,7	5,1	263	198	-65
's-Hertogenbosch	3,6	4,6	9,6	11,0	167	139	-28	1,4	2,1	2,5	4,8	85	126	41
Amersfoort	3,4	3,7	10,4	8,9	208	141	-67	1,3	1,8	2,8	3,8	113	118	5
Roosendaal	2,9	4,0	7,1	9,6	145	142	-3	1,0	1,8	1,6	2,4	62	35	-27
Helmond	5,9	7,3	14,7	16,0	151	120	-31	2,9	4,3	5,6	5,1	95	19	-76
Nijmegen	6,1	7,2	16,6	19,7	170	174	4	1,8	3,2	6,0	8,7	241	170	-71
Zeist	2,6	3,2	7,8	7,2	201	127	-74	0,7	1,1	1,6	1,9	112	66	-46
Veenendaal	-	4,1	-	12,4	-	204	-	-	2,4	-	5,5	-	131	-
Ede	2,6	3,1	12,6	14,2	378	357	-21	0,9	1,3	2,9	5,1	209	286	77
Lelystad	4,3	5,6	8,6	11,4	100	105	5	1,9	3,0	0,8	3,7	-57	24	81
Schiedam	4,3	6,2	9,4	13,5	117	116	-1	1,5	2,8	3,9	3,5	159	24	-135
Culemborg	3,6	4,5	16,3	17,6	346	288	-58	0,6	1,8	0,7	3,1	27	71	44
Gorinchem	3,2	4,0	6,6	8,1	104	106	2	1,3	2,3	2,1	4,3	63	84	21
Oosterhout	2,9	4,2	7,0	9,8	142	132	-10	1,1	2,4	1,6	4,8	49	101	52
Maassluis	2,9	4,2	10,1	13,1	244	214	-30	0,8	1,9	1,5	4,8	95	150	55
Totaal 22 MG	5,1	5,9	12,8	13,3	152	126	-26	1,6	2,4	3,2	4,3	95	76	-19

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.6: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal			Marokkaans				totaal			Marokkaans			
	populatie	uitkering		populatie	uitkering		ovvt	populatie	uitkering		populatie	uitkering		ovvt
N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%	
Amsterdam	561.854	36.343	6,5	45.489	5.730	12,6	95	98.963	786	0,8	12.268	131	1,1	34
Rotterdam	410.714	34.464	8,4	24.773	5.012	20,2	141	82.198	1.808	2,2	6.930	279	4,0	83
Utrecht	225.209	7.735	3,4	16.701	1.855	11,1	223	51.354	481	0,9	4.482	111	2,5	164
Den Haag	339.986	18.047	5,3	17.391	1.875	10,8	103	60.553	1.199	2,0	4.801	183	3,8	93
Gouda	47.436	1.359	2,9	4.144	447	10,8	277	8.720	50	0,6	1.165	14	1,2	110
Eindhoven	147.249	5.472	3,7	3.502	346	9,9	166	28.205	336	1,2	894	13	1,5	22
Tilburg	143.257	5.141	3,6	3.455	336	9,7	171	30.832	491	1,6	880	32	3,6	128
Leiden	85.375	2.888	3,4	3.242	416	12,8	279	18.922	133	0,7	822	21	2,6	263
's-Hertogenbosch	96.628	2.864	3,0	2.979	264	8,9	199	16.390	167	1,0	815	17	2,1	105
Amersfoort	97.575	2.302	2,4	2.771	193	7,0	195	16.299	144	0,9	702	11	1,6	77
Roosendaal	51.374	1.167	2,3	2.302	179	7,8	242	8.883	72	0,8	660	8	1,2	50
Helmond	59.495	2.167	3,6	2.225	208	9,3	157	9.742	231	2,4	544	24	4,4	86
Nijmegen	117.667	5.026	4,3	2.250	291	12,9	203	28.278	288	1,0	618	24	3,9	281
Zeist	38.677	886	2,3	2.159	163	7,5	230	7.143	45	0,6	647	14	2,2	243
Veenendaal	40.768	1.241	3,0	1.921	248	12,9	324	7.848	101	1,3	532	32	6,0	367
Ede	70.418	1.258	1,8	1.450	144	9,9	456	14.722	96	0,7	452	11	2,4	273
Lelystad	51.745	1.553	3,0	1.419	91	6,4	114	8.943	147	1,6	352	4	1,1	-31
Schiedam	51.549	2.038	4,0	1.359	135	9,9	151	9.097	134	1,5	374	12	3,2	118
Culemborg	18.388	418	2,3	1.134	118	10,4	358	3.204	27	0,8	286	8	2,8	232
Gorinchem	23.020	550	2,4	1.080	60	5,6	133	3.933	38	1,0	329	6	1,8	89
Oosterhout	35.946	546	1,5	778	51	6,6	332	5.984	22	0,4	210	0	0,0	-100
Maassluis	20.972	647	3,1	799	82	10,3	233	3.573	45	1,3	252	8	3,2	152
Totaal 22 MG	2.735.302	134.112	4,9	143.323	18.244	12,7	160	523.786	6.841	1,3	39.015	963	2,5	89

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.6a: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, per 1 januari 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar						
	totaal		Marokkaans				verschil	totaal		Marokkaans				verschil
	2009	2010	2009	2010	2009	2010		2009	2010	2009	2010	2009	2010	
Amsterdam	6,3	6,5	12,4	12,6	97	95	-2	0,7	0,8	1,1	1,1	53	34	-19
Rotterdam	7,2	8,4	14,3	20,2	99	141	42	1,4	2,2	2,3	4,0	65	83	18
Utrecht	2,8	3,4	7,9	11,1	185	223	38	0,8	0,9	1,7	2,5	129	164	35
Den Haag	4,8	5,3	9,8	10,8	102	103	1	1,5	2,0	2,5	3,8	68	93	25
Gouda	2,3	2,9	7,6	10,8	226	277	51	0,4	0,6	0,4	1,2	-2	110	112
Eindhoven	3,4	3,7	9,5	9,9	181	166	-15	1,4	1,2	2,7	1,5	99	22	-77
Tilburg	3,1	3,6	7,5	9,7	139	171	32	1,3	1,6	1,1	3,6	-12	128	140
Leiden	3,4	3,4	12,1	12,8	256	279	23	0,6	0,7	1,3	2,6	108	263	155
's-Hertogenbosch	3,1	3,0	10,8	8,9	249	199	-50	0,8	1,0	1,1	2,1	40	105	65
Amersfoort	2,4	2,4	7,8	7,0	226	195	-31	0,8	0,9	1,2	1,6	51	77	26
Roosendaal	1,6	2,3	5,0	7,8	214	242	28	0,3	0,8	0,8	1,2	125	50	-75
Helmond	3,2	3,6	8,2	9,3	154	157	3	1,4	2,4	3,9	4,4	174	86	-88
Nijmegen	4,2	4,3	11,3	12,9	168	203	35	0,9	1,0	2,4	3,9	163	281	118
Zeist	1,8	2,3	6,0	7,5	234	230	-4	0,3	0,6	0,5	2,2	38	243	205
Veenendaal	2,2	3,0	8,9	12,9	300	324	24	0,8	1,3	2,8	6,0	259	367	108
Ede	1,6	1,8	9,0	9,9	452	456	4	0,5	0,7	1,5	2,4	193	273	80
Lelystad	2,4	3,0	5,4	6,4	122	114	-8	0,9	1,6	0,8	1,1	-10	-31	-21
Schiedam	3,6	4,0	8,5	9,9	138	151	13	1,0	1,5	1,1	3,2	15	118	103
Culemborg	2,1	2,3	10,3	10,4	379	358	-21	0,7	0,8	1,8	2,8	173	232	59
Gorinchem	2,0	2,4	3,8	5,6	89	133	44	0,5	1,0	0,6	1,8	16	89	73
Oosterhout	1,6	1,5	6,3	6,6	307	332	25	0,4	0,4	0,0	0,0	-100	-100	0
Maassluis	2,7	3,1	9,6	10,3	261	233	-28	0,8	1,3	1,9	3,2	127	152	25
Totaal 22 MG	4,5	4,9	10,8	12,7	143	160	17	1,0	1,3	1,7	2,5	66	89	23

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Bijlage bij hoofdstuk 5

Tabel b5.1: Verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2010 (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie)

	Marokkaans			Antilliaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht		pop.	verdacht	
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (12 jr eo)	2262	97	4,3	274	10	3,6	240	7	2,9	540	12	2,2	1414	35	2,5	3168	34	1,1	43836	279	0,6	51734	474	0,9
Geslacht																								
Man	1169	83	7,1	128	8	6,3	108	3	2,8	280	12	4,3	686	28	4,1	1528	30	2,0	21262	227	1,1	25161	391	1,6
Vrouw	1093	14	1,3	146	2	1,4	132	4	3,0	260	0	0,0	728	7	1,0	1640	4	0,2	22574	52	0,2	26573	83	0,3
Generatie																								
1e generatie	1452	24	1,7	194	8	4,1	150	4	2,7	347	6	1,7	1233	31	2,5	1252	14	1,1	-	-	-	4628	87	1,9
2e generatie	810	73	9,0	80	2	2,5	90	3	3,3	193	6	3,1	181	4	2,2	1916	20	1,0	-	-	-	3270	108	3,3
Leeftijd																								
12-17 jaar	352	35	9,9	42	1	2,4	16	0	0,0	66	5	7,6	191	9	4,7	229	6	2,6	4067	30	0,7	4963	86	1,7
18-24 jaar	343	31	9,0	42	1	2,4	30	4	13,3	83	2	2,4	238	8	3,4	300	10	3,3	4342	86	2,0	5378	142	2,6
25-44 jaar	994	28	2,8	90	5	5,6	97	3	3,1	244	5	2,0	581	12	2,1	994	13	1,3	13760	108	0,8	16760	174	1,0
45-64 jaar	395	3	0,8	87	3	3,4	82	0	0,0	109	0	0,0	349	6	1,7	1111	3	0,3	14027	49	0,3	16160	64	0,4
65 jaar e.o.	178	-	-	13	-	-	15	-	-	38	-	-	55	-	-	534	-	-	7640	6	0,1	8473	8	0,1
Leeftijd, generatie																								
12-24 jaar, 1e generatie	58	3	5,2	44	1	2,3	-	-	-	23	2	8,7	304	16	5,3	131	7	5,3	-	-	-	560	29	5,2
12-24 jaar, 2e generatie	637	63	9,9	40	1	2,5	-	-	-	126	5	4,0	171	5	2,9	398	9	2,3	-	-	-	1372	83	6,0
Leeftijd, geslacht																								
12-24 jaar, man	354	57	16,1	41	2	4,9	20	2	10,0	77	7	9,1	206	17	8,3	288	14	4,9	4254	97	2,3	5240	196	3,7
12-24 jaar, vrouw	341	9	2,6	43	0	0,0	26	2	7,7	72	0	0,0	223	0	0,0	241	2	0,8	4155	19	0,5	5101	32	0,6
Schoolsoort																								
schoolgaand, laag nivo	136	19	14,0	20	2	10,0	-	-	-	28	2	7,1	63	6	9,5	50	4	8,0	639	24	3,8	936	57	6,1
schoolgaand, mid. nivo	244	23	9,4	25	0	0,0	-	-	-	40	3	7,5	157	6	3,8	134	4	3,0	2434	23	0,9	3034	59	1,9
schoolgaand, hoog nivo	110	3	2,7	13	0	0,0	-	-	-	22	0	0,0	102	0	0,0	150	2	1,3	2388	7	0,3	2785	12	0,4
Nieuw vsv																								
geen nieuw vsv	586	59	10,1	-	-	-	-	-	-	123	5	4,1	465	15	3,2	431	15	3,5	7016	89	1,3	8621	183	2,1
nieuw vsv	14	1	7,1	-	-	-	-	-	-	7	1	14,3	15	4	26,7	9	1	11,1	119	7	5,9	164	14	8,5
Werk																								
niet werkzoekend	1682	71	4,2	218	8	3,7	199	7	3,5	428	9	2,1	1023	20	2,0	2370	27	1,1	33180	247	0,7	39100	389	1,0
werkzoekend	239	13	5,4	25	1	4,0	15	0	0,0	45	0	0,0	234	9	3,8	152	5	3,3	958	17	1,8	1668	45	2,7
Uitkering																								
geen uitkering	1673	75	4,5	223	8	3,6	203	7	3,4	424	8	1,9	962	21	2,2	2408	27	1,1	33634	241	0,7	39527	387	1,0
uitkering	248	9	3,6	20	1	5,0	11	0	0,0	49	1	2,0	295	8	2,7	114	5	4,4	504	23	4,6	1241	47	3,8

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.1a: Verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende deelpopulatie per 1 januari 2009 respectievelijk 2010)

	Marokkaans verdacht (%)		Antilliaans verdacht (%)		Surinaams verdacht (%)		Turks verdacht (%)		ov. niet-westers verdacht (%)		westers verdacht (%)		autochtoon verdacht (%)		totaal verdacht (%)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Bevolking (12 jr eo)	4,9	4,3	5,2	3,6	2,9	2,9	4,9	2,2	2,9	2,5	1,2	1,1	0,9	0,6	1,2	0,9
Geslacht																
Man	8,6	7,1	6,7	6,3	6,3	2,8	8,7	4,3	4,9	4,1	2,1	2,0	1,6	1,1	2,2	1,6
Vrouw	0,8	1,3	3,9	1,4	0,0	3,0	0,8	0,0	1,0	1,0	0,4	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
Generatie																
1e generatie	1,9	1,7	5,3	4,1	2,7	2,7	3,4	1,7	3,2	2,5	1,4	1,1	-	-	2,4	1,9
2e generatie	10,5	9,0	4,9	2,5	3,3	3,3	7,5	3,1	1,2	2,2	1,1	1,0	-	-	3,9	3,3
Leeftijd																
12-17 jaar	9,0	9,9	6,7	2,4	5,9	0,0	9,6	7,6	2,9	4,7	2,5	2,6	1,2	0,7	2,1	1,7
18-24 jaar	11,4	9,0	4,2	2,4	3,2	13,3	6,7	2,4	4,1	3,4	2,9	3,3	2,6	2,0	3,3	2,6
25-44 jaar	3,8	2,8	7,2	5,6	2,1	3,1	3,5	2,0	3,3	2,1	1,2	1,3	1,1	0,8	1,4	1,0
45-64 jaar	0,0	0,8	3,4	3,4	3,6	0,0	4,7	0,0	2,1	1,7	0,7	0,3	0,6	0,3	0,7	0,4
65 jaar e.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,2	0,1
Leeftijd, generatie																
12-24 jaar, 1e generatie	4,3	5,2	6,3	2,3	0,0	-	4,0	8,7	4,2	5,3	5,0	5,3	-	-	4,5	5,2
12-24 jaar, 2e generatie	10,8	9,9	4,4	2,5	4,5	-	8,8	4,0	1,7	2,9	2,0	2,3	-	-	6,8	6,0
Leeftijd, geslacht																
12-24 jaar, man	18,5	16,1	7,3	4,9	10,0	10,0	15,3	9,1	6,5	8,3	4,5	4,9	3,5	2,3	4,9	3,7
12-24 jaar, vrouw	1,5	2,6	3,8	0,0	0,0	7,7	0,0	0,0	0,5	0,0	0,8	0,8	0,3	0,5	0,5	0,6
Schoolsoort																
schoolgaand, laag nivo	17,8	14,0	6,3	10,0	0,0	-	11,4	7,1	2,7	9,5	8,0	8,0	4,5	3,8	6,4	6,1
schoolgaand, mid. nivo	5,8	9,4	3,1	0,0	5,0	-	8,5	7,5	2,8	3,8	2,9	3,0	1,3	0,9	2,0	1,9
schoolgaand, hoog nivo	4,4	2,7	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	2,7	0,0	0,0	1,3	0,5	0,3	0,7	0,4
Nieuw vsv																
geen nieuw vsv	9,6	10,1	6,5	-	2,7	-	9,2	4,1	2,8	3,2	3,0	3,5	1,8	1,3	2,6	2,1
nieuw vsv	47,1	7,1	0,0	-	0,0	-	0,0	14,3	11,1	26,7	0,0	11,1	4,8	5,9	8,2	8,5
Werk																
niet werkzoekend	4,7	4,2	4,6	3,7	3,4	3,5	4,4	2,1	2,6	2,0	1,3	1,1	1,1	0,7	1,4	1,0
werkzoekend	7,3	5,4	15,0	4,0	0,0	0,0	8,3	0,0	4,2	3,8	3,9	3,3	5,9	1,8	5,8	2,7
Uitkering																
geen uitkering	88,8	4,5	88,8	3,6	88,8	3,4	88,8	1,9	88,8	2,2	88,8	1,1	88,8	0,7	88,8	1,0
uitkering	0,0	3,6	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	2,7	0,0	4,4	0,0	4,6	0,0	3,8

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.2: Personen (12 jaar e.o.) die per 1 januari 2010 in de gemeente wonen en in de periode 2006-2010 werden verdacht van een delict naar achtergrondkenmerken (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Marokkaans			Antilliaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (12 jr eo)	2262	356	15,7	274	37	13,5	240	19	7,9	540	60	11,1	1414	131	9,3	3168	145	4,6	43836	1445	3,3	51734	2193	4,2
Geslacht																								
Man	1169	299	25,6	128	28	21,9	108	14	13,0	280	56	20,0	686	112	16,3	1528	118	7,7	21262	1182	5,6	25161	1809	7,2
Vrouw	1093	57	5,2	146	9	6,2	132	5	3,8	260	4	1,5	728	19	2,6	1640	27	1,6	22574	263	1,2	26573	384	1,4
Generatie																								
1e generatie	1452	135	9,3	194	32	16,5	150	10	6,7	347	32	9,2	1233	122	9,9	1252	60	4,8	-	-	-	4628	391	8,4
2e generatie	810	221	27,3	80	5	6,3	90	9	10,0	193	28	14,5	181	9	5,0	1916	85	4,4	-	-	-	3270	357	10,9
Leeftijd																								
12-17 jaar	352	77	21,9	42	4	9,5	16	0	0,0	66	11	16,7	191	15	7,9	229	12	5,2	4067	91	2,2	4963	210	4,2
18-24 jaar	343	108	31,5	42	9	21,4	30	6	20,0	83	16	19,3	238	37	15,5	300	39	13,0	4342	364	8,4	5378	579	10,8
25-44 jaar	994	150	15,1	90	13	14,4	97	8	8,2	244	21	8,6	581	52	9,0	994	55	5,5	13760	598	4,3	16760	897	5,4
45-64 jaar	395	19	4,8	87	11	12,6	82	5	6,1	109	11	10,1	349	27	7,7	1111	28	2,5	14027	327	2,3	16160	428	2,6
65 jaar e.o.	178	-	-	13	-	-	15	-	-	38	-	-	55	-	-	534	-	-	7640	65	0,9	8473	79	0,9
Leeftijd, generatie																								
12-24 jaar, 1e generatie	58	10	17,2	44	10	22,7	-	-	-	23	3	13,0	304	47	15,5	131	19	14,5	-	-	-	560	89	15,9
12-24 jaar, 2e generatie	637	175	27,5	40	3	7,5	-	-	-	126	24	19,0	171	11	6,4	398	32	8,0	-	-	-	1372	245	17,9
Leeftijd, geslacht																								
12-24 jaar, man	354	159	44,9	41	10	24,4	20	4	20,0	77	26	33,8	206	49	23,8	288	41	14,2	4254	386	9,1	5240	675	12,9
12-24 jaar, vrouw	341	26	7,6	43	3	7,0	26	2	7,7	72	1	1,4	223	3	1,3	241	10	4,1	4155	69	1,7	5101	114	2,2
Schoolsoort																								
schoolgaand, laag nivo	136	46	33,8	20	5	25,0	-	-	-	28	6	21,4	63	10	15,9	50	12	24,0	639	71	11,1	936	150	16,0
schoolgaand, mid. nivo	244	65	26,6	25	2	8,0	-	-	-	40	6	15,0	157	20	12,7	134	14	10,4	2434	80	3,3	3034	187	6,2
schoolgaand, hoog nivo	110	10	9,1	13	0	0,0	-	-	-	22	1	4,5	102	4	3,9	150	4	2,7	2388	37	1,5	2785	56	2,0
Nieuw vsv																								
geen nw vsv	586	157	26,8	-	-	-	-	-	-	123	22	17,9	465	45	9,7	431	43	10,0	7016	336	4,8	8621	603	7,0
nw vsv	14	3	21,4	-	-	-	-	-	-	7	3	42,9	15	7	46,7	9	3	33,3	119	17	14,3	164	33	20,1
Werk																								
niet werkzoekend	1682	278	16,5	218	27	12,4	199	17	8,5	428	49	11,4	1023	98	9,6	2370	121	5,1	33180	1263	3,8	39100	1853	4,7
werkzoekend	239	54	22,6	25	9	36,0	15	2	13,3	45	7	15,6	234	26	11,1	152	13	8,6	958	103	10,8	1668	214	12,8
Uitkering																								
geen uitkering	1673	266	15,9	223	30	13,5	203	19	9,4	424	52	12,3	962	96	10,0	2408	116	4,8	33634	1276	3,8	39527	1855	4,7
uitkering	248	66	26,6	20	6	30,0	11	0	0,0	49	4	8,2	295	28	9,5	114	18	15,8	504	90	17,9	1241	212	17,1

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.2a: Personen (12 jaar e.o.) die per 1 januari 2010 in de gemeente wonen en werden verdacht van een delict in de periode 2005-2009 en 2006-2010 naar achtergrondkenmerken (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Marokkaans verdacht (%)		Antilliaans verdacht (%)		Surinaams verdacht (%)		Turks verdacht (%)		ov. niet-westers verdacht (%)		westers verdacht (%)		autochtoon verdacht (%)		totaal verdacht (%)	
	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10	05-09	06-10
Bevolking (12 jr eo)	16,3	15,7	13,8	13,5	7,5	7,9	13,0	11,1	9,7	9,3	4,7	4,6	3,5	3,3	4,5	4,2
Geslacht																
Man	26,8	25,6	23,1	21,9	15,2	13,0	21,6	20,0	16,4	16,3	8,1	7,7	6,0	5,6	7,6	7,2
Vrouw	5,1	5,2	5,8	6,2	0,8	3,8	3,8	1,5	3,2	2,6	1,6	1,6	1,2	1,2	1,5	1,4
Generatie																
1e generatie	11,1	9,3	17,4	16,5	6,1	6,7	11,0	9,2	10,4	9,9	5,3	4,8	-	-	9,4	8,4
2e generatie	26,2	27,3	4,9	6,3	9,9	10,0	16,5	14,5	4,3	5,0	4,4	4,4	-	-	10,5	10,9
Leeftijd																
12-17 jaar	19,1	21,9	8,9	9,5	5,9	0,0	16,4	16,7	9,8	7,9	5,9	5,2	2,9	2,2	4,8	4,2
18-24 jaar	31,4	31,5	14,6	21,4	9,7	20,0	24,7	19,3	15,3	15,5	13,3	13,0	9,2	8,4	11,4	10,8
25-44 jaar	16,9	15,1	15,5	14,4	7,4	8,2	9,8	8,6	8,9	9,0	5,2	5,5	4,4	4,3	5,5	5,4
45-64 jaar	5,3	4,8	15,9	12,6	8,4	6,1	11,2	10,1	8,3	7,7	3,0	2,5	2,4	2,3	2,8	2,6
65 jaar e.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,9	0,9	0,9
Leeftijd, generatie																
12-24 jaar,1e generatie	20,0	17,2	18,8	22,7	0,0	-	16,0	13,0	15,6	15,5	13,5	14,5	-	-	15,8	15,9
12-24 jaar,2e generatie	25,4	27,5	4,4	7,5	9,1	-	21,9	19,0	5,0	6,4	8,9	8,0	-	-	17,2	17,9
Leeftijd, geslacht																
12-24 jaar, man	42,6	44,9	22,0	24,4	20,0	20,0	36,5	33,8	23,5	23,8	15,8	14,2	10,5	9,1	14,0	12,9
12-24 jaar, vrouw	6,5	7,6	3,8	7,0	0,0	7,7	3,9	1,4	1,4	1,3	3,5	4,1	1,7	1,7	2,2	2,2
Schoolsoort																
schoolgaand, laag nivo	32,2	33,8	12,5	25,0	0,0	-	37,1	21,4	12,3	15,9	22,0	24,0	11,7	11,1	15,7	16,0
schoolgaand, mid. nivo	21,5	26,6	9,4	8,0	5,0	-	12,8	15,0	15,6	12,7	8,7	10,4	3,7	3,3	6,2	6,2
schoolgaand, hoog nivo	10,5	9,1	0,0	0,0	0,0	-	8,3	4,5	5,4	3,9	3,4	2,7	1,7	1,5	2,3	2,0
Nieuw vsv																
geen nieuw vsv	23,9	26,8	10,4	-	5,4	-	19,2	17,9	11,9	9,7	10,0	10,0	5,5	4,8	7,5	7,0
nieuw vsv	58,8	21,4	50,0	-	0,0	-	50,0	42,9	11,1	46,7	11,1	33,3	14,4	14,3	20,1	20,1
Werk																
niet werkzoekend	18,1	16,5	15,2	12,4	8,3	8,5	13,6	11,4	10,2	9,6	5,5	5,1	4,3	3,8	5,4	4,7
werkzoekend	.	22,6	.	36,0	.	13,3	.	15,6	.	11,1	.	8,6	.	10,8	.	12,8
Uitkering																
geen uitkering	16,9	15,9	14,3	13,5	8,7	9,4	13,1	12,3	9,9	10,0	5,2	4,8	4,2	3,8	5,1	4,7
uitkering	30,3	26,6	25,0	30,0	0,0	0,0	19,4	8,2	11,4	9,5	15,6	15,8	14,9	17,9	17,1	17,1

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.3: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, antecedenten en delicten van verdachten, in 2010 (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Verdachten (N)	97	100,0	10	100,0	7	100,0	12	100,0	35	100,0	34	100,0	279	100,0	474	100,0
Pleegcarrière																
beginner	34	35,1	2	20,0	5	71,4	3	25,0	14	40,0	13	38,2	157	56,3	228	48,1
meerpleger	39	40,2	7	70,0	2	28,6	7	58,3	19	54,3	19	55,9	99	35,5	192	40,5
veelpleger	24	24,7	1	10,0	0	0,0	2	16,7	2	5,7	2	5,9	23	8,2	54	11,4
Antecedenten 2010	128		10		7		14		40		39		315		553	
Delicten 2010	169	100,0	11	100,0	9	100,0	17	100,0	43	100,0	49	100,0	397	100,0	695	100,0
<i>waaronder</i>																
gewelddelicten	50	29,6	2	18,2	0	0,0	7	41,2	12	27,9	10	20,4	107	27,0	188	27,1
vermogensdelicten	74	43,8	4	36,4	4	44,4	2	11,8	17	39,5	13	26,5	70	17,6	184	26,5
openbare orde	17	10,1	2	18,2	2	22,2	6	35,3	7	16,3	7	14,3	79	19,9	120	17,3
verkeer	9	5,3	3	27,3	3	33,3	0	0,0	6	14,0	10	20,4	84	21,2	115	16,5
drugs	4	2,4	0	0,0	0	0,0	2	11,8	0	0,0	0	0,0	16	4,0	22	3,2
overig	15	8,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	2,3	9	18,4	41	10,3	66	9,5
verdacht als % bevolking																
verdacht totaal (%)	4,3		3,6		2,9		2,2		2,5		1,1		0,6		0,9	
verdacht gewelddelict (%)	1,6		0,4		0,0		1,1		0,7		0,3		0,2		0,3	
verdacht vermogensdelict (%)	1,9		1,5		0,8		0,4		1,1		0,3		0,1		0,3	
verdacht openbare orde (%)	0,7		0,7		0,8		1,1		0,5		0,2		0,1		0,2	
verdacht verkeersdelict (%)	0,4		1,1		1,3		0,0		0,4		0,2		0,2		0,2	
verdacht drugsdelict (%)	0,1		0,0		0,0		0,4		0,0		0,0		0,0		0,0	
verdacht overig delict (%)	0,7		0,0		0,0		0,0		0,1		0,2		0,1		0,1	

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.3a: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, antecedenten en delicten van verdachten, in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Marokkaans		Antilliaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Verdachten (N)																
Pleegcarrière																
beginner	27,1	35,1	26,7	20,0	28,6	71,4	33,3	25,0	45,0	40,0	47,4	38,2	54,7	56,3	47,2	48,1
meerpleger	48,6	40,2	60,0	70,0	42,9	28,6	59,3	58,3	52,5	54,3	44,7	55,9	38,9	35,5	43,1	40,5
veelpleger	24,3	24,7	13,3	10,0	28,6	0,0	7,4	16,7	2,5	5,7	7,9	5,9	6,4	8,2	9,7	11,4
Antecedenten 2010																
Delicten 2010	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>waaronder</i>																
gewelddelicten	30,8	29,6	7,7	18,2	30,0	0,0	54,2	41,2	17,1	27,9	21,3	20,4	21,9	27,0	24,6	27,1
vermogensdelicten	32,2	43,8	57,7	36,4	10,0	44,4	12,5	11,8	55,7	39,5	26,2	26,5	20,9	17,6	26,3	26,5
openbare orde	22,4	10,1	26,9	18,2	30,0	22,2	18,8	35,3	7,1	16,3	21,3	14,3	24,5	19,9	22,6	17,3
verkeer	5,1	5,3	7,7	27,3	20,0	33,3	4,2	0,0	14,3	14,0	13,1	20,4	20,1	21,2	15,2	16,5
drugs	0,9	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	11,8	2,9	0,0	4,9	0,0	4,1	4,0	3,3	3,2
overig	8,4	8,9	0,0	0,0	10,0	0,0	6,3	0,0	2,9	2,3	13,1	18,4	8,3	10,3	8,0	9,5
verdacht als % bevolking																
verdacht totaal (%)	4,9	4,3	5,2	3,6	2,9	2,9	4,9	2,2	2,9	2,5	1,2	1,1	0,9	0,6	1,2	0,9
verdacht gewelddelict (%)	2,2	1,6	0,7	0,4	1,3	0,0	3,4	1,1	0,8	0,7	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3
verdacht vermogensdelict (%)	1,7	1,9	3,1	1,5	0,4	0,8	1,1	0,4	1,3	1,1	0,3	0,3	0,2	0,1	0,3	0,3
verdacht openbare orde (%)	1,7	0,7	1,4	0,7	0,8	0,8	1,3	1,1	0,4	0,5	0,3	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2
verdacht verkeersdelict (%)	0,4	0,4	0,7	1,1	0,8	1,3	0,4	0,0	0,6	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2
verdacht drugsdelict (%)	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
verdacht overig delict (%)	0,7	0,7	0,0	0,0	0,4	0,0	0,5	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.4: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 22 gemeenten, in 2010 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	12 jaar en ouder							12 t/m 24 jaar						
	totaal			Marokkaans				totaal			Marokkaans			
	populatie	verdacht		populatie	verdacht	ovvt		populatie	verdacht		populatie	verdacht	ovvt	
	N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%
Amsterdam	667.339	10.775	1,6	52.324	2.048	3,9	142	119.008	4.259	3,6	15.891	1.229	7,7	116
Rotterdam	513.563	9.357	1,8	28.481	1.221	4,3	135	100.591	3.702	3,7	9.196	714	7,8	111
Utrecht	263.180	3.869	1,5	19.735	1.044	5,3	260	58.850	1.620	2,8	5.895	625	10,6	285
Den Haag	419.148	9.704	2,3	19.837	1.148	5,8	150	75.705	3.445	4,6	6.251	653	10,4	130
Gouda	60.414	954	1,6	4.923	328	6,7	322	11.338	473	4,2	1.521	211	13,9	233
Eindhoven	187.025	2.202	1,2	4.073	135	3,3	182	34.255	824	2,4	1.167	81	6,9	189
Tilburg	177.735	1.950	1,1	4.009	183	4,6	316	37.235	882	2,4	1.183	121	10,2	332
Leiden	103.009	1.606	1,6	3.783	198	5,2	236	22.171	721	3,3	1.104	127	11,5	254
's-Hertogenbosch	120.630	1.713	1,4	3.400	228	6,7	372	20.874	719	3,4	1.060	136	12,8	272
Amersfoort	120.238	1.405	1,2	3.209	159	5,0	324	21.733	619	2,8	917	101	11,0	287
Roosendaal	67.240	682	1,0	2.697	106	3,9	287	11.701	317	2,7	884	64	7,2	167
Helmond	74.405	1.027	1,4	2.581	93	3,6	161	12.899	382	3,0	714	56	7,8	165
Nijmegen	144.033	2.083	1,4	2.579	147	5,7	294	32.927	776	2,4	790	92	11,6	394
Zeist	51.642	648	1,3	2.463	141	5,7	356	9.246	319	3,5	788	84	10,7	209
Veenendaal	51.734	474	0,9	2.262	97	4,3	368	10.341	228	2,2	695	66	9,5	331
Ede	90.848	1.015	1,1	1.710	111	6,5	481	19.032	500	2,6	588	79	13,4	411
Lelystad	62.483	1.084	1,7	1.625	79	4,9	180	11.601	471	4,1	464	35	7,5	86
Schiedam	65.526	996	1,5	1.518	68	4,5	195	11.545	407	3,5	473	39	8,2	134
Culemborg	23.080	281	1,2	1.384	56	4,0	232	4.344	124	2,9	413	35	8,5	197
Gorinchem	29.585	482	1,6	1.256	77	6,1	276	5.210	229	4,4	419	54	12,9	193
Oosterhout	46.924	634	1,4	930	53	5,7	322	7.990	286	3,6	306	34	11,1	210
Maassluis	27.391	329	1,2	926	47	5,1	323	4.642	150	3,2	344	38	11,0	242
Totaal 22 MG	3.367.172	53.270	1,6	165.705	7.767	4,7	196	643.238	21.453	3,3	51.063	4.674	9,2	174

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.4a: Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 22 gemeenten, in 2009 en 2010 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	12 jaar en ouder							12 t/m 24 jaar						
	totaal		Marokkaans					totaal		Marokkaans				
	2009	2010	oververtegenwoordiging					2009	2010	oververtegenwoordiging				
			2009	2010	verschil	2009	2010			verschil				
Amsterdam	1,8	1,6	4,5	3,9	147	142	-5	4,0	3,6	8,6	7,7	114	116	2
Rotterdam	2,0	1,8	4,6	4,3	125	135	10	4,2	3,7	8,4	7,8	99	111	12
Utrecht	1,8	1,5	6,6	5,3	259	260	1	3,5	2,8	13,0	10,6	273	285	12
Den Haag	2,5	2,3	6,2	5,8	152	150	-2	5,0	4,6	10,6	10,4	110	130	20
Gouda	1,7	1,6	7,1	6,7	311	322	11	4,3	4,2	13,8	13,9	223	233	10
Eindhoven	1,1	1,2	3,1	3,3	193	182	-11	2,3	2,4	5,8	6,9	157	189	32
Tilburg	1,4	1,1	4,3	4,6	218	316	98	2,9	2,4	9,5	10,2	227	332	105
Leiden	1,7	1,6	5,6	5,2	237	236	-1	3,1	3,3	9,7	11,5	212	254	42
's-Hertogenbosch	1,2	1,4	5,1	6,7	327	372	45	2,6	3,4	9,4	12,8	261	272	11
Amersfoort	1,5	1,2	6,0	5,0	293	324	31	3,4	2,8	11,6	11,0	238	287	49
Roosendaal	1,1	1,0	4,5	3,9	308	287	-21	2,8	2,7	7,9	7,2	180	167	-13
Helmond	1,5	1,4	3,7	3,6	147	161	14	3,4	3,0	7,2	7,8	113	165	52
Nijmegen	1,3	1,4	5,2	5,7	283	294	11	2,4	2,4	9,2	11,6	288	394	106
Zeist	1,6	1,3	6,4	5,7	306	356	50	4,2	3,5	12,5	10,7	202	209	7
Veenendaal	1,2	0,9	4,9	4,3	294	368	74	2,7	2,2	10,1	9,5	273	331	58
Ede	1,1	1,1	6,7	6,5	520	481	-39	2,5	2,6	11,9	13,4	383	411	28
Lelystad	1,8	1,7	5,0	4,9	174	180	6	4,1	4,1	9,4	7,5	130	86	-44
Schiedam	1,7	1,5	5,2	4,5	199	195	-4	3,7	3,5	8,0	8,2	114	134	20
Culemborg	1,1	1,2	2,6	4,0	145	232	87	2,2	2,9	5,7	8,5	159	197	38
Gorinchem	1,6	1,6	6,1	6,1	283	276	-7	4,1	4,4	11,6	12,9	186	193	7
Oosterhout	1,4	1,4	5,5	5,7	294	322	28	4,1	3,6	13,5	11,1	229	210	-19
Maassluis	1,3	1,2	4,0	5,1	203	323	120	3,2	3,2	8,4	11,0	162	242	80
Totaal 22 MG	1,7	1,6	5,1	4,7	196	196	0	3,7	3,3	9,6	9,2	163	174	11

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Begrippenlijst

Allochtoon¹⁸

Een allochtoon is gedefinieerd als een persoon van wie ten minste één van de ouders in het buitenland geboren is. *Definitie conform CBS*

Antilliaanse Nederlander

Een op de Nederlandse Antillen of Aruba geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren (de tweede generatie). *Definitie conform CBS*

Autochtoon

Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren. *Definitie conform CBS*

Eerste generatie allochtoon

Persoon die in het buitenland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. *Definitie conform CBS*

Beginner

Verdachte van een misdrijf tegen wie voor het eerst een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt.

IOAW

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW).

De wet biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, van wie het recht op uitkering op grond van de Werkloosheidswet is geëindigd. *Bron: CBS*

---

¹⁸ Voor uitzonderingen en specificaties zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=315>

IOAZ

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

De wet biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, van wie het inkomen duurzaam minder bedraagt dan het sociaal minimum en die als gevolg daarvan het bedrijf of beroep hebben beëindigd. *Bron: CBS*

Marokkaanse Nederlander

Een in Marokko geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder in Marokko is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader in Marokko is geboren (de tweede generatie). *Definitie conform CBS*

Meerpleger

Meerderjarige verdachte van misdrijven tegen wie 2 t/m 10 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. Of een minderjarige verdachte van misdrijven tegen wie 2 t/m 5 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. *Bron: KLPD-Dienst IPOL*

Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

Het mbo leidt op tot kwalificaties op vier niveaus. Mbo niveau 1 (assistent) ligt op een lager niveau dan de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo en lijkt qua inhoud op de meest eenvoudige opleidingen van het vroegere leerlingwezen. De assistentenopleiding kan sinds 2004/05 ook gevolgd worden door leerlingen van het vmbo die niet in staat zijn de normale basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo te volgen. Mbo niveaus 2-4 (basisberoepsbeoefenaar, zelfstandig beroepsbeoefenaar, middenkaderfunctionaris/specialist) komen overeen met de andere opleidingen van het leerlingwezen en het vroegere (k)mbo. *Bron: CBS*

Misdrijf

Strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig is omschreven en strafbaar is gesteld in de strafwetten. Voor de indeling van misdrijven zie technische toelichting. *Bron: KLPD-Dienst IPOL*

NWW

Niet-werkende werkzoekende (NWW)

Een niet-werkende werkzoekende is een persoon die bij een vestiging van het UWV WERKbedrijf is ingeschreven als een werkzoekende zonder werk of als werkzoekende die minder dan twaalf uur per week werkt met een inschrijfdatum en geen uitschrijfdatum.

Niet-westerse allochtoon

Tot de niet-westerse allochtonen worden personen gerekend van wie ten minste één ouder is geboren in Turkije, Marokko, Suriname, de Nederlandse Antillen of Aruba, of in een ander land in Azië (m.u.v. Japan en Indonesië), Afrika of Latijns Amerika. Definitie conform CBS.

In deze monitor wordt onder andere gerapporteerd over de vier grote niet-westerse allochtone groepen in Nederland (Antilliaanse, Marokkaanse, Surinaamse en Turkse Nederlanders). Niet-westerse allochtonen uit andere herkomstlanden worden samengenomen tot een groep 'overige niet-westerse allochtonen' veelal afgekort als 'ov-niet westers'.

Nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers)

Onder de nieuwe vsv-ers worden alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar verstaan, die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten.

Oververtegenwoordiging

Oververtegenwoordiging is een percentage dat wordt berekend door het verschil tussen het aandeel in de doelgroep en de totale groep te delen door het aandeel in de totale groep. Indien het gevonden percentage in de doelgroep kleiner is dan in de totale groep is er sprake van een negatieve uitkomst, dit wordt aangeduid met ondervertegenwoordiging. Het percentage oververtegenwoordiging wordt berekend op basis van de niet afgeronde percentages.

Potentiële beroepsbevolking

Het deel van de bevolking dat gelet op zijn leeftijd in aanmerking komt voor deelname aan het arbeidsproces. Iedereen van 15 t/m 64 jaar wordt tot de potentiële beroepsbevolking gerekend.

Startkwalificatie

Diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2.

Tweede generatie allochtoon¹⁹

Persoon die in Nederland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. *Definitie conform CBS*

Veelpleger

Meerderjarige verdachte van misdrijven tegen wie meer dan 10 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. Of een minderjarige verdachte van misdrijven tegen wie meer dan 5 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. *Bron: KLPD- Dienst IPOL*

Verdachte

Persoon van 12 jaar of ouder tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt, omdat een redelijk vermoeden bestaat dat hij een strafbaar feit heeft gepleegd. *Bron: KLPD- Dienst IPOL*

Vmbo-bb

De basisberoepsgerichte leerweg is te beschouwen als de opvolger van de laagste niveaus van het vbo en is bedoeld als vooropleiding voor de basisberoepsopleiding, niveau 2 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

Vmbo-kb

De kaderberoepsgerichte leerweg is te beschouwen als de opvolger van de hoogste niveaus van het vbo en is de minimale vooropleiding voor de vakopleiding en de middenkaderopleiding, respectievelijk op niveau 3 en 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

Vmbo-gl

De gemengde leerweg is te beschouwen als een tussenvorm van de theoretische leerweg en de beroepsgerichte leerwegen, heeft hetzelfde niveau als de theoretische leerweg, maar heeft ook een beroepsgericht vak. De gemengde leerweg geeft toegang tot de middenkaderopleiding, niveau 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

---

¹⁹ Een tweede generatie allochtoon heeft als herkomstgroepering het geboorteland van de moeder, tenzij dat ook Nederland is. In dat geval is de herkomstgroepering bepaald door het geboorteland van de vader.

Vmbo-tl

De theoretische leerweg is te beschouwen als de opvolger van de mavo en geeft toegang tot de middenkaderopleiding, niveau 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. Het is na diplomering tevens mogelijk door te stromen naar het vierde leerjaar havo. *Bron: CBS*

Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo)

Voortzetting m.i.v. augustus 1999 van het mavo en vbo. Het bereidt voor op het middelbaar beroepsonderwijs, heeft een duur van vier jaar en kent vier leerwegen: de theoretische leerweg, de gemengde leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de basisberoepsgerichte leerweg. *Bron: CBS*

WIJ

Wet investeren in jongeren (WIJ).

Jongeren die vanaf 1 oktober 2009 naar het jongerenloket van het UWV WERKbedrijf gaan voor werk, kunnen geen uitkering aanvragen maar krijgen een werkleeraanbod. Dat is een opleiding of werk, of een combinatie daarvan. Op basis van het werkleeraanbod, beoordeelt de gemeente of iemand recht heeft op een (aanvullende) inkomensvoorziening op grond van de WIJ.

WWB

Wet werk en bijstand (WWB).

Wettelijke sociale voorziening die op 1 januari 2004 in werking is getreden ter vervanging van de Algemene bijstandswet (ABW), de Wet inschakeling werkzoekenden (WIW) en het Besluit In- en Doorstroombanen (ID-banen). *Bron: CBS*

Westerse allochtoon

Westerse allochtonen zijn gedefinieerd als personen van wie ten minste één van de ouders geboren is in één van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan. In de tabellen en grafieken is dit veelal afgekort als 'westers'. *Definitie conform CBS*

Technische toelichting

Het doel van het monitorsysteem is betrouwbare en actuele informatie op te leveren over de maatschappelijke positie van Antilliaanse en of Marokkaanse Nederlanders in de betrokken gemeenten om zo de voortgang van de verschillende aanpakken te kunnen monitoren. De informatiebehoefte spitst zich toe op vier basisdimensies te weten: demografie, onderwijs, arbeidsparticipatie en criminaliteit.

Methodiek: koppeling van de diverse registraties

Bovenstaande informatie is niet in een enkele registratie beschikbaar en is afkomstig van verschillende bronnen. Om optimaal in de informatiebehoefte te kunnen voorzien is voor een systeem gekozen waarmee dwarsverbanden kunnen worden gemaakt tussen informatie die beschikbaar is in deze verschillende registratiesystemen. Deze verbanden kunnen alleen worden gemaakt door bestaande registraties op persoonsniveau aan elkaar te koppelen. Dit betekent dat informatie over de demografische en geografische factoren, data over voortijdig school verlaten, gegevens over verdachten en werkzoekenden en uitkeringsontvangers op persoonsniveau met behulp van een unieke versleutelde identificatiesleutel aan elkaar zijn gekoppeld.

Versleuteling

Met het oog op de privacy zijn de persoonsgebonden nummers aan de bron versleuteld zodat ze niet meer terug te herleiden zijn naar personen (zie figuur 1.1 in hoofdstuk 1). Pas na versleuteling van de identificerende persoonsnummers zijn de bestanden met persoonsgegevens geleverd aan Risbo.

Koppeling in 4 stappen

Stap 1 de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) als basis.

Als basis dienen alle in de GBA ingeschreven personen op de gekozen peildatum 1-1-2010. Elke inwoner van Nederland is verplicht ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente waarin men woont.

Stap 2 koppeling van onderwijsgegevens.

In stap 2 wordt informatie gekoppeld over leerlingen en voortijdig schoolverlaters uit de Basisregistratie Onderwijs (BRON). Alle leerlingen in het bekostigde voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs staan in BRON geregistreerd. De gegevens zijn aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Leerlingen en nieuwe voortijdig schoolverlaters in schooljaar 2009/2010 zijn op basis van het versleutelde burgerservicenummer (BSN) gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2010. Indien het nummer in een van de bestanden niet bekend is, kan er geen koppeling worden gemaakt. Jongeren van wie geen nummer bekend is en jongeren die in de loop van 2010 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in één van de betrokken gemeenten zijn komen wonen, komen in het onderzoeksbestand dus niet voor.

Stap 3 koppeling van niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers.

In stap 3 worden, wederom op basis van het versleutelde BSN, gegevens gekoppeld over werkzoekenden (UWV WERKbedrijf) en uitkeringsgerechtigden (gemeentelijke sociale dienst).

Stap 4 koppeling van verdachtenregistraties in HKS.

In stap 4 worden ten slotte gegevens over verdachten gekoppeld aan het GBA-bestand. In het HKS geregistreerde verdachten zijn op basis van het versleutelde GBA-nummer gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2010. Dit GBA-nummer was in het HKS in het verleden niet altijd evengoed ingevuld maar in de laatste jaren is de vulling van het GBA-nummer in het HKS sterk verbeterd. Indien het GBA-nummer in de verdachtenregistratie niet bekend is, kan er per definitie geen koppeling worden gemaakt met het bevolkingsbestand. Verdachten zonder valide GBA-nummer zijn in het onderzoeksbestand dus niet opgenomen. Ook verdachten die in de loop van 2010 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten is komen wonen, vallen buiten de analyse die voor dit rapport zijn gedaan.

Databronnen

Gemeentelijke Basisadministratie (GBA)

Als basis dienen alle in de GBA ingeschreven personen op de gekozen peildatum 1-1-2010. Elke inwoner van Nederland is verplicht ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente waarin men woont. In de GBA wordt een groot aantal

(demografische) kenmerken geregistreerd. In het onderzoeksbestand zijn naast het versleutelde GBA-nummer en het versleutelde burgerservicenummer de volgende kenmerken opgenomen: Geboortjaar, geboorteland, geslacht, geboorteland moeder, geboorteland vader, nationaliteit, jaar inschrijving in de gemeente, land vanwaar ingeschreven, jaar vestiging in Nederland, postcode (eerste vier posities), wijk, buurt, burgerlijke staat, positie in het gezin. Positie in het gezin is geen rubriek in de GBA registratie. Deze moet door de gemeenten worden geconstrueerd op basis van burgerlijke staat, het exacte adres en gegevens over kinderen. Dit is vaak lastig. Positie in het gezin is daardoor niet uniform voor alle gemeenten. Door een aantal gemeenten zijn geen gegevens over de positie in het gezin aangeleverd.

Basisregistratie Onderwijs (BRON)

In de Basisregistratie Onderwijs (BRON) staan alle leerlingen in het bekostigde voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs geregistreerd. Deze gegevens zijn aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Cijfers schooljaar 2009/2010

In maart is het aantal voortijdig schoolverlaters van voorgaand schooljaar bekend. Deze gegevens hebben de status 'voorlopig' omdat het gaat om gegevens die zijn aangeleverd door de onderwijsinstellingen, maar nog niet zijn gecontroleerd door een accountant. Door de accountantscontrole en door inschrijfmutaties die met terugwerkende kracht worden verwerkt, kunnen er verschillen ontstaan tussen de voorlopige en definitieve cijfers. De definitieve cijfers zijn steeds in oktober bekend. De voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2009/2010 zijn dus in maart 2011 bekend en worden in oktober 2011 definitief vastgesteld.

Informatie niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers

Gegevens over niet-werkende werkzoekenden zijn gebaseerd op registraties afkomstig van het UWV WERKbedrijf. Het UWV WERKbedrijf levert aan veel gemeenten jaarlijks een databestand met niet-werkende werkzoekenden per 31 december. Dit databestand is, met toestemming van het UWV WERKbedrijf, door de gemeenten aan Risbo doorgeleverd. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het bestand met werkzoekenden die per 31-12-2009 bij het UWV WERKbedrijf stonden ingeschreven. De cijfers over uitkeringen zijn afkomstig van de gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties. De cijfers hebben 1-1-2010 als peildatum.

Het Herkenningsdienstsysteem (HKS)

Voor dit onderzoek maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het zogenaamde Herkenningsdienstsysteem (HKS). De gegevens zijn afkomstig van de Dienst IPOL van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). De Dienst IPOL verzamelt jaarlijks data vanuit het HKS. In het HKS worden verdachten geregistreerd tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. In het HKS worden alleen misdrijven en verdachten van misdrijven geregistreerd (voor indeling misdrijven zie onderstaande tabel). Het is de overtuiging van de politie dat het daders zijn. Voor deze personen is proces-verbaal van opsporing gemaakt en verstuurd naar het Openbaar Ministerie. De rechter moet zich er nog over uitspreken. We rapporteren dus over verdachten en niet over veroordeelden. Overtredingen en verdachten van overtredingen worden hierin dus niet geregistreerd.²⁰

Indeling delicten

Gewelddelicten	Bedreiging (SR285)	
	Moord en doodslag (poging) (SR287-SR292)	
	Moord en doodslag (voltooid) (SR287-SR292)	
	Mishandeling (SR300-SR306)	
	Diefstal met geweld (SR312)	
	Afpersing (SR317)	
	Verkrachting (SR242)	
	Aanranding (SR246)	
	Vermogensdelicten	Muntmisdrijven (SR208-SR211, SR213-SR214)
		Overige valsheid (SR216-SR232, SR234)
Eenvoudige diefstal (SR310)		
Diefstal verbreking (SR311.)		
Overige gekwalificeerde diefstal (ov. SR311.)		
Verduistering (SR321-SR323)		
Bedrog (SR326-SR337, SR339)		
Heling (SR416, SR417)		
Openbare orde		Tegen openbare orde (SR131-SR136, SR138-SR151A)
		Gemeenengevaarlijke misdrijven (SR157, SR158)
	Tegen openbaar gezag (SR177-SR206)	
	Overige vernieling (SR350-SR354)	
	Schennis eerbaarheid (SR239)	
Verkeersdelicten	Overige seksuele misdrijven (SR243-245, SR247-249)	
	Rijden onder invloed (WVV26, WV8)	
	Verlaten plaats ongeval (WVV30, WV7)	
	Rijden na ontzegging (WVV32, WV9)	
	Weigeren bloedproef (WV163, WVV)	
	Dood/letsel door schuld (WVV36, WV6, WV175)	
	Joyriding (WVV37, WV176.2, WV11)	
	Overig misdrijven WVV	
	Drugsdelicten	Middelenlijst I (harddrugs)
		Middelenlijst II (softdrugs)
Overige delicten	Overige opiumwet	
	Overige misdrijven SR	
	Wet Wapens & munitie	
	Misdrijven andere wetten	

²⁰ Een misdrijf is daarbij gedefinieerd als een strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig is omschreven en strafbaar gesteld in de wet (Bron: Landelijke Criminaliteitskaart, 2005).

*Cijfers 2010*²¹

De cijfers over het meest recent verlopen jaar (hier dus 2010) zijn altijd voorlopige cijfers. Deze cijfers worden in het eerste kwartaal van het komende jaar (2012) pas definitief. Dit geldt echter voor alle bevolkingsgroepen zodat het vergelijken van verdachtenpercentages wel mogelijk is.

De daderaantallen lopen in vrijwel alle korpsen sinds 2008 terug. Dit wordt mede veroorzaakt door de invoering van het nieuwe bedrijfsprocessensysteem BVH (Basisvoorziening Handhaving).

- Het BVH-systeem heeft de administratieve druk bij de korpsen behoorlijk opgevoerd. In sommige regio's kwam daardoor ook de registratie in HKS onder tijdsdruk te staan met als gevolg registratieachterstanden in HKS. Dit is gemeld door de korpsen IJsselland, Noord Holland Noord, Zaanstreek Waterland en Rotterdam Rijnmond.
- Door het korps van Rotterdam Rijnmond is gemeld dat er problemen zijn bij de geautomatiseerde export van BVH naar HKS. Hierdoor zijn verdachten ten onrechte niet in HKS opgenomen. Het zou kunnen dat dit bij meerdere korpsen aan de orde is. Als dit zo is zouden de HKSbeheerders bij zo'n korps zich daar wellicht niet bewust van zijn en dus ook geen registratieachterstanden in HKS melden. In hoeverre dit het geval is moet nog worden onderzocht.
- In nogal wat korpsen heeft de opsporing daadwerkelijk te lijden gehad onder de toename van administratieve druk (Dit wordt ondersteund door OMcijfers die ook een terugval laten zien). De teruggang die hierdoor is veroorzaakt is dus reëel in andere woorden: er zijn minder boeven gepakt.

Representativiteit en validiteit

Het HKS levert geen complete beschrijving van de criminaliteit in Nederland. SCP zegt daarover in het jaarrapport integratie 2007 het volgende:

*“Volgens de slachtofferenquête van het CBS zijn in 2003 4,8 miljoen delicten ondervonden door burgers van 15 jaar en ouder. Slechts 1,7 miljoen delicten zijn bij de politie gemeld. Dit leidde tot een aantal van bijna 215.000 in het HKS geregistreerde verdachten met in totaal bijna 400.000 delicten. Gemiddeld wordt naar schatting dus minder dan een kwart van de geregistreerde delicten opgehelderd. Delicten die onbekend blijven bij de politie of delicten waarvan geen proces-verbaal is opgemaakt, worden niet in het HKS geregistreerd.”*²²

---

²¹ Dit is gebaseerd op de toelichting bij de Gemeentetabellen over de Antilliaanse verdachtenpopulaties van 23 gemeenten (Van Tilburg en Beijersbergen van Henegouwen, 2011).

²² SCP (2007). *Jaarrapport Integratie 2007*, p 230-231.

Ook is het HKS mogelijk enigszins selectief. SCP zegt daarover:

“Al met al mogen we concluderen dat er wellicht enige selectiviteit bestaat in het optreden van de politie, waardoor niet-westerse allochtonen enigszins oververtegenwoordigd zijn in het HKS. Overtuigend bewijs hiervoor ontbreekt echter.”²²